

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ**

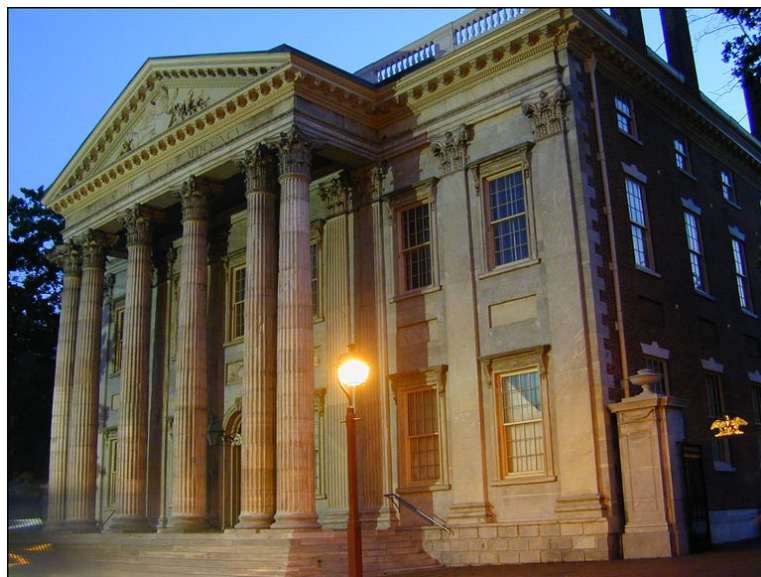
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ

ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ
(ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ)**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ:
ΣΤΑΡΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Α.Μ. 6037

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ:
ΧΑΡΙΤΑΚΗ ΧΑΡΑ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχόμενα.....σελ. 1
Εισαγωγή.....σελ. 5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Γενικά περι χρηματοδοτήσεωνσελ.7
• Γιατί οι τράπεζες διενεργούν χρηματοδοτήσεις.....σελ.7
• Η λειτουργία και ο στόχος των υπηρεσιών των χρηματοδοτήσεων των τραπεζών.....σελ.10
2. Θεσμικό πλαίσιο χρηματοδοτήσεων.....σελ.12
• Γενικοί κανόνες χρηματοδοτήσεων.....σελ.12
3. Κριτήρια χρηματοδοτήσεων.....σελ.13
• Κριτήρια γενικού περιεχομένου.....σελ.15

• Ειδικά κριτήρια.....σελ.19	
4. Μορφές χρηματοδοτήσεων.....σελ.22	
• Χρηματοδοτήσεις για κεφάλαιο κίνησης.....σελ.23	
• Χρηματοδοτήσεις για πάγιες εγκαταστάσεις και εξοπλισμο.....σελ.29	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Δικαιοπρακτική ικανότητα.....σελ.31	
• Πτώχευση.....σελ.32	
• Πληρεξουσιότητα.....σελ.34	
2. Μορφές εμπορικών εταιρειών.....σελ.35	
• Προσωπικές εταιρείες.....σελ.37	
• Κεφαλαιουχικές εταιρείες.....σελ.39	
• Μικτές εταιρείες.....σελ.42	
3. Αξιογράφα.....σελ.43	
• Συναλλαγματική.....σελ.44	
• Επιταγή.....σελ.46	
4. Εξασφαλίσεις.....σελ. 48	
• Ενοχικές εξασφαλίσεις.....σελ.50	
• Εμπράγματα εξασφαλίσεις.....σελ.55	

5. Παραγραφή.....σελ.61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

1.Παραλλαγή της αίτησης του δανείου από τον πελάτη.....σελ.65
2. Έλεγχος των δικαστηριακών στοιχείωνσελ.67
3. Επίσκεψη στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης.....σελ.69
4. Έλεγχος των μονιμοποιητικών εγγράφων της εταιρείας.....σελ.70
5. Έλεγχος της διασφαλιστικής αξίας των ακινήτων.....σελ.71
6. Χρηματοοικονομική ανάλυση.....σελ.72
7. Διαπραγματευση των όρων του δανείου.....σελ.72
8. Σύνταξη της πρότασης προς τα εγκεκριμένα όργανα.....σελ.73
9. Λήψη εξασφαλίσεων.....σελ.73
10. Χορήγηση του δανείου και σύνταξη του στο λογιστικό σύστημα της τράπεζας.....σελ.73
11. Παρακολούθηση της αποπληρωμής του δανείου.....σελ.74

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

1. Δάνεια σε συνάλλαγμα.....σελ.76
2. Factoring.....σελ.79
• Θεσμικό πλαίσιο.....σελ.80

• Υπηρεσίες που προσφέρουν οι εταιρείες factoring.....σελ.80	
3. Leasing.....σελ.83	
• Γενικά.....σελ.83	
• Θεσμικό πλαίσιο.....σελ.85	
• Είδη Leasing.....σελ.86	
4. Εγγυητικές επιστολές.....σελ.87	
• Έννοια.....σελ.87	
• Χαρακτηριστικά στοιχεία της εγγυητικής επιστολής.....σελ.90	
• Ακύρωση και κατάπτωση εγγυητικών επιστολών.....σελ.94	
• Κατηγορίες εγγυητικών επιστολών.....σελ.95	
• Εξασφαλίσεις εγγυητικών επιστολών.....σελ.96	
• Εγγυητικές επιστολές σε συνάλλαγμα.....σελ.97	
5. Δάνεια σε φυσικά πρόσωπα για κάλυψη αναγκών.....σελ.98	
• Καταναλωτική πίστη.....σελ.99	
6. Στεγαστικά δάνεια προς ιδιώτες.....σελ.102	
• Οροι χρηματοδότησης.....σελ.102	
• Στεγαστικά δάνεια με επιτόκιο επιδοτούμενο από το ελληνικό δημόσιο.....σελ.105	
Βιβλιογραφία.....σελ.108	

Εισαγωγή

Η απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος, η διεθνοποίηση των αγορών και η αλματώδης βελτίωση, της πληροφορικής έχουν αν αποτέλεσμα την ανάπτυξη ενός έντονα ανταγωνιστικού περιβάλλοντος στον τραπεζικό χώρο. Νέα προϊόντα σχεδιάζονται, νέα λειτουργικά συστήματα εφαρμόζονται σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς που διαδραματίζουν πλέον καθοριστικό ρόλο στις επιχειρηματικές αποφάσεις των τραπεζών.

Οι χρηματοδοτήσεις ήταν και παραμένουν στο επίκεντρο της τραπεζικής δραστηριότητας, δεδομένου ότι αποτελούν την κινητήρια δύναμη για τον επιχειρηματικό κόσμο. Η χρηματοδοτική λειτουργία απαιτεί το συγκερασμό διαφόρων εξειδικευμένων γνώσεων, γεγονός που την καθιστά μια σύνθετη και πολύπλοκη εργασία.

Η ενημέρωση των τραπεζικών στελεχών στα θέματα χρηματοδοτήσεων, ακόμη και όταν δεν αποτελούν το αντικείμενο της εργασίας τους, διευκολύνει τη κατανόηση του τραπεζικού μηχανισμού, στο σύνολό του, και τα προετοιμάζει στην περίπτωση που θα αναλάβουν τον έλεγχο αντίστοιχων υπηρεσιών στην αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των καθηκόντων τους.

ΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η δυναμική ενός οικονομικού συστήματος δημιουργεί, όπως είναι φυσικό, οικονομικές μονάδες που παρουσιάζουν πλεονάσματα ή ελλείμματα χρηματικών διαθεσίμων. Έτσι, όσοι διαθέτουν πλεόνασμα αναζητούν τρόπους να το επενδύσουν προκειμένου να αποκομίσουν κέρδη, ενώ όσοι εμφανίζουν έλλειμμα είναι διατεθειμένοι, καταβάλλοντας κάποιο κόστος, να δανειστούν για να αντιμετωπίσουν κέρδη, ενώ όσοι εμφανίζουν έλλειμμα είναι διατεθειμένοι, καταβάλλοντας κάποιο κόστος, να δανειστούν για να αντιμετωπίσουν τις υποχρεώσεις τους.

Οι τράπεζες, ως κύριοι εκφραστές του χρηματοπιστωτικού συστήματος, αναπτύσσουν τον απαιτούμενο μηχανισμό, προκειμένου να γίνεται η ασφαλής μεταφορά των κεφαλαίων από τις πλεονασματικές στις ελλειμματικές μονάδες προς γενικό όφελος.

Οι καταθέσεις και οι χρηματοδοτήσεις είναι παραδοσιακά οι σημαντικότερες τραπεζικές εργασίες. Η ανάπτυξη βέβαια του τραπεζικού συστήματος έχει δημιουργήσει πλήθος άλλων μεσολαβητικών εργασιών ή παραγώγων προϊόντων, τα οποία αποφέρουν επίσης σημαντικά κέρδη στις τράπεζες. Ωστόσο, οι χρηματοδοτήσεις παραμένουν ένας ιδιαίτερα νευραλγικός τομέας, δεδομένου ότι είναι δυνατόν ανεπιτυχής χειρισμός τους να εκθέσει τα συμφέροντα των τραπεζών.

Στην ενότητα αυτή θα εξετάσουμε το γενικό πλαίσιο των χρηματοδοτήσεων, όπως έχει διαμορφωθεί σήμερα στη χώρα μας.

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

1) Γιατί οι τράπεζες διενεργούν χρηματοδοτήσεις;

Το οικονομικό περιβάλλον απαιτεί, όπως είδαμε, από τις τράπεζες να παίξουν το ρόλο του φορέα εκείνου που θα συνδυάζει συμπληρωματικές ανάγκες και συμφέροντα αλλά και θα μεταφέρει τα κεφάλαια από τις πλεονασματικές στις ελλειμματικές οικονομικές μονάδες. Όπως είναι φυσικό η μεσολάβηση αυτή συνεπάγεται για τις τράπεζες, εκτός από το κέρδος που είναι άλλωστε και το ζητούμενο, κόστος και κινδύνους.

Ποιο είναι όμως το κίνητρο των τραπεζών, που τις εμπλέκει στη διαδικασία αυτή; Αναμφίβολα θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε ότι από τη συμμετοχή των τραπεζών στο χρηματοοικονομικό σύστημα δημιουργούνται οικονομίες κλίμακας, που αποφέρουν σε όλους μακροπρόθεσμα οφέλη. Ωστόσο, οι τράπεζες δραστηριοποιούνται στη διενέργεια χρηματοδοτήσεων σε καθημερινή βάση αποβλέποντας κυρίως στην επίτευξη δύο στόχων:

- έσοδα από τόκους - προσέλκυση παραγωγικών εργασιών

* Έσοδα από τόκους

Για να κατανοήσουμε καλύτερα τον τρόπο με τον οποίο οι τράπεζες αποκομίζουν κέρδη από τόκους, ας κάνουμε έναν παραλληλισμό αναφερόμενοι σε μια τυχαία εμπορική επιχείρηση.

Κάθε εμπορική επιχείρηση ακολουθεί μια διαδικασία που της επιτρέπει να αγοράζει εμπόρευμα σε τιμές χονδρικής από τους προμηθευτές της και στη συνέχεια, ενσωματώνοντας το μικτό της κέρδος, να διαμορφώνει τις τιμές λιανικής, βάσει των οποίων διενεργεί τις πωλήσεις της στους πελάτες της.

Έτσι και οι τράπεζες ως επιχειρήσεις εμπορεύονται το χρήμα. Το προμηθεύονται δηλαδή με επιτόκιο σε τιμές χονδρικής, κυρίως από τους καταθέτες τους (εμπορική αγορά) ή από άλλες τράπεζες (διατραπεζική αγορά), και στη συνέχεια το δανείζουν με υψηλότερα επιτόκια στους πελάτες τους – επιχειρηματίες ή ιδιώτες – που το έχουν ανάγκη. Θα μπορούσαμε λοιπόν να ονομάσουμε πελάτες της τράπεζας, υπό στενή έννοια, μόνον όσους παίρνουν δάνεια, στους δε καταθέτες να αποδώσουμε την έννοια των προμηθευτών της.

Η διαφορά των επιτοκίων αντικατοπτρίζεται μόνο το μικτό κέρδος της τράπεζας, από όπου πρέπει να αφαιρέσουμε το λειτουργικό κόστος των υπηρεσιών της, τις αποσβέσεις των παγίων στοιχείων, κάποιες προβλέψεις για κάλυψη δανείων που δεν θα πληρωθούν και τους φόρους, για να προκύψει τελικά το καθαρό κέρδος της τράπεζας από τόκους.

Θα πρέπει, επίσης, να λάβουμε υπόψη μας ότι το κέρδος αυτό μειώνεται ακόμη περισσότερο συνέπεια και άλλων παραγόντων, όπως είναι το ενδεχόμενο να παραμένουν αδιάθετα από την τράπεζα κεφάλαια, για τα οποία πληρώνει τόκο στους καταθέτες της.

*** Προσέλευση παραγωγικών εργασιών**

Όπως αναφέραμε και προηγουμένως οι τράπεζες, εκτός από τις παραδοσιακές εργασίες των καταθέσεων και των χορηγήσεων, έχουν αναπτύξει ένα πλέγμα παροχής υπηρεσιών προς τους πελάτες τους που περιλαμβάνει εισαγωγές, εξαγωγές, κίνηση κεφαλαίων, παράγωγα προϊόντα αγοράς συναλλάγματος και πολλές άλλες εργασίες που συνθέτουν το αντικείμενο μιας σύγχρονης τράπεζας. Άλλωστε, όπως όλοι γνωρίζουμε, η τάση των τραπεζών στις μέρες μας είναι, εκμεταλλευόμενες το δίκτυό τους και την πρόσβασή τους στην αγορά, να αναλαμβάνουν οι σύμβουλοι

επιχειρήσεων, να ασχολούνται με την προώθηση της πώλησης αγαθών και λοιπά, που παραδοσιακά ανήκαν σε άλλους επιχειρηματικούς κλάδους.

Έχουν λοιπόν οι τράπεζες κάθε λόγο να θέλουν να αναπτύσσουν συνεργασίες σε ποικίλους επιχειρηματικούς τομείς με τους πελάτες τους, γεγονός που τις αναγκάζει να δραστηριοποιούνται σε ένα έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον, όπου η προσέγγιση των πελατών επιτυγχάνεται με προσφορά εκπτώσεων αλλά και ταχεία και ιδιαίτερα εξυπηρέτηση.

Από την άλλη μεριά οι πελάτες μας έχουν συνήθως αυξημένες ανάγκες σε κεφάλαια είτε για να αντιμετωπίσουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους είτε για να πραγματοποιήσουν επενδύσεις, οι οποίες θα τους αποφέρουν στο μέλλον μεγαλύτερα κέρδη.

Έτσι, χωρίς να παραγνωρίζεται η σημασία των υπόλοιπων παροχών που προσφέρονται, η διενέργεια χρηματοδοτήσεων καθίσταται ο κυριότερος ίσως μοχλός που επιτρέπει στις τράπεζες να αναπτύσσουν συνεργασίες με ολοένα και περισσότερους πελάτες.

Εκτός λοιπόν, από το πρωτογενές κέρδος που έχουν οι τράπεζες από τη διαφορά μεταξύ επιτοκίων καταθέσεων και χορηγήσεων, αποκομίζουν οφέλη και από την ανάθεση σ' αυτές και των άλλων παραγωγικών εργασιών του πελάτη. Τα οφέλη αυτά μπορεί να είναι τόσο σημαντικά, ώστε σε ακραίες περιπτώσεις οι τράπεζες προσφέρουν επιτόκια χορηγήσεων με οριακό μόνο κέρδος ή ακόμα και ζημία τους, προκειμένου να αναλάβουν τις λοιπές παραγωγικές εργασίες του πελάτη, οι οποίες, εκ των πραγμάτων, θα αποφέρουν προμήθειες διαμεσολάβησης με μηδενικό κίνδυνο.

Χαρακτηριστικό της σημασίας που δίνεται στην αντίληψη των λοιπών παραγωγικών εργασιών του πελάτη είναι ότι κατά κανόνα οι τράπεζες δεν

χρηματοδοτούν τους πελάτες τους, σε ποσοστό μεγαλύτερο από τις παραγωγικές εργασίες που τους αναθέτουν σε σχέση με τον ανταγωνισμό.

Θα της προτείνουμε να μας αναθέσει το σύνολο των εξαγωγών της αλλά και των άλλων παραγωγικών εργασιών που αναθέτει σε άλλες τράπεζες, και, εφόσον αυτό δεν γίνει αποδεκτό, θα προχωρήσουμε κατά πάσα πιθανότητα στη σταδιακή μείωση των χρηματοδοτήσεών της, ώστε να μην της παρακαλέσουμε μεν ταμιακά προβλήματα, τελικά όμως οι χρηματοδοτήσεις της να αντιστοιχούν στο ποσοστό των παραγωγικών εργασιών που μας έχει εκχωρήσει.

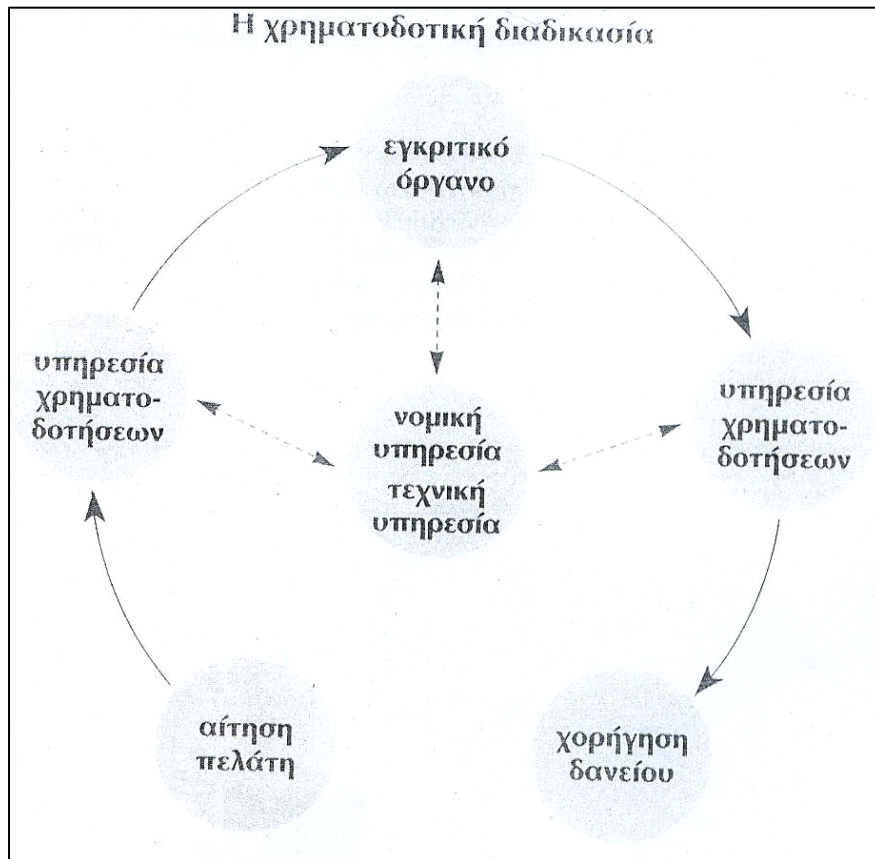
2) Η λειτουργία και ο στόχος των υπηρεσιών χρηματοδοτήσεων των τραπεζών

Οι τράπεζες λοιπόν ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για τη διενέργεια χρηματοδοτήσεων. Η ανάπτυξη των χρηματοδοτήσεων θα ήταν πολύ εύκολη, δεδομένου ότι όλος ο επιχειρηματικός κόσμος αλλά και οι ιδιώτες αναζητούν πηγές κεφαλαίων. Το πρόβλημα επομένως για τις τράπεζες δεν είναι η αύξηση των χρηματοδοτήσεών τους αλλά η διενέργεια ασφαλών χρηματοδοτήσεων.

Η χορήγηση δανείων που θα παρουσιάσουν καθυστέρηση στην εξόφλησή τους ή και τελικά δεν θα εισπραχθούν συνιστά για τις τράπεζες, όπως είναι κατανοητό, ζημίες που όχι μόνο μειώνουν τα κέρδη τους αλλά επιβαρύνουν και τη καθαρή τους θέση. Δεν είναι σπάνιο το φαινόμενο, σε παγκόσμιο επίπεδο, τράπεζες να αδυνατούν να πάρουν τις επιθυμητές γι' αυτές επιχειρηματικές αποφάσεις ή ακόμη και να κλείνουν, λόγω σωρευμένων επισφαλών απαιτήσεων.

Έτσι για την χρηματοδοτική λειτουργία των τραπεζών έχει αναπτυχθεί ένας ισχυρός μηχανισμός σε κάθε τράπεζα που περιλαμβάνει τους απλούς υπαλλήλους της πρώτης γραμμής, τις τεχνικές και τις νομικές υπηρεσίες της, τα ανώτερα εγκριτικά

όργανα και το διοικητικό της συμβούλιο. Απαιτείται συνεργασία όλων των ανωτέρω και ανάλογα με το ύψος της χρηματοδότησης λαμβάνονται οι αποφάσεις. Στη συνέχεια, παρακολουθείται η ομαλή ρευστοποίηση των δανείων.

Μέσω της διαδικασίας που περιγράφηκε υλοποιούνται οι χρηματοδοτικές αποφάσεις της τράπεζας, κατά τη στρατηγική που έχει χαράξει, η οποία με τη σειρά της κινείται εντός των πλαισίων που καθορίζονται από το κράτος μέσω των νόμων, των εγκυκλίων της Τραπέζης της Ελλάδος και του γενικότερου θεσμικού πλαισίου που διαμορφώνεται.

Για να είναι αποτελεσματική και ασφαλής η χρηματοδοτική διαδικασία, θα πρέπει τα στελέχη που εμπλέκονται σ' αυτήν να διαθέτουν:

- βασικές οικονομικές και λογιστικές γνώσεις, ώστε να μπορούν να εκτιμούν την οικονομική κατάσταση του πελάτη καθώς και τη σκοπιμότητα της χρηματοδότησης.
- βασικές νόμιμες γνώσεις, ώστε σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες να ελέγχουν τη νομική μορφή του πελάτη, να επιλέγουν και να καταρτίζουν τις σχετικές συμβάσεις και να λαμβάνουν τις κατάλληλες εξασφαλίσεις.

Τα πιο πάνω στελέχη οφείλουν, επιπροσθέτως, να συνεργάζονται με τις τεχνικές υπηρεσίες για διάφορους τεχνικούς ελέγχους και εκτιμήσεις των ακινήτων και του εξοπλισμού των πελατών.

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

1) Γενικοί κανόνες χρηματοδοτήσεων

Στα πλαίσια της απελευθέρωσης του τραπεζικού συστήματος εκδόθηκε και η Πράξη του Διοικητού της Τραπέζης της Ελλάδος 1955/1991, σύμφωνα με την οποία καθορίστηκε το πλαίσιο εντός του οποίου οι τράπεζες μπορούν να χρηματοδοτούν τους πελάτες τους.

Συγκεκριμένα προβλέπονται τα εξής:

α) Οι εμπορικές τράπεζες δύνανται να χρηματοδοτούν τις πάσης φύσεως επιχειρήσεις, τους επαγγελματίες, τα νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ως και ιδιώτες, χωρίς περιορισμούς ή ειδικούς όρους. Από τον κανόνα αυτό εξαιρείται η χρηματοδότηση της βιοτεχνίας, των ΔΕΚΟ, περιπτώσεων που καλύπτονται από την εγγύηση του ελληνικού δημοσίου, ναυτιλιακών γραφείων, χρηματιστηριακών εταιριών, όπου προβλέπονται κατά περίπτωση ειδικές ρυθμίσεις.

β) Υπεύθυνες για τις χρηματοδοτήσεις καθίστανται οι τράπεζες, η διενέργεια των οποίων θα πρέπει να είναι πάντοτε σύμφωνη με τα τραπεζικά κριτήρια χρηματοδότησης.

γ) Σε όλες τις χρηματοδοτήσεις θα πρέπει να συνομολογείται με ευθύνη της τράπεζας, ποινική ρήτρα υπέρ του δημοσίου για την τήρηση από τους χρηματοδοτούμενους των καθοριζόμενων όρων και προϋποθέσεων που ισχύουν στη συγκεκριμένη κατηγορία.

δ) Επιτρέπεται η μεταξύ των τραπεζών εκχώρηση ή αποδοχή δανείων σε ΕΥΡΩ ή συνάλλαγμα που έχουν χορηγηθεί σε επιχειρήσεις.

ε) Επιτρέπεται στα πιστωτικά ιδρύματα να ρυθμίζουν απαιτήσεις τους ληξιπρόθεσμες ή μη δανείων σε ευρώ ή συνάλλαγμα.

στ) Σε περίπτωση παράβασης των κειμένων διατάξεων, πέρα της κατάπτωσης των σχετικών ποινικών ρητρών, κηρύσσονται οι σχετικές πιστώσεις ληξιπρόθεσμες και σε σοβαρές παραβάσεις είναι δυνατόν οι διενεργήσαντες αυτές να στερηθούν περαιτέρω χρηματοδότησης για ορισμένο ή αόριστο χρόνο.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Όπως ήδη αναφέρθηκε, το μεγαλύτερο ενδιαφέρον των υπηρεσιών χρηματοδοτήσεων εστιάζεται στη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται προκειμένου να προσελκύονται πελάτες και να χορηγούνται δάνεια, χωρίς να διακινδυνεύονται τα συμφέροντα της τράπεζας.

Η σύγχρονη τραπεζική τεχνική αλλά και ο έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών επιβάλλουν την απομάκρυνση από τον εναγκαλισμό των δανείων με εμπράγματα εξασφαλίσεις, που ίσχυε κατά το παρελθόν. Αποδείχθηκε, άλλωστε, ότι

η τακτική αυτή, χωρίς να καλύπτει πάντοτε τις ζημιές από τα δάνεια, οδήγησε τις τράπεζες σε συσσώρευση ακινήτων και σε απασχόληση, για μεγάλο χρονικό διάστημα, κεφαλαίων τους που θα μπορούσαν να είχαν αξιοποιηθεί επιχειρηματικά.

Υπενθυμίζουμε ακόμη ότι τα πάγια στοιχεία των τραπεζών σταθμίζονται σε ποσοστό 100% κατά τον υπολογισμό του δείκτη φερεγγυότητας και επομένως η συσσώρευσή τους απαιτεί κάλυψη με ίδια κεφάλαια.

Έτσι λοιπόν, πριν από κάθε χρηματοδότηση απαιτείται γνώση των στοιχείων που εξετάζουμε και ουσιαστικός έλεγχος, προκειμένου να διαπιστώνεται η βιωσιμότητα της επιχείρησης, που είναι αναμφίβολα η πιο θετική εξασφάλιση για την τράπεζα.

Εκτός από τον έλεγχο της βιωσιμότητας της επιχείρησης, οι τράπεζες μέσω των ελέγχων που διενεργούν, καλούνται να απαντήσουν σε μία σειρά ερωτημάτων που θα μπορούσαν να συνοψιστούν στα εξής:

Θα δώσουμε το δάνειο;
Εάν ναι, ποια θα είναι η μορφή του;
Ποιο θα είναι το ύψος του;
Ποια θα είναι η διάρκειά του;
Ποιοι θα είναι οι όροι συνεργασίας με τον πελάτη;
Τι εξασφαλίσεις θα πάρουμε;

Τα κύρια τμήματα που χρησιμοποιούν οι τράπεζες για να απαντήσουν στα παραπάνω ερωτήματα είναι δυνατόν να διακριθούν σε γενικού περιεχομένου, που έχουν στόχο να διαπιστώσουν τη γενικότερη κατάσταση της επιχείρησης και του κλάδου στον οποίο αυτή ανήκει, και ειδικά κριτήρια, που έχουν στόχο να προσδιορίσουν τους όρους της αιτούμενης χρηματοδότησης

1) Κριτήρια γενικού περιεχομένου

** Η νομική μορφή της εταιρίας*

Οι εταιρίες, ανάλογα με την νομική τους μορφή, χωρίζονται σε:

προσωπικές εταιρίες

- ομόρρυθμες
- ετερόρρυθμες
- αφανείς

κεφαλαιουχικές ή μικτές

- περιορισμένης ευθύνης
- ανώνυμες

Η νομική μορφή της εταιρίας που πρόκειται να χρηματοδοτηθεί καθορίζει την ευθύνη που αναλαμβάνουν τα μέλη της. Έτσι, όπως θα δούμε και στη συνέχεια του βιβλίου, στις προσωπικές εταιρίες η ευθύνη των φορέων για τις πράξεις της εταιρίας είναι ουσιαστική, ενώ στις κεφαλαιουχικές η ευθύνη των φορέων είναι κατά πολύ περιορισμένη. Για το λόγο αυτό, οι τράπεζες, όπως είναι φυσικό, εκτιμούν τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο ανάλογα με τη νομική μορφή της εταιρίας.

** Η βιωσιμότητα της επιχείρησης*

Η βιωσιμότητα της επιχείρησης καθορίζεται από τις προοπτικές που εμφανίζει να είναι ανταγωνιστική σε μονιμότερη βάση.

Η καλύτερη εξασφάλιση που μπορεί να έχει μια τράπεζα για τις χρηματοδοτήσεις που κάνει είναι η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων που προσελκύει.

Το κριτήριο αυτό είναι επομένως ιδιαίτερα σημαντικό, γι' αυτό συγκεντρώνει τον ενδιαφέρον των τραπεζών πριν από κάθε χρηματοδότηση.

Η βιωσιμότητα της επιχείρησης εξαρτάται από:

- την οικονομική της κατάσταση
- την αποτελεσματικότητα διοίκησης και οργάνωσής της
- την ανταγωνιστικότητα του αντικειμένου δραστηριότητάς της

οικονομική κατάσταση της επιχείρησης

Η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης μας δίνει, σε μεγάλο βαθμό, πληροφορίες σχετικά με την ορθότητα των αποφάσεων που λήφθηκαν κατά το παρελθόν, τον τρόπο που λειτουργεί κατά το παρόν αλλά και τις δυνατότητες που εμφανίζει για το μέλλον. Ακόμη, μας δείχνει τις ανάγκες της σε κεφάλαια καθώς και τη σκοπιμότητα της χρηματοδότησης που αιτείται.

Λόγω της κρισιμότητας του θέματος δεν είναι λίγες οι φορές που οι επιχειρηματίες προσπαθούν να ωραιοποιούν τα οικονομικά τους στοιχεία, μέσω διαφόρων τεχνασμάτων, προκειμένου να επιτύχουν τις επιθυμητές για αυτούς συνεργασίες με τις τράπεζες αλλά και με τρίτους (πιστωτές, προμηθευτές, δημόσιο κτλ).

Έχει αναπτυχθεί λοιπόν μια ολόκληρη τεχνική ανάλυσης και διερεύνησης των οικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων, που βοηθά στην προσέγγιση της πραγματικής κατάστασής τους και στην αξιολόγησή τους στη συνέχεια από τα αρμόδια στελέχη των τραπεζών.

Οι κύριες πηγές άντλησης στοιχείων για την εξέταση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων είναι:

- τα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης
- οι δημοσιευμένοι ισολογισμοί της των τριών τουλάχιστον τελευταίων ετών
- το άμεσο οικονομικό περιβάλλον της επιχείρησης (προμηθευτές, πελάτες, τράπεζες)

- μελέτες που γίνονται από τράπεζες ή άλλους φορείς του κλάδου στον οποίο ανήκει η επιχείρηση
- τα δικαστηριακά στοιχεία που συγκεντρώνονται από την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών μέσω του συστήματος ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ και περιέχουν, εκτός από τυχόν δυσμενή στοιχεία για την επιχείρηση, όπως είναι διαμαρτυρήσεις συναλλαγματικών, ακάλυπτες επιταγές, διαταγές πληρωμής, αιτήσεις πτώχευσης, και άλλα στοιχεία που πιθανόν θα ενδιέφεραν την τράπεζα, όπως πωλήσεις ή αγορές ακινήτων, εγγραφές υποθηκών κτλ.

αποτελεσματικότητα διοίκησης και οργάνωσης της επιχείρησης

Ο ισχυρός ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων έχει δημιουργήσει την ανάγκη οργάνωσης των σύγχρονων επιχειρήσεων κατά τομείς εξειδίκευσης προκειμένου να μπορούν να λειτουργούν ομαλά. Αυτό δεν σημαίνει ότι υποβαθμίζεται ο ρόλος του κύριου φορέα της επιχείρησης, που σε κάθε περίπτωση αποτελεί τον πυρήνα της.

Η διοίκηση και οργάνωση μιας επιχείρησης, σχηματικά, παριστάνεται ως εξής:

- **ο κύριος φορέας:** Εξετάζεται η ικανότητά του, η γνώση του γύρω από το αντικείμενο, η προσαρμοστικότητά του στις αλλαγές του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, οι προοπτικές διαδοχής του καθώς και το ήθος και ο χαρακτήρας του.

Στη χώρα μας, λόγω των πολλών οικογενειακών επιχειρήσεων, ο κύριος φορέας αποκτά πολλές φορές ακόμη μεγαλύτερη σημασία.

- **διοικητική οργάνωση:** Εξετάζεται η κατάλληλη στελέχωση, ο επιμερισμός των αρμοδιοτήτων, η αποτελεσματικότητα των οικονομικών υπηρεσιών, ο συντονισμός των εργασιών παραγωγής κτλ.

- **παραγωγή:** Εξετάζεται η καταλληλότητα του μηχανολογικού εξοπλισμού, η παραγωγικότητα, οι διαδικασίες ελέγχου της ποιότητας των προϊόντων κτλ.
- **δίκτυο πωλήσεων:** Εξετάζεται η οργάνωση του τομέα πωλήσεων, το μέγεθος του δικτύου, η σχέση με τους πωλητές και πελάτες κτλ.

ανταγωνιστικότητα του αντικειμένου δραστηριότητας της επιχείρησης

Σε μια εποχή κατά την οποία συντελούνται πολλές ανακατατάξεις στην επιχειρηματική δραστηριότητα, αποτελεί συχνό φαινόμενο επιχειρήσεις, αν και δεν παρουσίαζαν εσωτερικά προβλήματα, να τίθενται εκτός αγοράς, λόγω του αντικειμένου της δραστηριότητάς τους.

Η εξέλιξη της τεχνολογίας, η δύναμη του marketing, η διαδικασία προσαρμογής μας στην ενιαία Ευρωπαϊκή Αγορά είναι οι κύριοι λόγοι που διαφοροποιούν διαρκώς τη σχετική σημασία της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησης καθώς και η δυνατότητα που έχει να το διατηρεί ανταγωνιστικό και προσαρμοσμένο στις απαιτήσεις των πελατών της καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τις προοπτικές βιωσιμότητάς της.

**** Σχέση με την αγορά***

Κάθε επιχείρηση συνεργάζεται κατά κύριο λόγο με προμηθευτές και πελάτες. Όπως είναι φυσικό, οι επιχειρήσεις επιδιώκουν την άμεση είσπραξη των απαιτήσεων τους και την όσο το δυνατό επιμήκυνση του χρόνου καταβολής των υποχρεώσεων τους.

Ο συσχετισμός των εισπράξεων και των πληρωμών συνθέτουν το συναλλακτικό κύκλωμα της επιχείρησης. Η θέση της επιχείρησης στην αγορά καθώς

και η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων της καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τους συναλλακτικούς όρους της.

** Κατάσταση κλάδου επιχείρησης*

Όπως είναι φυσικό, οι προοπτικές του κλάδου της επιχείρησης επηρεάζουν άμεσα και τη ίδια. Οι συνεχείς αλλαγές στο οικονομικό περιβάλλον διαφοροποιούν τις προοπτικές του κάθε κλάδου, γεγονός που έχει άμεσες συνέπειες στη βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Θα ήταν ίσως παρακινδυνευμένο να χρηματοδοτούμε επιχειρήσεις που είναι καλές, αλλά ανήκουν σε κλάδους που παρουσιάζουν αρνητικές προοπτικές, μια και είναι πολύ πιθανό οι προοπτικές αυτές να επηρεάσουν και τον πελάτη μας.

Για την εξέταση του κριτηρίου αυτού χρησιμοποιούνται μελέτες που κάνουν τράπεζες ή άλλοι οικονομικοί οργανισμοί αλλά και πληροφορίες ή σχόλια που αναφέρονται στον οικονομικό τύπο.

Θα πρέπει, πάντως, να σημειωθεί ότι υπάρχει περίπτωση από προβληματικούς κλάδους να δημιουργούνται μονοπωλιακές τάσεις, οπότε επωφελούνται κάποιες επιχειρήσεις εμφανιζόμενες περισσότερο ισχυρές από ότι ήταν προηγουμένως.

2) Ειδικά κριτήρια

Τα προηγούμενα κριτήρια είναι γενικού χαρακτήρα και έχουν στόχο να διαπιστώσουν την κατάσταση της επιχείρησης και τις προοπτικές που εμφανίζει. Στη συνέχεια θα εξετάσουμε κριτήρια που ανακύπτουν σε σχέση με τη συγκεκριμένη χρηματοδότηση που απαιτείται από την επιχείρηση.

** Σκοπιμότητα της χρηματοδότησης*

Η χρηματοδότηση για κάθε επιχείρηση είναι μια απόφαση που δημιουργεί έξοδα και υποχρεώσεις. Το κόστος αυτό θα πρέπει να καλύπτεται από τα οφέλη που επιτυγχάνονται, γιατί σε αντίθετη περίπτωση θα επιβαρυνθεί άδικα.

Κάθε χρηματοδότηση πρέπει απαραίτητα να συνδυάζεται με συγκεκριμένες ανάγκες της επιχείρησης και να συμβάλλει στη βιωσιμότητά της χωρίς να την επιβαρύνει με άσκοπους τόκους και λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα.

Η διάγνωση των αναγκών της επιχείρησης πρέπει να προηγείται της χρηματοδότησης. Ακόμη, πρέπει να διαπιστώνεται η διάρκεια των αναγκών αυτών και να προσδιορίζεται ο τρόπος αποπληρωμής του δανείου. Η διοχέτευση κεφαλαίων για την επίτευξη μη παραγωγικών σκοπών αποδυναμώνει την επιχείρηση, που είναι αναγκασμένη να αποπληρώνει οφειλές που δεν είχαν απόδοση.

**Αποδοτικότητα*

Η έννοια της αποδοτικότητας ως κριτήριο χρηματοδότησης σχετίζεται με την απόδοση που θα έχει για την τράπεζα η συνεργασία με το συγκεκριμένο πελάτη και όχι η αποδοτικότητα της επιχείρησης, θέμα που συσχετίζεται και συνεξετάζεται με τα οικονομικά στοιχεία και το κριτήριο της βιωσιμότητάς της.

Η τράπεζα, διενεργώντας χρηματοδοτήσεις, απασχολεί κεφάλαια των μετόχων ή των καταθετών της και, όπως είναι φυσικό, προσδοκά την ανάλογη απόδοση. Το όφελος που έχει από κάθε πελάτη προέρχεται όχι μόνο από τους τόκους της χρηματοδότησης αλλά και από τις προμήθειες των άλλων παραγωγικών εργασιών του, των οποίων την εκτέλεση της αναθέτει ο πελάτης.

Η αποδοτικότητα του κάθε πελάτη εξάγεται από τον τύπο:

όπου ο αριθμητής του κλάσματος δηλώνει το μικτό έσοδο της τράπεζας, δεδομένου ότι δεν έχει αφαιρεθεί το κόστος των κεφαλαίων και ο παρανομαστής το μέσο όρο των χρηματοδοτήσεων κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Έτσι λοιπόν και κατά την αρχική χορήγηση, αλλά και κατά τη διάρκεια της συνεργασίας τους με τον πελάτη, οι τράπεζες επιδιώκουν επιδιώκουν να τους ανατίθενται όσο το δυνατόν περισσότερες εργασίες, ώστε αυξάνοντας τον αριθμητή του κλάσματος να βελτιώνουν την αποδοτικότητα της συνεργασίας τους μ' αυτόν.

** Εξασφαλίσεις*

Εκτός από την εξασφάλιση που παρέχεται με την υπογραφή της σύμβασης από τους πιστούχους, είναι δυνατόν να πάρουμε και πρόσθετες εξασφαλίσεις, προκειμένου να μειωθεί ο αναλαμβανόμενος από την τράπεζα κίνδυνος.

Η καλύτερη εξασφάλιση στις χρηματοδοτήσεις είναι η βιωσιμότητα της ίδιας της επιχείρησης. Ωστόσο, καταφεύγουμε σε πρόσθετες εξασφαλίσεις στις παρακάτω κυρίως περιπτώσεις:

- όταν η χρηματοδότηση συνδέεται και πρόκειται να εξοφληθεί με συγκεκριμένες απαιτήσεις του πιστούχου (επιταγές, συναλλαγματικές, κτλ).
- όταν αυτό επιβάλλεται από τη μορφή της χρηματοδότησης, όπως γίνεται στην περίπτωση χρηματοδότησης παγίων εγκαταστάσεων.
- όταν δεν είμαστε απόλυτα ικανοποιημένοι από την κατάσταση και λειτουργία της επιχείρησης.
- όταν ο ίδιος ο πελάτης προσφέρει με πρωτοβουλία του πρόσθετες εξασφαλίσεις.

Η εξέταση των κριτηρίων που αναφέρθηκαν προϋποθέτει γνώσεις χρηματοοικονομικής ανάλυσης και νομικών θεμάτων, που σχετίζονται με τη μορφή των εταιριών και τις εξασφαλίσεις. Στις επόμενες ενότητες θα εξετάσουμε – όσο το επιτρέπει η έκταση του βιβλίου – τα θέματα αυτά.

ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Κάθε επιχείρηση έχει σαν απώτερο στόχο το κέρδος. Ωστόσο, η διαδικασία επίτευξής του απαιτεί ένα πολύπλοκο φάσμα ενεργειών, που καλούνται να φέρουν σε πέρας με επιτυχία οι φορείς της.

Θα μπορούσαμε να συνοψίσουμε σε δύο κύριες δραστηριότητες τη λειτουργία μιας επιχείρησης:

- επίτευξη του επιθυμητού κύκλου εργασιών
- ανάπτυξη

Βεβαίως, ο πιο πάνω διαχωρισμός δεν είναι απολύτως ευκρινής γιατί στη δυναμική της επιχείρησης οι έννοιες αυτές εμφανίζονται αλληλένδετες, μας βοηθάει όμως να κατανοήσουμε καλύτερα τις δύο κύριες μορφές χρηματοδοτήσεων που είναι:

- οι χρηματοδοτήσεις για κεφάλαιο κίνησης
- οι χρηματοδοτήσεις για πάγιες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό

Συγκεκριμένα, για να πραγματοποιεί πωλήσεις η επιχείρηση, απαιτείται να διαθέτει ρευστά διαθέσιμα, ώστε να είναι σε θέση να κάνει πιστώσεις στους πελάτες της ή να προβαίνει στις απαραίτητες αγορές πρώτων υλών και εμπορευμάτων. Έτσι, δημιουργούνται έκτακτες ή διαρκείς ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης, το οποίο καλύπτεται είτε με κεφάλαια της ίδιας της επιχείρησης είτε μέσω τραπεζικού δανεισμού.

Παράλληλα, οι επιχειρήσεις ενδιαφέρονται για την ανανέωση του μηχανολογικού εξοπλισμού τους, την αγορά νέων εγκαταστάσεων ή την επέκτασή τους. Οι επενδύσεις αυτές, που είναι απαραίτητες όχι μόνο για την ανάπτυξή τους αλλά πολλές φορές ακόμη και για τη διατήρηση του μεριδίου που κατέχουν στην αγορά, συνεπάγονται συνήθως υψηλά κόστη, τα οποία αποδίδουν τα χρήματά τους σ' έναν ευρύ χρονικό ορίζοντα. Έτσι, οι επιχειρήσεις καταφεύγουν στον τραπεζικό δανεισμό για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων αυτών ακόμη και όταν διαθέτουν τα απαραίτητα κεφάλαια, προκειμένου με αυτά να αντιμετωπίσουν υποχρεώσεις τους βραχύτερης λήξης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι μέχρι σήμερα ο κύριος όγκος των τραπεζικών χρηματοδοτήσεων, περίπου τα 4/5 τους, αφορά δάνεια βραχείας διάρκειας και μόνο τα τελευταία δύο χρόνια οι τράπεζες στρέφονται με μεγαλύτερο ενδιαφέρον σε μακροπρόθεσμες τοποθετήσεις.

Στη συνέχεια θα εξετάσουμε αναλυτικότερα τις δύο αυτές μορφές χρηματοδοτήσεων.

1) Χρηματοδοτήσεις για κεφάλαιο κίνησης

Οι χρηματοδοτήσεις για κεφάλαιο κίνησης διακρίνονται σε:

- εφάπαξ χρηματοδότηση
- ανοιχτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό
- χρηματοδότηση εγγυημένη με αξιόγραφα
- καθαρή προεξόφληση
- χρηματοδότηση με ενέχυρο εμπορεύματα

** Εφάπαξ χρηματοδότηση*

Οι εφάπαξ χρηματοδοτήσεις έχουν σκοπό να καλύψουν ειδικές ή έκτακτες ανάγκες της επιχείρησης. Η διάρκειά τους, που καθορίζεται από τις τράπεζες σε συνάρτηση με το ταμιακό πρόγραμμα της επιχείρησης και τις ανάγκες που καλύπτουν, είναι κατά κανόνα βραχυπρόθεσμη και κυμαίνεται από λίγες ημέρες μέχρι ένα έτος.

Παράδειγμα κίνησης λογαριασμού εφάπαξ (χωρίς καταλογισμό τόκων) είναι:

Ημερομηνία	Αιτιολογία	Χρέωση	Πίστωση	Υπόλοιπο
24-02-2007	Αρχ. Χορηγ.	100	-	100
24-03-2007	Α' δόση	-	50	50
25-03-2007	Β' δόση	-	50	0

** Ανοιχτός αλληλόχρεος λογαριασμός*

Οι χρηματοδοτήσεις ανοιχτών λογαριασμών έχουν σκοπό να καλύψουν διαρκείς ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης, που προκύπτουν από τη φύση του παραγωγικού και συναλλακτικού κυκλώματος της επιχείρησης. Ο πελάτης συμφωνεί με την τράπεζα ένα όριο (plafond), μέχρι το οποίο θα μπορεί να αναλαμβάνει ποσά για την κάλυψη των αναγκών του. Τα ποσά αυτά θα επιστρέφει, στη συνέχεια, εντός προκαθορισμένης προθεσμίας, πρόκειται δηλαδή για λογαριασμούς αυξομειούμενου υπολοίπου.

Παράδειγμα κίνησης ανοιχτού λογαριασμού με όριο 100 (χωρίς καταλογισμό τόκων) είναι:

Ημερομηνία	Αιτιολογία	Χρεώση	Πιστώση	Υπόλοιπο
24-02-2007	Αρχ. Χορηγ.	80	-	80
28-02-2007	Χορήγηση	15	-	95
24-03-2007	Είσπραξη	-	80	15
217-03-2007	Χορήγηση	60	-	75
.....

Τα χορηγούμενα όρια έχουν διάρκεια συνήθως ενός χρόνου, μετά τη λήψη του οποίου οι τράπεζες επανεξετάζουν τα στοιχεία του πελάτη καθώς και τη σκοπιμότητα της χρηματοδότησης, προκειμένου να καθορίσουν νέο όριο για το επόμενο έτος.

Παρέχεται ακόμη η δυνατότητα εφοδιασμού πελατών που εμφανίζουν μεγάλη κίνηση λογαριασμού, με βιβλιάριο επιταγών. Με τις επιταγές αυτές μπορούν να κάνουν τις πληρωμές τους, χρεώνοντας ταυτόχρονα το λογαριασμό, χωρίς να εμφανίζονται στην τράπεζα. Η ευχέρεια αυτή μπορεί βεβαίως να οδηγήσει εύκολα σε χρέωση του λογαριασμού πέραν του εγκεκριμένου ορίου, και για το λόγο αυτό απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή, παρακολούθηση και εκχώρηση της ευχέρειας μόνο σε απόλυτα φερέγγυους πελάτες.

Οι ανοιχτοί λογαριασμοί, λόγω της ευελιξίας που παρουσιάζουν, είναι ιδιαίτερα επιθυμητοί από τους πελάτες και έτσι αποτελούν την πλειοψηφία των χρηματοδοτήσεων για κεφάλαιο κίνησης. Θα πρέπει, ωστόσο, να ελέγχονται από τις τράπεζες, ώστε να αποφεύγεται το «πάγωμα» του λογαριασμού, η ανάληψη δηλαδή όλου του ορίου από την αρχή και η εξόφλησή του με ταυτόχρονες νέες χορηγήσεις, γιατί τότε απομακρυνόμαστε από τη λογική τους, οι πελάτες δεν τους

συμπεριλαμβάνουν στις υποχρεώσεις του ταμιακού τους προγράμματος και η είσπραξή τους καθίσταται προβληματική.

Θα πρέπει τέλος να σημειωθεί ότι οι τράπεζες δεν δεσμεύονται να τηρούν τα συμφωνηθέντα όρια καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, αντίθετα οφείλουν να παρακολουθούν από κοντά την εξέλιξη των εργασιών του πελάτη, προκειμένου να αυξάνουν ή και να μειώνουν το όριο της πίστωσης, αν χρειαστεί, σε ενδιάμεσο χρονικό διάστημα.

** Χρηματοδότηση εγγυημένη με αξιόγραφα*

Είναι η μορφή χρηματοδότησης κατά την οποία η τράπεζα χορηγεί δάνεια έναντι εμπορικών αξιογράφων (συναλλαγματικών, επιταγών ή γραμματίων), βάσει των οποίων ο πελάτης έχει απαιτήσεις από την αγορά. Η τράπεζα παρακρατά ένα περιθώριο, που κυμαίνεται περίπου στο 15%. Το ύψος του περιθωρίου εξαρτάται από τη φερεγγυότητα του πελάτη, το ποσοστό διαμαρτύρησης του χαρτοφυλακίου του καθώς και το χρόνο λήξης των αξιογράφων, προκειμένου να καλυφθούν οι τόκοι, τα έξοδα και τυχόν επιστροφές που θα προκύψουν στο μέλλον.

Η λογική των χρηματοδοτήσεων αυτών είναι αφενός μεν να διευκολύνεται ο πελάτης, εισπράττοντας από την τράπεζα σε προγενέστερο χρόνο τις απαιτήσεις που έχει από την αγορά, η δε τράπεζα να λαμβάνει ως επιπρόσθετη εξασφάλιση για το δάνειο την ενοχή των υπόχρεων των αξιογράφων.

Πριν από τη χορήγηση, εκτός από τη φερεγγυότητα του δανειζομένου, θα πρέπει να ελέγχεται και η φερεγγυότητα των ενεχόμενων στα αξιόγραφα καθώς και αν πρόκειται για προϊόντα πραγματικής εμπορικής συναλλαγής.

Επειδή τα δάνεια αυτής της μορφής παρέχουν μεγαλύτερη εξασφάλιση και συνδυάζονται με το ταμιακό πρόγραμμα της επιχείρησης, προτιμώνται από τις τράπεζες έναντι του ανοιχτού λογαριασμού ή της εφάπαξ χρηματοδότησης.

Από την άλλη μεριά πελάτες που δεν διαθέτουν επαρκή αξιόγραφα πελατείας τους, αλλά διαπιστώνουν ότι θα ήταν ευκολότερο να αποσπάσουν από την τράπεζα χρηματοδότηση έναντι αξιογράφων, δεν διστάζουν σε κάποιες περιπτώσεις να ανταλλάσουν «κατασκευασμένα» αξιόγραφα μεταξύ τους που δεν ανταποκρίνονται σε πραγματική εμπορική συναλλαγή.

Η εξακρίβωση της πραγματικότητας της συναλλαγής προκύπτει από τον έλεγχο των αντίστοιχων τιμολογίων και θα πρέπει να τεκμαίρεται και από το αντικείμενο απασχόλησης των συναλλασσόμενων μερών.

Όπως είναι αυτονόητο, η χρηματοδότηση παρόμοιων αξιογράφων εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για τη ρευστοποίηση του δανείου και είναι προτιμότερο, σε περιπτώσεις που δεν υφίστανται εμπορικά αξιόγραφα, η τράπεζα να χορηγεί ακάλυπτους λογαριασμούς, ώστε να σταθμίζονται ακριβέστερα οι αναλαμβανόμενοι κίνδυνοι.

Το ποσοστό ανείσπραχτων – επιστραφέντων αξιογράφων είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τη στάση της τράπεζας σε μελλοντικά αιτήματα χρηματοδότησης του πελάτη αυτού.

Παράδειγμα κίνησης λογαριασμού εγγυημένου με αξιόγραφα σε ποσοστό 120% (χωρίς καταλογισμό τόκων) είναι:

Ημερομηνία	Αιτιολογία	Χρέωση	Πίστωση	Υπόλοιπο	Υπόλ. αξιογράφων
24-02-2007	Αρχ.χορήγ.	200	-	200	240
22-03-2007	Είσπρ.αξιογρ.		50	150	190
18-04-2007	Είσπρ.αξιογρ.		20	130	170
.....

Με τον τρόπο αυτό, όπως είναι κατανοητό, μετά την είσπραξη των συναλλαγματικών δημιουργείται ένα απόθεμα, από το οποίο θα καλυφθούν τόκοι και άλλα έξοδα που θα προκύπτουν.

** Καθαρή προεξόφληση*

Είναι η μορφή χρηματοδότησης κατά την οποία ο πελάτης μεταβιβάζει με οπισθογράφηση αξιόγραφα στην τράπεζα πριν τη λήξη τους και εισπράττει το ποσό της ονομαστικής τους αξίας, αφού αφαιρεθούν οι τόκοι που αντιστοιχούν μέχρι τη λήξη, η προμήθεια και τα έξοδα.

Η χρηματοδότηση μέσω προεξοφλήσεων προσομοιάζει προς τις χρηματοδοτήσεις ενεχύρασης αξιογράφων, με τη διαφορά ότι εδώ υπολογίζεται ακριβώς το ποσό των τόκων και των εξόδων που θα προκύψουν και αποδίδεται στον πελάτη το υπόλοιπο, ενώ στις χρηματοδοτήσεις ενεχύρασης παρακρατείται ένα κατ' εκτίμηση ποσοστό επί της αξίας των αξιογράφων για την κάλυψη των τόκων και εξόδων και η εκκαθάριση του λογαριασμού γίνεται απολογιστικά στο τέλος της χρηματοδότησης.

Η διαφορά αυτή, που συνιστά ένα σοβαρό πλεονέκτημα για τις χρηματοδοτήσεις μέσω ενεχύρασης, καθόσον απλοποιείται κατά πολύ ο υπολογισμός

του χορηγούμενου ποσού, είναι ο κύριος λόγος που η καθαρή προεξόφληση τείνει να υποκατασταθεί πλήρως από τις χρηματοδοτήσεις ενεχύρασης.

** Χρηματοδοτήσεις με ενέχυρο εμπορεύματα*

Πρόκειται για μια ακόμη μορφή χρηματοδότησης του κεφαλαίου κίνησης της επιχείρησης, κατά την οποία ενεχυράζονται υπέρ της τράπεζας και σε ασφάλεια του δανείου πρώτες ύλες ή έτοιμα προϊόντα κυριότητας του πιστούχου, ελεύθερα βάρους ή διεκδίκησης.

Θα πρέπει να είναι πράγματα γενικής χρησιμότητας, να φυλάσσονται, να ασφαρίζονται και να συντηρούνται, προκειμένου να διατεθούν ευχερώς στην αγορά από την τράπεζα, σε περίπτωση που το δάνειο δεν εξελιχθεί ομαλά.

Η φύλαξή τους καλό είναι να ανατίθεται στις Γενικές Αποθήκες, ώστε να απαλλάσσονται οι τράπεζες από τις σχετικές διαδικασίες.

Επειδή ο κίνδυνος της απαξίωσης ή καταστροφής των εμπορευμάτων είναι μεγάλος, η αξία τους δεν θεωρείται ουσιαστική εξασφάλιση για την τράπεζα και κατά κανόνα χρηματοδοτήσεις της μορφής αυτής αποφεύγονται.

2) Χρηματοδοτήσεις για πάγιες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό

Ο έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων, το υψηλό κόστος του ανθρώπινου δυναμικού και κυρίως η ταχεία τεχνολογική εξέλιξη καθιστούν περισσότερο από ποτέ επιτακτική και αναγκαία τη διαρκή ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό των παγίων των επιχειρήσεων. Ιδιαίτερα στις μεταποιητικές επιχειρήσεις, οι αποφάσεις σχετικά με την πραγματοποίηση επενδύσεων διαμορφώνουν σε μεγάλο βαθμό το κόστος παραγωγής, την ποιότητα του προϊόντος

και τη διάρκεια του παραγωγικού κύκλου, παράγοντες που καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τη βιωσιμότητα της επιχείρησης.

Ο διαρκής εκσυγχρονισμός, όμως, των παγίων απαιτεί συνήθως την απασχόληση μεγάλων επιχειρηματικών κεφαλαίων, η απόδοση των οποίων δεν είναι άμεση, αλλά κατανέμεται κατά κανόνα σε όλη τη διάρκεια ύπαρξής τους στην επιχείρηση. Για το λόγο αυτό, οι επιχειρηματίες, προκειμένου να μην απασχολήσουν δικά τους κεφάλαια, είτε γιατί δεν τα διαθέτουν είτε γιατί τους είναι απαραίτητα για την πραγματοποίηση των πωλήσεών τους, καταφεύγουν στον τραπεζικό δανεισμό.

Οι τράπεζες με τη σειρά τους ελέγχουν το κόστος της προτεινόμενης επένδυσης και τη σκοπιμότητά της, δηλαδή κατά πόσο η συμβολή της συγκεκριμένης επένδυσης στα αποτελέσματα της επιχείρησης θα είναι τέτοια ώστε, αφού αφαιρεθεί το δάνειο και οι τόκοι του να απομένει πραγματικό όφελος για την επιχείρηση.

Επομένως, η διάρκεια των δανείων αυτών κατανέμεται ανάλογα με το ρυθμό απόδοσης της επένδυσης και είναι κατά κανόνα μακροπρόθεσμη.

Το ύψος του δανείου ανέρχεται συνήθως στο 80% περίπου της συνολικής αξίας των παγίων, ώστε να συμμετέχει και η επιχείρηση με ίδια κεφάλαια.

Λόγω του ευρέως χρονικού ορίζοντα, τα δάνεια αυτής της μορφής εμπεριέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο από εκείνα βραχείας διάρκειας και για το λόγο αυτό εξασφαλίζονται κατά κανόνα εμπραγμάτως, δεσμεύεται δηλαδή υπέρ της τράπεζας που έκανε τη χρηματοδότηση η κυριότητα του παγίου.

Τέλος, κατά την εξέταση παρόμοιων αιτημάτων, επειδή οι παγιοποιήσεις αυξάνουν κατά κανόνα και τις ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης της επιχείρησης, θα πρέπει να συνεξετάζεται από τη χρηματοδοτούσα τράπεζα η πιθανότητα να ζητηθούν και δάνεια της μορφής αυτής.

NΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Εισαγωγή

Η ενασχόληση με τις χρηματοδοτήσεις απαιτεί κάποιες βασικές νομικές γνώσεις. Οι γνώσεις αυτές θα μας βοηθήσουν να διασφαλίζουμε καλύτερα τα συμφέροντα της τράπεζάς μας αλλά και να διευκολύνουμε τον πελάτη στις συναλλαγές του μαζί μας, καθοδηγώντας τον με σαφήνεια και αποτελεσματικότητα.

Εάν γνωρίζουμε, για παράδειγμα, τα έγγραφα που απαιτούνται για τον έλεγχο της νομιμοποίησης μιας εταιρείας, θα μπορέσουμε από την πρώτη στιγμή να ενημερώσουμε το πελάτη μας γι' αυτά και η αλληλογραφία με τη νομική μας υπηρεσία θα μειωθεί στο ελάχιστο.

Ακόμη, αν γνωρίζουμε τις προθεσμίες παραγραφών των αξιογράφων, θα φροντίσουμε έγκαιρα και έγκυρα – εφόσον παραμένουν ανείσπρακτα – για τη διεκδίκηση και την κατόπιν αυτής επιδίκασή τους.

Αν και απαιτούνται νομικές γνώσεις, λοιπόν, θα πρέπει να διευκρινίσουμε ότι δεν απαιτείται αλλά ούτε και επιτρέπεται να είμαστε «νομικοί», να αναλαμβάνουμε δηλαδή πρωτοβουλίες ή να δίνουμε ερμηνείες σε θέματα, για τα οποία αρμόδιο είναι το νομικό τμήμα της τράπεζάς μας.

ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΚΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Προκειμένου ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο (δια του εκπροσώπου του) να συνάψει μια οποιασδήποτε μορφής σύμβαση με τράπεζα, πρέπει να διαθέτει τη σχετική προς αυτό ικανότητα, δηλαδή, τη δικαιοπρακτική.

Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να γνωρίζουμε ποιοι, σύμφωνα με το νόμο, έχουν την ικανότητα αυτή. Έτσι όσοι έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους και δεν έχουν τεθεί υπό δικαστική ή νόμιμη απαγόρευση είναι σε θέση να συνάπτουν συμβάσεις και γενικότερα να δικαιοπρακτούν, εφόσον βέβαια υπάρχει και η σχετική δήλωση βούλησης.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι:

Εάν κατά την υπογραφή της σύμβασης, που αποτελεί σαφέστατα δικαιοπραξία, τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δεν έχουν τη δικαιοπρακτική ικανότητα,

η σύμβαση θεωρείται σύμφωνα με το νόμο, ΑΚΥΡΗ, ακόμη κι αν υπήρχε σχετική δήλωση βούλησης. Την ακυρότητα αυτή είναι δυνατόν να την επικαλεστεί ένα ή όλα τα συμβαλλόμενα μέρη αλλά και οποιοσδήποτε άλλος έχει έννομο συμφέρον.

Από όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, προκύπτει ότι στη καθημερινή πρακτική που αντιμετωπίζονται πολλά και ποικίλα αιτήματα χρηματοδότησης θα πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί σε ό,τι αφορά την ικανότητα των φυσικών και νομικών προσώπων για δικαιοπραξία. Είναι δυνατόν, όμως, και παρά το γεγονός ότι οι πελάτες μας διαθέτουν δικαιοπρακτική ικανότητα, να μην είναι σε θέση να υπογράψουν εμπορικές συμβάσεις λόγω απώλειας της εμπορικής ιδιότητάς τους, σε περίπτωση που έχουν κηρυχθεί σε πτώχευση με δικαστική απόφαση.

Τι είναι όμως η πτώχευση, πότε και πώς κηρύσσεται;

1) Πτώχευση

Η πτώχευση είναι η κατάσταση, στην οποία περιέρχεται το φυσικό ή το νομικό πρόσωπο που έχει εμπορική ιδιότητα ή ασκεί εμπορία, όταν σταματήσει τις πληρωμές του.

Προκειμένου η πτώχευση, ως κατάσταση, να είναι νομικά ισχυρή, θα πρέπει να εκδοθεί σχετική δικαστική απόφαση από το Πολυμελές Πρωτοδικείο της εμπορικής εγκατάστασης του φυσικού προσώπου (εμπόρου) ή του νομικού προσώπου (εμπορικής εταιρείας).

Η πτώχευση κηρύσσεται από το αρμόδιο δικαστήριο, όταν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, που είναι:

- η εμπορική ιδιότητα, δεδομένου ότι πτωχεύουν μόνον οι έμποροι
- η παύση των πληρωμών των εμπορικών χρεών του εμπόρου ή η επίσημη δήλωσή του ότι αναστέλλει τις πληρωμές του

Έτσι, αν συντρέχουν οι παραπάνω προϋποθέσεις, το δικαστήριο μπορεί να επιληφθεί και να κηρύξει σε πτώχευση το φυσικό ή το νομικό πρόσωπο:

- είτε κατόπιν αιτήσεως κάποιου δανειστή
- είτε κατόπιν δηλώσεως του εμπόρου προς το γραμματέα του δικαστηρίου ότι αναστέλλει την πληρωμή των εμπορικών του χρεών
- είτε αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο.

Σημασία πρέπει να δίνεται όχι μόνο στην απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση αλλά και σε τυχόν αίτηση δανειστού για κήρυξη πτώχευσης, διότι μπορεί

να οριστεί χρόνος παύσης των πληρωμών προγενέστερος της απόφασης, οπότε οι εντός της ύποπτης περιόδου πράξεις της πτώχευσης που αφορούν περιουσιακά του στοιχεία δυνατόν να ανακληθούν. Με την κήρυξη της πτώχευσης παύει η διαδικασία ατομικής δίκης του πτωχεύσαντος.

Οι συνέπειες της πτώχευσης, όσον αφορά τον πτωχεύσαντα έμπορο, διακρίνονται σε: προσωπικές και περιουσιακές

** Προσωπικές συνέπειες*

Οι προσωπικές της πτώχευσης συνίστανται στην απώλεια ορισμένων δικαιωμάτων, που διαφοροποιούνται επί φυσικών και νομικών προσώπων.

Έτσι, τα φυσικά πρόσωπα χάνουν δικαιώματα, όπως το δικαίωμα «του εκλέγεσθαι», ή ικανότητες, όπως είναι ο διορισμός σε δημόσια λειτουργήματα ή περιορίζονται ατομικές ελευθερίες με την μη κατοχύρωση του απορρήτου της αλληλογραφίας, την επιβολή προσωπικής κράτησης κ.τ.λ.

Για τα νομικά πρόσωπα οι προσωπικές συνέπειες αφορούν κυρίως τη λύση τους αλλά βαρύνουν και ατομικά τα μέλη τους.

** Περιουσιακές συνέπειες*

Οι περιουσιακές συνέπειες της πτώχευσης συνίστανται κυρίως στην πτωχευτική απαλλοτρίωση, εξαιτίας της οποίας αυτός που έχει κηρυχθεί σε πτώχευση (είτε πρόκειται περί φυσικού είτε πρόκειται περί νομικού προσώπου) δεν έχει το δικαίωμα διαχείρισης και διάθεσης της περιουσίας του, που καθίσταται, μετά την κήρυξη της πτώχευσης, πτωχευτική και προορίζεται για την ικανοποίηση των πτωχευτικών δανειστών.

Αν και η πτώχευση δεν επιφέρει απώλεια δικαιοπρακτικής ικανότητας, παρόλα αυτά στερεί τον πτωχό από το δικαίωμα να υπογράψει εμπορική σύμβαση με τράπεζα.

Σε ό,τι αφορά τη διαδικασία της πτώχευσης και αφού κηρυχθεί το καθ' ύλην και κατά τόπο αρμόδιο δικαστήριο, τα όργανα της πτώχευσης που ορίζονται από το νόμο είναι:

- το πτωχευτικό δικαστήριο, που ασκεί την εποπτεία επί της διαδικασίας
- ο εισηγητής της πτώχευσης, που εποπτεύει και πολλές φορές κινεί τη διαδικασία

- ο σύνδικος της πτώχευσης, ο οποίος διαχειρίζεται την πτωχευτική περιουσία, επαληθεύει τις απαιτήσεις και κινεί την όλη διαδικασία της πτώχευσης μέχρι την ικανοποίηση των πιστωτών κ.τ.λ. στο βαθμό που επαρκεί η πτωχευτική περιουσία και τέλος
- η συνέλευση των πιστωτών, που λαμβάνει αποφάσεις, οι οποίες αφορούν κυρίως τον πτωχευτικό συμβιβασμό.

Η πτώχευση περατούται είτε με τον πτωχευτικό συμβιβασμό είτε με την εκκαθάριση της πτωχευτικής περιουσίας (ένωση των πιστωτών).

2) Πληρεξουσιότητα

Όταν μια πράξη (π.χ. σύμβαση, χρέωση κ.τ.λ.) ενεργείται μέσω αντιπροσώπου, πρέπει να εξετάζεται η πληρεξουσιότητά του, δηλαδή, η πράξη με την οποία του δόθηκε η εξουσία να αντιπροσωπεύει.

Η πληρεξουσιότητα δίνεται με δήλωση προς τον εξουσιοδοτούμενο ή τον τρίτο (τράπεζα) με τον οποίο συνάπτεται η δικαιοπραξία. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται σε ορισμένου τύπου έγγραφο, είτε συμβολαιογραφικό (για πράξεις που το απαιτεί ο νόμος) είτε ιδιωτικό έγγραφο (εξουσιοδότηση), το οποίο πρέπει να εξετάζουμε και να τηρούμε στα αρχεία μας.

Και στις δύο περιπτώσεις πρέπει να εξετάζεται το περιεχόμενο του εν λόγω εγγράφου και η έκτασή του, δηλαδή, τα όρια της εξουσίας προς αντιπροσώπευση, εάν είναι σαφές για ποιες πράξεις και σε ποιο βαθμό δίνεται η πληρεξουσιότητα, εάν είναι γενική ή ειδική για πραγματοποίηση συγκεκριμένης πράξης.

Προσοχή, πρέπει να δίνεται και στην ανάκληση της πληρεξουσιότητας, η οποία γίνεται με τον ίδιο τύπο με τον οποίο δόθηκε. Η πληρεξουσιότητα παύει με το θάνατο ή την ανικανότητα προς δικαιοπραξία αυτού που έλαβε ή έδωσε την πληρεξουσιότητα. Επίσης, με τη λέξη της εσωτερικής σχέσης στην οποία τυχόν στηρίζεται (π.χ. εξουσιοδότηση που παρέχεται μέσω εταιρικού παύει να ισχύει μετά τη λύση της εταιρείας).

Στις συναλλαγές που γίνονται μέσω πληρεξουσίου ή εξουσιοδοτήσεων που μας προσκομίζουν οι πελάτες θα πρέπει να γνωρίζουμε ότι είναι δυνατόν η πληρεξουσιότητα να έχει καταστεί ανενεργή εκ των υστέρων λόγω ανάκλησης ή θανάτου. Για το λόγο αυτό, οι πληρεξούσιοι ή οι εξουσιοδοτημένοι οφείλουν να

υπογράφουν υπεύθυνες δηλώσεις περί μη ανακλήσεως της πληρεξουσιότητας, καθώς επίσης και περί μη θανάτου του εντολέα.

Τέλος, αξίζει να σημειώσουμε ότι προκειμένου να αποφεύγονται ακυρότητες ή εμπλοκές των συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν με πληρεξούσια ή εξουσιοδοτήσεις θα πρέπει να υπάρχει απαραίτητα ή καλή πίστη μεταξύ των συναλλασσομένων μερών.

ΜΟΡΦΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Όπως προαναφέρθηκε, πριν από κάθε συναλλαγή με εταιρεία θα πρέπει να ελέγχεται κατά πόσο η εταιρεία αυτή έχει συστηθεί σύμφωνα με όσα προβλέπονται από το νόμο αλλά και κατά πόσο το φυσικό πρόσωπο που ενεργεί τις συναλλαγές για λογαριασμό της τη δεσμεύει πραγματικά. Σε διαφορετική περίπτωση, είναι δυνατόν να γίνουν συναλλαγές τις οποίες δεν θα αναγνωρίζει η εταιρεία και κατά συνέπεια θα αποβούν – πιθανότατα – ζημιογόνες για την τράπεζά σας.

Για το λόγο αυτό, οι νομικές υπηρεσίες της κάθε τράπεζας αναλαμβάνουν να ελέγχουν τα δικαιολογητικά των εταιρειών και να γνωματεύουν για το νομικό της σύστασης, τη διάρκειά της, τους νόμιμους εκπροσώπους αλλά και τις πράξεις που οι τελευταίοι είναι εξουσιοδοτημένοι να ενεργούν.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι γνωματεύσεις των νομικών υπηρεσιών γίνονται βάσει των δικαιολογητικών που τους αποστέλλουμε. Είναι, όμως, δυνατόν να υπάρξουν τροποποιήσεις εκ μέρους των εταιρειών στο μέλλον που να τις καθιστούν ανίσχυρες.

Έτσι, εάν για παράδειγμα αλλάξει ο εκπρόσωπος της εταιρείας και δεν ενημερωθεί η τράπεζα, ενδέχεται να συνεχιστούν οι συναλλαγές με τον προηγούμενο εκπρόσωπο, γεγονός που εκθέτει άμεσα τα συμφέροντά μας.

Θα πρέπει, λοιπόν, πριν από κάθε συναλλαγή μας με εκπρόσωπο εταιρείας να ζητάμε να δηλώνονται υπευθύνως τυχόν τροποποιήσεις που έγιναν στο διάστημα που μεσολάβησε, παράλληλα δε να προσκομίζονται τα σχετικά έγγραφα.

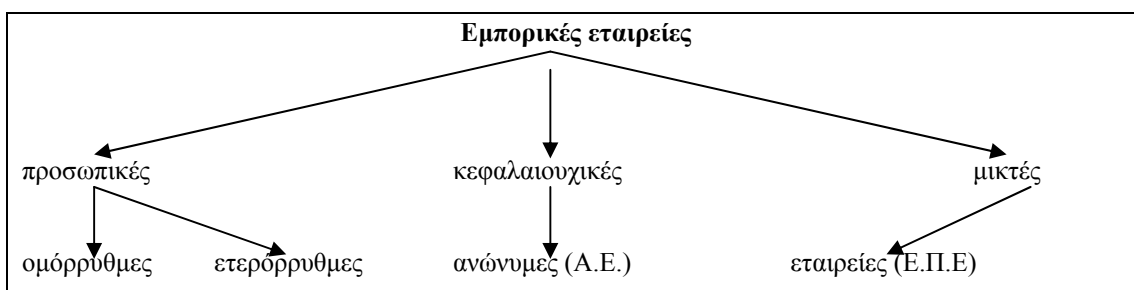
Στη συνέχεια θα εξετάσουμε τα βασικά χαρακτηριστικά των εμπορικών εταιρειών, όπως προβλέπονται από το νόμο, και θα παραθέσουμε ενδεικτικό πίνακα

των δικαιολογητικών που θα πρέπει να αποστέλλουμε στη νομική μας υπηρεσία για τη σχετική γνωμάτευση σύστασης και εκπροσώπησης.

Εμπορική εταιρεία είναι η σύμφωνα με το νόμο συγκέντρωση δύο ή περισσότερων φυσικών ή νομικών προσώπων, που εισφέρουν ή συμμετέχουν από κοινού, έχουν κοινές επιδιώξεις και οικονομικό, κατά κανόνα, στόχο.

Οι εταιρείες, ανάλογα με το βαθμό ευθύνης και συνεισφοράς που επιθυμούν να έχουν τα μέλη τους, διακρίνονται από τον Εμπορικό Νόμο σε τρεις καταρχήν κατηγορίες:

- Προσωπικές
- Κεφαλαιουχικές
- Μικτές

Η διάκριση αυτή έχει μεγάλη σημασία για τις τράπεζες, γιατί ο βαθμός ευθύνης των φορέων των επιχειρήσεων που χρηματοδοτούν είναι μία από τις σημαντικότερες εξασφαλίσεις.

Έτσι, πριν από κάθε χρηματοδότηση πρέπει να ελέγχεται το νομότυπο της σύστασης και η εκπροσώπηση της εταιρείας. Για το λόγο αυτό, θα αναφέρουμε στη συνέχεια τα κύρια χαρακτηριστικά των εταιρειών και θα παραθέσουμε ενδεικτικό κατάλογο των δικαιολογητικών που θα πρέπει να ζητάμε, ανάλογα με τη μορφή της κάθε εταιρείας, προκειμένου να προχωρήσουμε σε χρηματοδότηση ή γενικότερη συνεργασία μαζί της.

Πριν από τη γνωμάτευση του νομικού μας τμήματος σχετικά με την εκπροσώπηση της εταιρείας δεν πρέπει να προχωρούμε σε καμία συναλλαγή με την εταιρεία αυτή.

1) Προσωπικές εταιρείες

Προσωπικές είναι οι εταιρείες που βασίζονται κυρίως στα πρόσωπα που τις αποτελούν και στις μεταξύ τους σχέσεις, ανεξάρτητα από την οικονομική συνεισφορά του καθένα από αυτά.

Οι προσωπικές εταιρείες διακρίνονται σε:

-Ομόρρυθμες -ετερόρρυθμες

* *Ομόρρυθμες Εταιρείες (Ο.Ε.)*

Ομόρρυθμη εταιρεία είναι η εταιρεία που συστήνεται μεταξύ δύο ή περισσότερων φυσικών ή νομικών προσώπων, που έχουν σκοπό να ασκούν εμπορία υπό εταιρική επωνυμία.

Όλοι οι εταίροι ευθύνονται απεριόριστα και εις ολόκληρον για το σύνολο της οφειλής (αλληλέγγυα), έκαστος με την ατομική του περιουσία, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία δεν αναφέρεται ονομαστικά στην επωνυμία της επιχείρησης.

Η ευθύνη των εταίρων εκτείνεται σε όλη την προσωπική τους περιουσία, ανεξάρτητα από το ποσό της κεφαλαιακής συνεισφοράς τους ή της ενεργού συμμετοχής τους στις δραστηριότητες της εταιρείας.

Θα πρέπει, πάντως, να σημειωθεί ότι ατομικές οφειλές των εταίρων δεν βαρύνουν την εταιρεία.

Σύσταση της Ο.Ε.

Για τη σύσταση της Ο.Ε. απαιτείται ιδιωτικό συμφωνητικό ή συμβολαιογραφικό έγγραφο, όπου, μεταξύ των άλλων, αναφέρονται η έδρα, το κεφάλαιο, η επωνυμία της εταιρείας, τα μέλη, τα ποσοστά συμμετοχής τους, ο εκπρόσωπος, ο διαχειριστής, η διάρκεια και ο σκοπός της εταιρείας κ.τ.λ.

Το εταιρικό αυτό, προκειμένου να είναι έγκυρο, θα πρέπει να καταχωρίζεται στα βιβλία του Πρωτοδικείου της έδρας της επιχείρησης μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την ημέρα κατάρτισής του. Επίσης, θα πρέπει να θεωρείται από το οικείο επιμελητήριο (εμπορικό, βιομηχανικό κ.τ.λ.) του τόπου της έδρας του προσώπου.

Σε περίπτωση που τα μέλη της εταιρείας αποφασίσουν την αλλαγή κάποιων βασικών όρων του καταστατικού, θα πρέπει να συντάξουν τροποποιητικό του και να ακολουθηθεί η ίδια διαδικασία δημοσιότητας.

Λύση της Ο.Ε.

Η λύση της εταιρείας επέρχεται:

- Με την πάροδο του χρόνου, αν έχει συστηθεί για ορισμένο χρόνο. Στην περίπτωση, όμως, που η εταιρεία συνεχίζει τις δραστηριότητές της και μετά την παρέλευση του προβλεπόμενου από το καταστατικό χρόνου, θεωρείται ότι η διάρκειά της ανανεώθηκε σιωπηρά επ' αόριστον.
- Με την πραγματοποίηση του εταιρικού σκοπού ή την αδυναμία πραγματοποίησής του.
- Με καταγγελία, εφόσον υπάρχει σπουδαίος λόγος
- Με το θάνατο, την αφάνεια ή την πτώχευση ενός από τους εταίρους, εκτός εάν υπάρχει αντίθετη πρόβλεψη στο καταστατικό.

Αν έχει προβλεφθεί ότι η εταιρεία δεν θα λυθεί αλλά θα συνεχιστεί από τους επιζώντες και τους κληρονόμους του αποβιώσαντα, τότε απαιτείται να προσκομιστούν τα έγγραφα της νομιμοποίησης των κληρονόμων καθώς και η σχετική για τη συνέχιση της εταιρείας σύμβαση. Αν μεταξύ των κληρονόμων υπάρχει ανήλικος, θα πρέπει να υπάρχει απόφαση του δικαστηρίου που να επιτρέπει τη συμμετοχή του στην εταιρεία.

Μετά τη λύση της εταιρείας για οποιονδήποτε από τους παραπάνω λόγους, ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης και της διανομής, κατά το οποίο ρευστοποιείται το ενεργητικό της, ικανοποιούνται οι τυχόν δανειστές της και το υπόλοιπο διανέμεται στους εταίρους, ανάλογα με τα ποσοστά συμμετοχής του καθένα.

Πτώχευση της Ο.Ε.

Στην περίπτωση πτώχευσης της Ο.Ε., συμπαρασύρονται σε πτώχευση και τα μέλη της, ενώ αντίθετα στην περίπτωση πτώχευσης ενός ή περισσότερων μελών, η εταιρεία οδηγείται σε λύση και όχι σε πτώχευση ή, αν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά μέσω του καταστατικού, συνεχίζει τις εργασίες της με τους υπόλοιπους εταίρους.

*** Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)**

Ετερόρρυθμη εταιρεία είναι εκείνη, όπου τουλάχιστον ένα από τα μέλη της είναι ομόρρυθμο μέλος και κατά συνέπεια ευθύνεται εις ολόκληρον και απεριόριστα με την ατομική του περιουσία για τα εταιρικά χρέη, ενώ ένα τουλάχιστον από τα μέλη της ευθύνεται μέχρι του ποσού της συμμετοχής του (ετερόρρυθμο μέλος).

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην περίπτωση που ετερόρρυθμο μέλος αναφέρεται στην εταιρική επωνυμία, τότε το μέλος αυτό ευθύνεται ως ομόρρυθμο.

Σύσταση – Λύση – Πτώχευση της Ε.Ε.

Σε ό,τι αφορά τη σύσταση, λύση και πτώχευση της ετερορρυθμού εταιρείας, ισχύει ό,τι και στις ομόρρυθμες.

Θα πρέπει, πάντως, να διευκρινιστεί ότι η πτώχευση της ετερορρυθμού εταιρείας συμπαρασύρει μόνο το ομόρρυθμο μέλος και όχι το ετερόρρυθμο.

2) Κεφαλαιουχικές Εταιρείες

Σε αντίθεση με τις προσωπικές εταιρείες, κεφαλαιουχικές είναι αυτές που βασίζονται στο κεφάλαιο που συγκεντρώνεται από τις εισφορές των μελών τους.

Κεφαλαιουχικές εταιρείες είναι οι ανώνυμες εταιρείες.

*** Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)**

Ανώνυμη εταιρεία είναι αυτή που το κεφάλαιο της διαιρείται σε ισότιμα και μεταβιβάστα μερίδια (μετοχές) και της οποίας όλοι οι εταίροι – μέτοχοι ευθύνονται μέχρι το ποσό της εισφοράς τους, δεν ευθύνονται, δηλαδή, σε καμία περίπτωση με την ατομική τους περιουσία.

Οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφία, και ο δεσμός των εταίρων είναι χαλαρός. Αυτό σημαίνει ότι ο θάνατος, η πτώχευση ή οποιαδήποτε άλλη μεταβολή στο πρόσωπο των εταίρων δεν επηρεάζει την εταιρεία. Η σχέση των εταίρων με την εταιρεία βασίζεται στα εταιρικά μερίδια, δηλαδή στις μετοχές.

Η μετοχή είναι

- ένα από τα ισότιμα μερίδια, στα οποία διαιρείται το κεφάλαιο της εταιρείας
- το δικαίωμα συμμετοχής στην εταιρεία
- το αξιόγραφο που ενσωματώνει τα δικαιώματα του μετόχου

Στη μετοχή δεν αναγράφεται, κατά κανόνα, το όνομα του κατόχου της, είναι δηλαδή, ανώνυμη και ελεύθερα μεταβιβάσιμη.

Ωστόσο, υπάρχουν εξαιρέσεις υποχρεωτικά ονομαστικών μετοχών, κυριότερες των οποίων είναι οι μετοχές τραπεζών και ασφαλιστικών εταιρειών, των ΜΜΕ, των εκδοτικών εταιρειών κ.τ.λ.

Η αξία της κάθε μετοχής ποικίλει, ανάλογα με τη μέθοδο με την οποία την προσεγγίζουμε.

Έτσι:

Ονομαστική αξία είναι η αξία της μετοχής που αναγράφεται πάνω στο σώμα της.

Λογιστική ή θεωρητική αξία είναι η αξία της μετοχής που προκύπτει αν διαιρέσουμε την καθαρή θέση της Α.Ε., όπως αυτή αναφέρεται στα λογιστικά της βιβλία, δια του αριθμού των μετοχών.

Πραγματική ή εσωτερική αξία της μετοχής είναι εκείνη που προκύπτει αν διαιρέσουμε την πραγματική περιουσία, όπως αυτή εκτιμάται κατά τη στιγμή του υπολογισμού, δια του αριθμού των μετοχών.

Χρηματιστηριακή αξία είναι η αξία που διαμορφώνεται καθημερινά κατά το κλείσιμο του δελτίου τιμών του Χρηματιστηρίου Αξιών, εφόσον η Α.Ε. είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο.

Σύσταση της Α.Ε.

Η Α.Ε. είναι δυνατόν να συστηθεί από νομικά ή φυσικά πρόσωπα.

Σύμφωνα με το Νόμο 2190/20, όπως αυτός ισχύει σήμερα, για τη σύσταση Α.Ε. απαιτούνται:

- Καταστατικό, δια συμβολαιογραφικού εγγράφου, που να περιλαμβάνει την επωνυμία, την έδρα, τη διάρκεια, το ποσό και τον τρόπο καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου, τον αριθμό μετοχών, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου και των γενικών συνελεύσεων της, τα ελεγκτικά της όργανα, τα δικαιώματα των μετόχων, θέματα σχετικά με τον ισολογισμό και την κατανομή των κερδών, τη διάλυση και εκκαθάριση της εταιρείας.
- Θεώρηση από το οικείο επιμελητήριο (αναφορικά με την επωνυμία).
- Άδεια σύστασης και έγκριση του καταστατικού από αρμόδια διοικητική αρχή (νομαρχία) και κατ' εξαίρεση έγκριση με υπουργική απόφαση στις περιπτώσεις τραπεζών, ασφαλιστικών εταιρειών, εταιρειών επενδύσεων κεφαλαίου και αμοιβαίων κεφαλαίων.

- Δημοσίευση του καταστατικού στο δελτίο Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης του Φύλλου Εφημερίδας Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ.).

Η νομική προσωπικότητα ωστόσο της Α.Ε. αποκτάται από την καταχώριση της Α.Ε. στο μητρώο Α.Ε. της νομαρχίας.

Όργανα διοίκησης της Α.Ε..

Τα όργανα διοίκησης των Ανωνύμων Εταιρειών είναι:

- η **γενική συνέλευση** των μετόχων, που είναι το ανώτατο όργανο της εταιρείας, το οποίο καθορίζει τους στόχους της επιχείρησης και αποφασίζει για κάθε σημαντική εταιρική υπόθεση.
- το **διοικητικό συμβούλιο**, που εκλέγεται από τη γενική συνέλευση και διοικεί την εταιρεία (διαχείριση – εκπροσώπηση). Το διοικητικό συμβούλιο είναι δυνατόν να ανακληθεί από τη γενική συνέλευση χωρίς καμία αιτιολογία.
- οι **ελεγκτές**, που ορίζονται από τη γενική συνέλευση, οφείλουν κατά τη διάρκεια της χρήσης να παρακολουθούν τη λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της εταιρείας και υποχρεούνται να προβαίνουν στις αναγκαίες υποδείξεις προς το διοικητικό συμβούλιο παρέχοντας κάθε σχετική πληροφορία προς τη γενική συνέλευση.

Λύση της Α.Ε.

Η λύση της Α.Ε. επέρχεται:

- με την πάροδο του χρόνου διάρκειας

Επισημαίνεται ότι δεν επιτρέπεται σιωπηρή παράταση της διάρκειας της Α.Ε. όπως συμβαίνει στις προσωπικές εταιρείες (ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες).

- με απόφαση της γενικής συνέλευσης
- με την κήρυξη της Α.Ε. σε πτώχευση

Είναι προφανές ότι η πτώχευση της Α.Ε. δεν επηρεάζει κατά κανένα τρόπο τους εταίρους, οι οποίοι δεν ευθύνονται πέραν του ποσού της εισφοράς τους, αλλά ούτε και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου.

-σε περίπτωση που ανακληθεί η άδεια σύστασής της από τη διοικητική αρχή που την εξέδωσε.

3) Μικτές Εταιρείες

Μικτές εταιρείες είναι οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης που συνδυάζουν χαρακτηριστικά προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιρειών.

** Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)*

Το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. όπως και στις κεφαλαιουχικές εταιρείες (Α.Ε.) συγκεντρώνεται από τις εισφορές των εταίρων (εταιρικά μερίδια), με τη διαφορά, όμως, ότι στις Ε.Π.Ε. δεν είναι δυνατή η απεικόνιση των εταιρικών μεριδίων σε μετοχές.

Κάθε εταίρος μπορεί να συμμετέχει στο σχηματισμό του εταιρικού κεφαλαίου με περισσότερα μερίδια, τα οποία αποτελούν τη μερίδα συμμετοχής του.

Η ευθύνη των εταίρων περιορίζεται στο ποσό της συμμετοχής τους μέσω της εταιρικής μερίδας.

Προκειμένου να γίνει κατανοητή η διαφορά μεταξύ εταιρικού μεριδίου και μερίδας συμμετοχής.

Σύσταση της Ε.Π.Ε.

Για τη σύσταση της Ε.Π.Ε. απαιτούνται:

- Καταστατικό δια συμβολαιογραφικής πράξης στο οποίο να αναφέρονται η εταιρική επωνυμία, ο σκοπός, η διάρκεια, η έδρα, οι μερίδες συμμετοχής των εταίρων καθώς επίσης και τα εταιρικά τους μερίδια.
- Δημοσίευση του καταστατικού στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, στο δελτίο Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (Φ.Ε.Κ.), και καταχώρισή του στο αρμόδιο Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας.

Όργανα Διοίκησης της Ε.Π.Ε.

Τα όργανα διοίκησης της Ε.Π.Ε. είναι:

- Η γενική συνέλευση των εταίρων, κατά πλειοψηφία εταίρων και μεριδίων

Ο μικτός χαρακτήρας της Ε.Π.Ε. εκφράζεται κατά τη διοίκηση της εταιρείας, όπου οι αποφάσεις λαμβάνονται μεν από την πλειοψηφία των εταιρικών μεριδίων,

ταυτόχρονα όμως απαιτείται και η πλειοψηφία όσων κατέχουν τις μερίδες συμμετοχής (δηλαδή απαιτείται συγχρόνως πλειοψηφία κεφαλαίου και προσώπων).

- Ο διαχειριστής

Οι εταιρικές υποθέσεις διεκπεραιώνονται από το διαχειριστή, που εκλέγεται από τη γενική συνέλευση κατά πλειοψηφία σε περίπτωση που δεν έχει διοριστεί απευθείας από το καταστατικό.

Αν δεν έχει διοριστεί διαχειριστής, τη διαχείριση ασκούν όλοι οι εταίροι.

Λύση της Ε.Π.Ε.

Η λύση της Ε.Π.Ε. επέρχεται:

- με την πάροδο του χρόνου διάρκειας, η οποία αναφέρεται στο καταστατικό.
- με απόφαση της γενικής συνέλευσης.
- με κήρυξή της σε πτώχευση.

Η πτώχευση της Ε.Π.Ε. δεν συμπαρασύρει τους εταίρους ή το διαχειριστή αλλά ούτε και η πτώχευση ενός από αυτούς μπορεί να συμπαρασύρει σε πτώχευση την Ε.Π.Ε., εκτός κι αν αυτό προβλέπεται από το καταστατικό της.

- ύστερα από δικαστική απόφαση, για περιπτώσεις που προβλέπονται από το νόμο.

Μετά τη σύντομη αναφορά που έγινε στις εμπορικές εταιρείες, τις μορφές και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, σας παραθέτουμε στη συνέχεια ενδεικτικό πίνακα των δικαιολογητικών που απαιτούνται από τις νομικές υπηρεσίες για τη γνωμάτευση της σύστασης και εκπροσώπησής τους.

Τα δικαιολογητικά αυτά φυλάσσονται κατά κανόνα από την υπηρεσία χρηματοδοτήσεων σε φακέλους .

ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ

Η ενασχόλησή μας με τις χρηματοδοτήσεις μας φέρνει πολλές φορές σε επαφή με διάφορα αξιόγραφα. Τα αξιόγραφα αυτά είναι δυνατόν να ενεχυραστούν, να προεξοφληθούν ή να ληφθούν προς είσπραξη.

Η γνώση των τυπικών στοιχείων των αξιογράφων καθώς και του τρόπου με τον οποίο διακινούνται μας δίνει τη δυνατότητα να τα διαχειριζόμαστε με ασφάλεια, καλύπτοντας έτσι τα συμφέροντα της τράπεζάς μας αλλά και του πελάτη που τα προσκόμισε.

Στο κεφάλαιο αυτό θα εξετάσουμε τα κύρια είδη των αξιογράφων, ενώ στο κεφάλαιο περί εξασφαλίσεων θα αναφερθούμε σε θέματα σχετικά με τον τρόπο ενεχύρασής τους.

Αξίογραφο είναι το έγγραφο που ενσωματώνει και περιγράφει συγκεκριμένο δικαίωμα. Η σχέση εγγράφου και δικαιώματος είναι τόσο στενή, ώστε δικαίωμα χωρίς την κατοχή του εγγράφου δεν νοείται.

Τα είδη των αξιογράφων είναι πολλά. Στο κεφάλαιο αυτό θα εξετάσουμε τα αξιόγραφα εκείνα που ενεχυράζουμε συχνότερα και παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες. Τα αξιόγραφα αυτά είναι.

- οι συναλλαγματικές
- οι επιταγές
- το αποθετήριο και ενεχυρόγραφο Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε.
- οι φορτωτικές

1) Συναλλαγματική

Αθήνη την 24^η Μαρτίου 2003 Συναλλαγματική ευρώ # 5000#
Την Εικοστή τετάρτη Μαρτίου 2003 πληρώστε με την παρούσα μόνη συναλλαγματική σε
διαταγή του Ιωάννη Ιωάννου
και στο Κατάστημα Σόλωνος της Εθνικής Τράπεζας Α.Ε.
το ποσό των ευρώ Πέντε χιλιάδων
Προς Γεώργιο Γεωργίου
Δεκτή 24.3.2002 Αθήνα 24.3.2002
Όνομα πατέρα ή συζύγου του Ιωάννη
Οδός Λαρινακός αριθ. 200
Ταχ. Κωδ. 15669 Πόλη Παπάγου
Α.Φ.Μ. 1234567 Αρ. Ταυτ. 1012345
Ο εκδότης Ηλίας Ηλίου
Τριτεγγνώμαι υπέρ του Προέξ. Η.
Παναγιώτης Παύλου

Η συναλλαγματική είναι ένα αξιόγραφο που ενσωματώνει το δικαίωμα του δικαιούχου να απαιτήσει από τον οφειλέτη την καταβολή ορισμένου ποσού σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο.

Δικαιούχος είναι αυτός υπέρ του οποίου εκδόθηκε η συναλλαγματική ή αυτός υπέρ του οποίου έχει μεταβιβαστεί το δικαίωμα (στην περίπτωση που δεν αναφέρεται η ρήτρα, «όχι σε διαταγή»).

Οφειλέτης (αποδέκτης) είναι αυτός που αποδέχτηκε τη συγκεκριμένη υποχρέωση, υπογράφοντας πάνω στο σώμα της συναλλαγματικής.

Εκδότης είναι αυτός που δίνει την εντολή πληρωμής στον οφειλέτη. Εκδότης και δικαιούχος της συναλλαγματικής συχνά ταυτίζονται, και στην περίπτωση αυτή αναφέρεται η ρήτρα «σε διαταγή εμού του ιδίου».

Η συναλλαγματική, για να είναι έγκυρη, απαιτείται να αναφέρει μια σειρά τυπικών στοιχείων που είναι:

1. Η ονομασία «συναλλαγματική».
2. Η απλή και καθαρή εντολή πληρωμής ενός ορισμένου χρηματικού ποσού.
3. Το όνομα του αποδέκτη (πληρωτή).
4. Το όνομα του δικαιούχου του χρηματικού ποσού.
5. Η ημερομηνία έκδοσης.
6. Η λήξη (ημερομηνία πληρωμής).
7. Ο τόπος πληρωμής.
8. Ο τόπος έκδοσης.
9. Η υπογραφή του εκδότη.

Η έλλειψη ενός από τα παραπάνω στοιχεία καθιστούν τη συναλλαγματική άκυρη, εκτός από τις περιπτώσεις όπου δεν αναφέρεται:

- η λήξη, οπότε η συναλλαγματική θεωρείται πληρωτέα εν όψει
- ο τόπος έκδοσης, οπότε θεωρείται ότι εκδόθηκε στη διεύθυνση του εκδότη
- ο τόπος πληρωμής, οπότε θεωρείται ότι θα πληρωθεί στη διεύθυνση του αποδέκτη

Η συναλλαγματική είναι δυνατόν να υπογράφεται και από τριτεγγυητή. Η τριτεγγύηση αυτή είναι αυτοτελής, ισχύει, δηλαδή, ακόμη και αν εκείνος υπέρ του οποίου εγγυάται ουσιαστικά δεν ευθύνεται, (όπως συμβαίνει, για παράδειγμα, στην περίπτωση που οφειλέτης είναι νομικό πρόσωπο που δεν έχει συστηθεί νομότυπα).

Αν δεν αναφέρεται υπέρ ποίου εγγυάται ο εγγυητής, η εγγύηση θεωρείται υπέρ του εκδότη, γεγονός που συνήθως δεν μας καλύπτει, γιατί ο εκδότης ταυτίζεται πολλές φορές με τον πιστούχο – πελάτη, ο οποίος ενέχεται μέσω της σύμβασης του δανείου. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να επιδιώκουμε να αναφέρεται ρητά ότι η τριτεγγύηση λαμβάνεται υπέρ του αποδέκτη, που καλείται να καταβάλει το χρέος και είναι ξένος προς την τράπεζα.

Η πληρωμή της συναλλαγματικής μπορεί να γίνει στις επόμενες δύο από τη λήξη της εργάσιμες ημέρες. Σε περίπτωση που η συναλλαγματική δεν πληρωθεί εμπρόθεσμα, συντάσσεται από συμβολαιογράφο το διαμαρτυρικό έγγραφο, ώστε να

καλυφθεί ο κομιστής (τράπεζα) έναντι κυρίως του εκδότη και των άλλων οπισθογράφων. Η κάλυψη του κομιστή κατά του αποδέκτη δεν απαιτεί τη σύνταξη του διαμαρτυρικού. Επίσης, δεν απαιτείται σύνταξη διαμαρτυρικού και κατά του εκδότη, εφόσον όμως υπάρχει η ρήτρα «ανέξοδος επιστροφή».

Σε περίπτωση που εκδίδεται συναλλαγματική από νομικό πρόσωπο, θα πρέπει να τεθεί σφραγίδα με την επωνυμία της εταιρείας και να υπογραφεί από το φυσικό πρόσωπο που την εκπροσωπεί.

2) Επιταγή

The image shows a Greek promissory note (επιταγή) with the following details and numbered callouts:

- 1:** ΠΛΗΡΟΣΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΑΓΗ ΜΟΥ ΑΥΤΗ ΣΕ ΔΙΑΤΑΓΗ (Pay to the order of the issuer)
- 2:** Τόπος έκδοσης: Αθήνα (Place of issue: Athens)
- 3:** Ημερομηνία: 1/1 1997 (Date: 1/1 1997)
- 4:** ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (Bank S.A.)
- 5:** ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΣΙΝΑ (Branch: Sina)
- 6:** Υπογραφή: Ε. Εκδότης (Signature: E. Issuer)
- ΑΡΙΘ: 000000000-1 (Number: 000000000-1)
- ΕΥΡΩ 1.000 (Euro 1,000)
- ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ Εμένα του ίδιου (Branch: Myself)
- Χίλια (One thousand)
- ΜΕΛΕΡΕΣΗ ΤΟΥ ΛΟΓ. ΓΕΜΟΥ ΜΟΥ 000/000000-00 (Account number)

Επιταγή είναι το αξιόγραφο το οποίο ενσωματώνει την εντολή του εκδότη προς την τράπεζα, όπου τηρείται ο λογαριασμός του, να πληρώσει στον κομιστή – δικαιούχο ένα συγκεκριμένο ποσό, με χρέωσή του. Κύριο χαρακτηριστικό της επιταγής είναι ότι είναι πληρωτέα «επί τη εμφανίσει».

Όπως και στη συναλλαγματική, έτσι και στην επιταγή ο νόμος προβλέπει ορισμένα τυπικά στοιχεία, η έλλειψη των οποίων συνιστά, κατά κανόνα, ακυρότητά της.

Τα στοιχεία αυτά είναι:

1. Η ονομασία «επιταγή»
2. Η χρονολογία και ο τόπος έκδοσης
3. Η απλή και καθαρή εντολή πληρωμής ορισμένου ποσού

4. Το όνομα του πληρωτή
5. Ο τόπος πληρωμής
6. Η υπογραφή του εκδότη

- Σε περίπτωση που δεν αναγράφεται τόπος πληρωμής, θεωρείται ότι είναι αυτός που αναγράφεται δίπλα στο όνομα του πληρωτή.
- Σε περίπτωση που δεν αναγράφεται τόπος πληρωμής ούτε και δίπλα στον πληρωτή, θεωρείται ότι η επιταγή είναι πληρωτέα στον τόπο έκδοσης.
- Σε περίπτωση που δεν αναγράφεται τόπος έκδοσης, θεωρείται ότι είναι αυτός που αναγράφεται δίπλα στο όνομα του εκδότη.
- Σε περίπτωση που διαφέρει το ποσό αριθμητικώς και ολογράφως, υπερισχύει καταρχήν το ολογράφως, για την αποφυγή όμως προβλημάτων και εμπλοκών που οφείλονται στη μη εκπλήρωση του όρου απλή και καθαρή εντολή πληρωμής ορισμένου ποσού στην τραπεζική πρακτική αποφεύγεται η διαπραγμάτευση.

** Η ακάλυπτη επιταγή*

Ακάλυπτη επιταγή ονομάζεται εκείνη που, ενώ πληρούσε όλους τους τυπικούς όρους και εμφανίστηκε εμπρόθεσμα για πληρωμή, δεν πληρώθηκε, γιατί ο λογαριασμός σε βάρος του οποίου εκδόθηκε δεν διέθετε, τη στιγμή εκείνη, επαρκές υπόλοιπο.

Στην περίπτωση αυτή η πληρώτρια τράπεζα σφραγίζει την επιταγή, αναφέροντας το κείμενο ότι «η επιταγή, αν και εμφανίστηκε εμπρόθεσμα, δεν πληρώθηκε λόγω ελλείψεως επαρκούς υπολοίπου».

Η σφράγιση της επιταγής διασφαλίζει τα δικαιώματα του κομιστή έναντι του εκδότη και των οπισθογράφων τους.

Η προθεσμία σφράγισης της επιταγής είναι οκτώ (8) ημερολογιακές ημέρες, αρχής γενομένης από την επομένη της ημερο-μηνίας έκδοσης, αν η επιταγή είναι πληρωτέα στη χώρα έκδοσης, είκοσι (20) ημερολογιακές ημέρες, αν είναι πληρωτέα σε άλλη χώρα της ίδιας ηπείρου και εβδομήντα (70) ημερολογιακές ημέρες, αν είναι πληρωτέα σε τόπο που βρίσκεται σε άλλη ήπειρο.

Οι μεσογειακές χώρες θεωρούνται κατά το νόμο τμήμα της Ευρώπης και επομένως η μεταξύ αυτών και των ευρωπαϊκών χωρών προθεσμία σφράγισης της επιταγής είναι είκοσι (20) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία έκδοσής της.

Σε περίπτωση που κομιστής μεταχρονολογημένης ακάλυπτης επιταγής απαιτήσει τη σφράγιση της από την πληρώτρια τράπεζα, εκείνη δεν έχει το δικαίωμα να την αρνηθεί, δεδομένου ότι η επιταγή είναι πληρωτέα «επί τη εμφανίσει». Στα πλαίσια όμως της καλής πίστης των συναλλαγών αλλά και για τη διαφύλαξη των συμφερόντων του πελάτη μας καλό είναι να ενημερώνουμε σχετικά τον εκδότη.

Μετά την παρέλευση όμως των προθεσμιών που ήδη αναφέρθηκαν ο κομιστής της επιταγής, εκτός από τη δυνατότητα σφράγισης της, κινδυνεύει και από ανάκληση της επιταγής που μπορεί να κάνει ο εκδότης της.

Ανάκληση επιταγής είναι το δικαίωμα που έχει ο εκδότης να ζητήσει από την πληρώτρια τράπεζα να αρνηθεί την εξόφληση της επιταγής του. Το δικαίωμα αυτό είναι ισχυρό μετά τις προθεσμίες εμφάνισης της επιταγής που ισχύουν κατά περίπτωση και δεσμεύει απόλυτα την πληρώτρια τράπεζα, που θα πρέπει να αρνηθεί την πληρωμή της.

ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Εξασφαλίσεις είναι τα μέτρα που λαμβάνουμε κατά τη χορήγηση ενός δανείου ή μιας πίστωσης γενικότερα και έχουν στόχο να μας καλύψουν στην περίπτωση κατά την οποία ο δανειζόμενος δεν θα μας επιστρέψει, σύμφωνα με τους προσυμφωνημένους όρους, τόσο το κεφάλαιο όσο και τους τόκους.

Η διαδικασία λήψης των εξασφαλίσεων καθώς επίσης και η ενεργοποίησή τους, προκειμένου να ρευστοποιηθεί κάποια απαίτησή μας, προβλέπονται από το νόμο κατά περίπτωση.

Ένα μεγάλο μέρος της απασχόλησης των υπηρεσιών χορηγήσεων περιλαμβάνει διαδικασίες σχετικές με τις εξασφαλίσεις, όπως είναι η κατάρτιση των συμβάσεων, ο έλεγχος ακίνητης περιουσίας των πελατών και η εκτίμησή της, ο έλεγχος των τυπικών στοιχείων των επιταγών που ενεχυράζονται, η φερεγγυότητα των εκδοτών τους κ.τ.λ.

Οι διαδικασίες αυτές αφενός μεν είναι σε μεγάλο βαθμό τυποποιημένες από τις τράπεζες αφετέρου δε γίνονται σε χρονική στιγμή κατά την οποία υπάρχει ένα θετικό κλίμα με τον πελάτη, μια και λαμβάνονται πριν ή κατά τη διάρκεια της συνεργασίας μας μαζί του.

Το γεγονός αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να τις θεωρούμε πολλές φορές ως περιττό φόρτο εργασίας και τελικά να μην διαθέτουμε την απαραίτητη προσοχή κατά

τη διαδικασία λήψης τους, όπως αυτή προβλέπεται από το νόμο αλλά και από τις εσωτερικές εγκυκλίους της Τράπεζάς μας.

Οι εξασφαλίσεις, εκτός από εκείνες που συνδέονται άμεσα με τη ρευστοποίηση του δανείου, όπως είναι η ενεχύραση των επιταγών, έχουν προορισμό να ενεργοποιηθούν μόνο κατά τη χρονική στιγμή που θα βρισκόμαστε σε αντιδικία με τον πελάτη (οφειλέτη πλέον), οπότε το κλίμα συνεργασίας θα έχει ανατραπεί και η προσπάθειά του θα είναι να εκμεταλλευτεί τις δικές μας παρατυπίες και παραλήψεις που έγιναν κατά τη λήψη τους.

Έτσι, λοιπόν, λάθη στη διαδικασία λήψης εξασφαλίσεων, όπως είναι η παράλειψη, η διόρθωση ή ξέσμα στη σύμβαση, θα μπορούσαν να προκαλέσουν επιχειρήματα ή αμφισβητήσεις σχετικά με τις υπογραφές του πρωτοφειλέτη.

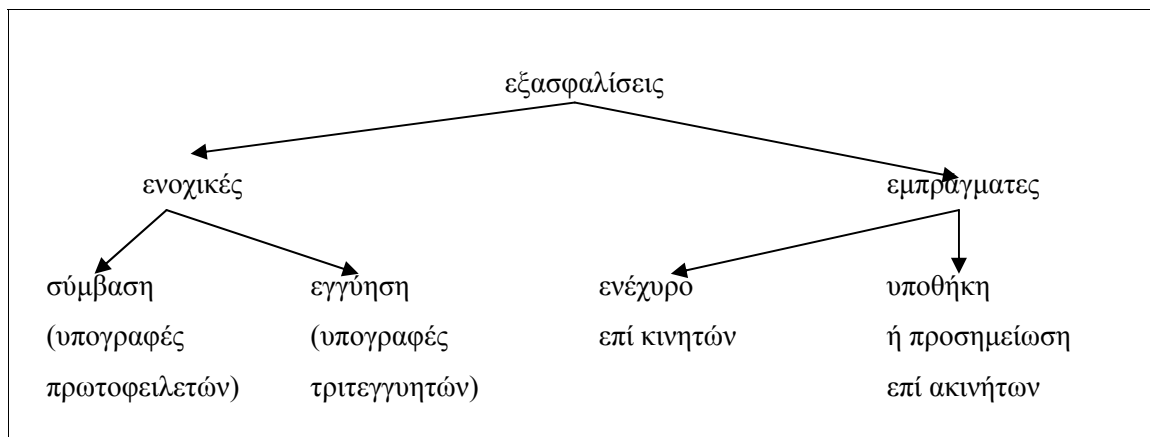
Στη συνέχεια θα εξετάσουμε τις συνηθέστερες μορφές εξασφαλίσεων καθώς και τον τρόπο που τις λαμβάνουμε.

Οι εξασφαλίσεις χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

- ενοχικές
- εμπράγματατες

Οι **ενοχικές** έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό την ενοχή – υποχρέωση που δημιουργείται μέσω της υπογραφής του πρωτοφειλέτη ή των εγγυητών και διακρίνονται στη σύμβαση και την εγγύηση, ενώ οι εμπράγματατες τα πράγματα – κινητά ή ακίνητα – που δεσμεύονται υπέρ του δανειστή και διακρίνονται στο ενέχυρο επί κινητών και στην υποθήκη ή προσημείωση επί ακινήτων.

Όπως είναι κατανοητό, η υπογραφή του πιστούχου είναι μια αυτονόητη εξασφάλιση σε κάθε πίστωση, ενώ όλες οι άλλες εξασφαλίσεις μπορεί να θεωρηθούν πρόσθετες, γιατί λαμβάνονται προαιρετικά και κατά περίπτωση.

1) Ενοχικές εξασφαλίσεις

Σε αυτές περιλαμβάνονται οι συμβάσεις, δια των οποίων οι οφειλέτες ενέχονται, δηλαδή ευθύνονται με την υπογραφή τους και οι εγγυήσεις, δια των οποίων τρίτοι ευθύνονται με την υπογραφή τους για τις οφειλέτες των δανειοληπτών.

α. Συμβάσεις

Κάθε χρηματοδότηση είναι μια συμφωνία μεταξύ της τράπεζας και του πελάτη που περιλαμβάνει επιμέρους όρους και καλύπτεται από αντίστοιχα έγγραφα.

Το κυριότερο από τα έγγραφα αυτά είναι η σύμβαση, που ουσιαστικά καθιστά υπεύθυνο το δανειολήπτη για την εμπρόθεσμη εξόφληση του δανείου και θα πρέπει να υπογράφεται σε κάθε περίπτωση. Απαραίτητη προϋπόθεση για την κατάρτιση της σύμβασης είναι ο πελάτης, είτε είναι φυσικό είτε είναι νόμιμη πρόσωπο, να έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα.

Οι συμβάσεις καταρτίζονται από τις νομικές υπηρεσίες των τραπεζών και, ανάλογα με την περίπτωση, χρησιμοποιείται ο αντίστοιχος τύπος ή είναι δυνατόν να ζητήσουμε την κατ' εξαίρεση κατάρτιση ειδικής σύμβασης, εφόσον δεν μας καλύπτουν οι υπάρχουσες. Οι συμβάσεις περιγράφουν την κύρια οφειλή και χωρίς την ύπαρξή τους δεν μπορεί να ληφθεί άλλη εξασφάλιση, όπως είναι οι εγγυήσεις, οι υποθήκες ή τα ενέχυρα που θα δούμε στη συνέχεια και τα οποία αποτελούν παρεπόμενες συμβάσεις.

Τα κύρια είδη συμβάσεων, ανάλογα με τη νομική μορφή τους διακρίνονται σε:

- δανειακή σύμβαση
- σύμβαση ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού

Σύμφωνα με το άρθρο 806 του Αστικού Κώδικα δανειακή σύμβαση είναι:

«Άρθρ. 806: Διά της συμβάσεως του δανείου ο εις των συμβαλλομένων μεταβιβάζει κατά κυριότητα εις τον έτερον χρήματα ή άλλα αντικατάστατα πράγματα, αυτός δε υποχρεούται να αποδώσει έτερα πράγματα της αυτής πσότητας και ποιότητας »

Η σύμβαση ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού δεν προβλέπεται αυτούσια από τον Αστικό Κώδικα αλλά βασίζεται στην έννοια της πίστωσης, όπως αυτή αναφέρεται στο άρθρο 112 του εισαγωγικού νόμου, ο οποίος αναφέρει τα εξής:

«Άρθρ.112: Υφισταμένου αλληλόχρεου λογαριασμού μεταξύ προσώπων, εξ ών το έν τουλάχιστον είναι έμπορος, αφ ής ημέρας ο λογαριασμός ούτος εκλείσθη, το κατάλοιπον φέρει αυτοδικαίως τόκον και αν έτι ο λογαριασμός περιέχη κονδύλια εκ τόκου οφειλομένου επί διάστημα μικρότερον του έτους.

Ο αλληλόχρεος λογαριασμός κλείεται περιοδικώς καθ'εкаστον εξάμηνον, εκτός αν συμφωνήθη άλλως, αλλ'ουχί και κατά διαστήματα μικρότερα του τριμήνου. Εκάτερον των μερών δύναται κατά πάντα χρόνον δια καταγγελίας να θεωρήση οριστικώς κλεισθέντα τον λογαριασμόν, οπότε ο δικαιούχος του καταλοίπου δικαιούται εις άμεσον απαίτησιν τούτου.

Επομένως, η σύμβαση ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού αναφέρεται μόνο σε χρηματική ενίσχυση και όχι και σε άλλα πράγματα, όπως συμβαίνει με τη δανειακή σύμβαση.

Οι τράπεζες, θέλοντας να καλύψουν τις πραγματικές ανάγκες του επιχειρηματικού κόσμου, ήταν υποχρεωμένες να υιοθετήσουν μορφές δανεισμού που προσομοιάζουν στις συναλλαγές που αναπτύσσονται στην καθημερινή πρακτική. Θα έχουμε ακούσει εμπόρους να αναφέρουν ότι «εξοφλούν εμπορεύματα έναντι» ή ότι «έχουν ανοικτούς λογαριασμούς». Αυτό σημαίνει ότι αγοράζοντας προϊόντα, δεν τα εξοφλούν τοις μετρητοίς αλλά δημιουργούν υποχρέωσή τους προς τον πωλητή (πίστωση) να τα εξοφλήσουν σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Έτσι, λοιπόν, οι τράπεζες καταρτίζουν στη μεγάλη πλειοψηφία τους συμβάσεις ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού, που τους επιτρέπουν να χορηγούν δάνεια κατ' εξακολούθηση και να εισπράττουν τις απαιτήσεις τους σε προγραμματισμένες δόσεις, ενώ δανειακές συμβάσεις χρησιμοποιούνται κατά κανόνα

μόνον, όταν δεν προβλέπονται επανειλημμένες χρηματοδοτήσεις, όπως είναι τα καταναλωτικά δάνεια, τα στεγαστικά δάνεια ή οι συμβάσεις εγγυητικών επιστολών.

*** Σημεία που πρέπει να προσέχουμε κατά την κατάρτιση των συμβάσεων**

Οι συμβάσεις είναι το κύριο έγγραφο που επικαλούνται οι νομικές μας υπηρεσίες ενώπιον του δικαστηρίου για την τεκμηρίωση της απαίτησής μας, σε περίπτωση που επιδιώκουμε την αναγκαστική είσπραξή της.

Για το λόγο αυτό απαιτείται προσοχή κατά την κατάρτισή τους και ιδιαίτερα στα παρακάτω σημεία:

- Καθαρή, χωρίς ξέσματα αναγραφή των διάφορων όρων.
- Υπογραφή σε όλα τα φύλλα από πλευράς των εκπροσώπων της τράπεζας, του πιστούχου και τυχόν εγγυητών. Επίσης, θα πρέπει να λαμβάνονται οι ίδιες υπογραφές σε παραπομπές.
- Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι συμβαλλόμενοι είναι εταιρείες, δεν πρέπει να λησμονούμε τη σφραγίδα της εταιρείας με την ή τις υπογραφές που τη δεσμεύουν και αναφορά στο κείμενο της σύμβασης του νόμιμου εκπροσώπου της στην προκειμένη περίπτωση.
- Στη θέση όπου περιγράφονται τα στοιχεία του πιστούχου, πρέπει να αναφέρονται:
 - **Επί φυσικού προσώπου**
το ονοματεπώνυμο και πατρώνυμο, η διεύθυνση, ΑΔΤ και ΑΦΜ καθώς και το όνομα του συζύγου επί εγγάμων γυναικών.
 - **Επί νομικού προσώπου**
η επωνυμία του, όπως αυτή αναφέρεται στο καταστατικό του, ο διακριτικός τίτλος (εάν υπάρχει), η έδρα της επιχείρησης, το όνομα και τα στοιχεία του εκπροσώπου. Την πλήρη επωνυμία και το διακριτικό τίτλο αναφέρουν οι γνωματεύσεις των νομικών μας υπηρεσιών, στις οποίες πρέπει να ανατρέξουμε πριν την κατάρτιση των συμβάσεων, ώστε να βεβαιωθούμε τόσο για τον ακριβή τίτλο όσο και για το ποια άτομα εκπροσωπούν νομίμως την εταιρεία.
 - Προσδιορισμός τυχόν αντικλήτου, δηλαδή αντιπροσώπου, που θα παραλαμβάνει την αλληλογραφία σε περίπτωση που οι συμβαλλόμενοι δεν ανευρίσκονται στις διευθύνσεις που δήλωσαν.
 - Ημερομηνία και τόπος κατάρτισης.
 - Λήψη βεβαίως χρονολογίας, όπου απαιτείται.

- Οι υπογραφές στις συμβάσεις τίθενται πάντα ενώπιόν μας. Απαγορεύεται ρητά η απομάκρυνση των συμβάσεων από τα καταστήματα και η παράδοσή τους στον πελάτη για συμπλήρωση π.χ. κάποιων υπογραφών. Η πρακτική αυτή είναι δυνατόν να μας καταστήσει ακόμη και ενόχους σε αδίκημα πλαστογραφίας.

Οι συμβάσεις καταχωρίζονται σε ειδικά βιβλία των τραπεζών και παίρνουν αύξουσα αρίθμηση κατ' απόλυτο σειρά.

****Το κλείσιμο μιας σύμβασης***

Η σύμβαση περικλείει τους όρους μιας συνεργασίας που αναπτύσσεται μεταξύ του πελάτη και της τράπεζας. Ο χρόνος ζωής της σύμβασης δεν καθορίζεται εκ των προτέρων, και για το λόγο αυτό η λήξη της θεωρείται αόριστη. Παρόλα αυτά, κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις η σύμβαση κλείνει οριστικά, και το υπόλοιπο της καθίσταται πλέον απαιτητό από την τράπεζα η οποία είναι δυνατόν να προσφύγει στα δικαστήρια για την αναγκαστική του είσπραξη.

Σε ποιες όμως περιπτώσεις κλείνει η σύμβαση;

- όταν καταγγελθεί εγγράφως από ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη
- όταν υπάρξει δικαστική ή νόμιμη απαγόρευση του πιστούχου
- λόγω θανάτου, αφάνειας ή πτώχευσης των πιστούχων
- λόγω λύσης του νομικού προσώπου
- όταν διαπιστώνεται ουσιαστική παράβαση νομισματικών διατάξεων
- όταν καθίσταται αναγκαία λήψη δικαστικών μέτρων που απαιτούν καταγγελία της σύμβασης (π.χ. για να συμμετάσχουμε σε πλειστηριασμό ενυπόθηκου ακινήτου πελάτη μας που επισπεύδεται από τρίτο)
- όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι το δάνειο δεν θα εξυπηρετηθεί κανονικά λόγω επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου (σφραγισμένες επιταγές, καθυστερήσεις στην εξόφληση των δόσεων, αρνητική εξέλιξη οικονομικών μεγεθών της επιχείρησης κ.τ.λ.).
- Σε κάθε άλλη περίπτωση που η τράπεζα κρίνει ότι το συμφέρον της επιβάλλει το κλείσιμο της σύμβασης (οι τράπεζες με ειδικό όρο στις συμβάσεις διατηρούν για λογαριασμό τους το δικαίωμα να κλείνουν οποτεδήποτε το θελήσουν τη σύμβαση και να απαιτούν την εξόφληση του συνόλου των δανείων είτε είναι καθυστερημένα είτε όχι).

Κριτήριο για το αν μια σύμβαση θεωρείται κλεισμένη είναι η θέληση των μερών να διακόψουν τη συνεργασία και όχι το υπόλοιπο των λογαριασμών. Για το

λόγο αυτό, αν θέλουμε είτε εμείς είτε ο πελάτης να σταματήσουμε τη συνεργασία μας, αυτό θα πρέπει να αναφέρεται ρητά πάνω σε κάποια επιστολή ή στην τελευταία καταβολή χρημάτων (γραμμάτιο εισπράξεως).

β. Εγγύηση

Εκτός από τον πρωτοφειλέτη, είναι δυνατόν να υπογράψει τη σύμβαση και ένας ή περισσότεροι εγγυητές, που εγγυώνται έναντι του δανειστή για την καλή πίστη του πρωτοφειλέτη και αναλαμβάνουν και αυτοί την ευθύνη για την εμπρόθεσμη καταβολή της οφειλής.

Ο εγγυητής υπογράφει πάνω στο σώμα της σύμβασης, αφού διαβάσει προσεκτικά όλους τους όρους της, οι οποίοι τον καθιστούν υπόχρεο σε μεγάλο βαθμό, αν και δεν είναι εκείνος που πήρε το δάνειο.

Πιο συγκεκριμένα, ο εγγυητής με την υπογραφή του εγγυάται μέχρι το ποσό που σαφώς ορίζεται από τη σύμβαση και συγχρόνως:

- Παιραιτείται από την ένσταση της διζήσεως, δεν μπορεί δηλαδή να απαιτήσει από την τράπεζα να στραφεί πρώτα κατά του πρωτοφειλέτη και, εφόσον δεν ικανοποιηθεί από εκείνον, μετά να στραφεί κατά του ιδίου, αλλά ευθύνεται και εκείνος ως πρωτοφειλέτης από την πρώτη στιγμή που θα καταγγελθεί η σύμβαση.
- Ευθύνεται για όλη την απαίτηση, ακόμη και αν υπάρχουν άλλοι εγγυητές ή εμπράγματα εξασφαλίσεις.
- Στην περίπτωση που ο πρωτοφειλέτης έχει προβλήματα εκπροσώ-πησης (δεν έχει συστηθεί νομότυπα η εταιρεία ή το φυσικό πρόσωπο δεν έχει δικαιοπρακτική ικανότητα) ο εγγυητής δεν απαλλάσσεται από την καταβολή του χρέους.
- Αν δεν ορίζεται αλλιώς, δεσμεύεται για αόριστο χρόνο και για όσο θα διαρκεί η σύμβαση. Επομένως, δεν μπορεί να απαλλαγεί, αν δεν έχει τη συναίνεση του δανειστή, και η ευθύνη αυτή μεταβιβάζεται και μετά θάνατον στους κληρονόμους του.

****Σε ποιες όμως περιπτώσεις οι τράπεζες επιδιώκουν συνήθως τη λήψη εγγυητών;***

- Σε νέους πελάτες, για τη χρηματοδότηση των οποίων οι τράπεζες επιδεικνύουν κατά κανόνα μια επιφυλακτικότητα.
- Σε κεφαλαιουχικές εταιρείες, όπου ζητείται η εγγύηση των φορέων τους, προκειμένου η τυχόν υπάρχουσα ατομική τους περιουσία να καλύψει τους κινδύνους που αναλαμβάνει η τράπεζα από τη χρηματοδότηση της εταιρείας.

- Σε προσωπικές εταιρείες, όπου, αν και οι ομόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται με το σύνολο της ατομικής τους περιουσίας για τις πράξεις της εταιρείας, είναι σκόπιμο πολλές φορές να λαμβάνονται ως εγγυητές. Η λήψη των μελών ως εγγυητών είναι δυνατόν να μας καλύψει και στο θέμα των παραγραφών, δεδομένου ότι απαιτήσεις κατά ομόρρυθμων μελών παραγράφονται σε 5 χρόνια από την αποχώρησή τους από την εταιρεία, ενώ οι απαιτήσεις κατά των εγγυητών σύμβασης δανείου παραγράφονται σε 20 χρόνια.
- Η τακτική πολλών επιχειρηματιών να μεταφέρουν για ευνόητους λόγους όλη την περιουσία τους στη σύζυγό τους μας αναγκάζει πολλές φορές, προκειμένου να τις εμπλέξουμε στη χρηματοδότηση, να απαιτούμε την εγγύησή τους.
- Σε περίπτωση που η προσφερόμενη προς εξασφάλιση ακίνητη περιουσία είναι ποσοστό εξ αδιαιρέτου ιδιοκτησίας τρίτου, επιδιώκεται και η λήψη εκείνου ως εγγυητή, προκειμένου να επιτευχθεί σε περίπτωση πλειστηριασμού η εμπορική αξία του ακινήτου.
- Σε κάθε άλλη περίπτωση, κατά την οποία δεν διατηρούνται κάποιες αμφιβολίες για την ομαλή ρευστοποίηση της χρηματοδότησης.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η λήψη εγγυητών απαιτεί πολλές φορές διαπραγμάτευση με τον πελάτη και προκαλεί δυσαρέσκεια. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να ξέρουμε εκ των προτέρων γιατί ζητάμε το συγκεκριμένο εγγυητή και τι πρόκειται να μας προσφέρει περισσότερο από τον πρωτοφειλέτη.

2) Εμπράγματα εξασφαλίσεις

Ο πρωτοφειλέτης και ο εγγυητής συνιστούν τις ενοχικές εξασφαλίσεις μιας χρηματοδότησης. Το ενέχυρο και η υποθήκη ονομάζονται εμπράγματα εξασφαλίσεις, γιατί κύριο μέσο κατοχύρωσης του δανειστή είναι κάποιο πράγμα κινητό ή ακίνητο.

Οι έννοιες ενέχυρου και υποθήκης είναι σε πολλά σημεία παράλληλες και διέπονται από την ίδια λογική: ο πρωτοφειλέτης, ο εγγυητής ή τρίτος είναι δυνατόν να προσφέρουν, μέσω νόμιμης διαδικασίας, τα πράγματα που τους ανήκουν για την εξασφάλιση του δανειστή. Στην περίπτωση μη πληρωμής του δανείου ο δανειστής έχει το δικαίωμα να εκποιήσει αυτά τα πράγματα για να ικανοποιήσει την απαίτησή του.

Η κύρια διαφορά μεταξύ του ενεχύρου και της υποθήκης είναι ότι το πρώτο αναφέρεται σε κινητά (πράγματα ή δικαιώματα) ενώ το δεύτερο κατά κανόνα σε ακίνητα.

α. Ενέχυρο

Ενέχυρο είναι το εμπράγματο δικαίωμα επί ξένου κινητού πράγματος ή δικαιώματος για την εξασφάλιση απαίτησης του δανειστή με την προνομιακή ικανοποίησή του από το πράγμα.

Προκειμένου η σύσταση του ενεχύρου να είναι έγκυρη, θα πρέπει να βασίζεται σε κύρια σύμβαση, από την οποία να προκύπτει απαίτηση.

Το ενέχυρο είναι παρεπόμενο δικαίωμα γιατί υπάρχει υπέρ ορισμένης έγκυρης απαίτησης, την οποία ασφαρίζει σε όλη της την έκταση, δηλαδή κατά κεφάλαιο, τόκους και έξοδα. Η απαίτηση αυτή:

- πρέπει να είναι έγκυρη
- μπορεί να είναι κατά τρίτου
- μπορεί να είναι μελλοντική ή υπό αίρεση (π.χ. εγγυητική επιστολή)

Σε περίπτωση που θέλουμε να καλύψουμε με ενέχυρο κάποια χρηματοδότηση, θα πρέπει οπωσδήποτε η σύσταση του ενεχύρου να γίνει μετά τη κατάρτιση της κύριας σύμβασης.

Σύμφωνα με την αρχή του **αδιαίρετου του ενεχύρου**, το ενέχυρο ασφαρίζει στο ακέραιο κάθε υπόλοιπο της οφειλής και, αν διαιρεθεί σε μέρη, κάθε μέρος είναι υπέγγυο για όλο το χρέος.

Για να συστηθεί ενέχυρο απαιτείται:

- Συμφωνία δανειστή και ιδιοκτήτη του πράγματος (υπογράφεται γι' αυτό ιδιαίτερη σύμβαση, παρεπόμενη της σύμβασης ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού).
- Παράδοση του πράγματος στο δανειστή ή σε τρίτον κοινής εμπιστοσύνης. Είναι δυνατόν το πράγμα να παραμείνει και στον ίδιο τον οφειλέτη. Στην περίπτωση, όμως, αυτή απαιτείται καταχώριση στο βιβλίο ενεχυριακών συμβάσεων του Πρωτοδικείου του τόπου του οφειλέτη.

Ακόμη θα πρέπει να υπάρχει βέβαιη χρονολογία, επειδή, όπως αναφέρθηκε, η ικανοποίηση του δανειστή από το ενέχυρο είναι προνομιακή, δηλαδή σε περίπτωση πολλών ενεχυρούχων δανειστών με το ίδιο πράγμα θα προηγηθεί εκείνος που σύστησε πρώτος το ενέχυρο. Έτσι, θα πρέπει η ημερομηνία του εγγράφου της

ενεχύρασης να επιβεβαιώνεται σύμφωνα με το νόμο, ώστε να μην επιδέχεται καμία αμφισβήτηση. Βέβαιη χρονολογία, σύμφωνα με το νόμο, υπάρχει ή αποκτάται:

- με την αναφορά των ουσιωδών στοιχείων της σύμβασης ενεχύρασης σε άλλο δημόσιο έγγραφο
- με κάποιο άλλο γεγονός, που καθιστά τη χρονολογία βέβαιη (π.χ. η ημερομηνία θανάτου ενός των συμβαλλομένων).
- με τη θεώρηση της σύμβασης ενεχύρασης από συμβολαιογράφο ή με την επίδοσή της με δικαστικό επιμελητή σ' αυτόν που διατηρεί το ενέχυρο (η τελευταία δυνατότητα ακολουθείται συνήθως από τις τράπεζες λόγω κόστους και ευελιξίας).

β. Υποθήκη

Η υποθήκη είναι εμπράγματο δικαίωμα σε ξένο ως προς το δανειστή ακίνητο για την εξασφάλιση της απαίτησης του δανειστή με τη προνομιακή ικανοποίησή του από το πράγμα. Η υποθήκη είναι δικαίωμα παρεπόμενο, απαιτείται δηλαδή ύπαρξη κύριας απαίτησης, που μπορεί να είναι και μελλοντική ή υπό αίρεση.

Η υποθήκη είναι δυνατόν να αποκτηθεί σε:

- **οικόπεδο, αγροτεμάχιο**
- **όροφο, διαμέρισμα ή κάθετη ιδιοκτησία**

Η υποθήκη εγγράφεται και επί του δικαιώματος ανεγέρσεως (υψούν) στο μέλλον. Στην περίπτωση αυτή η υποθήκη δεσμεύει και το κτίριο που θα ανεγερθεί. Αν μετά την εγγραφή υποθήκης γίνει σύσταση οριζόντιας ή κάθετης ιδιοκτησίας, η υποθήκη εκτείνεται σε όλες τις νέες ιδιοκτησίες που θα προκύψουν.

- **ιδανικό μερίδιο**

Ιδανικό μερίδιο είναι η περίπτωση της συνιδιοκτησίας κατά την οποία ο καθένας από τους συνιδιοκτήτες κατέχει ένα συγκεκριμένο ποσοστό σε όλη την έκταση της ιδιοκτησίας, χωρίς το ποσοστό αυτό να μπορεί να διαχωριστεί από αυτό των υπολοίπων.

- **ψιλή κυριότητα**

Η ψιλή (αποψιλωμένη) κυριότητα ακινήτου είναι η αποχωρισμένη από το δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης (νομής) κυριότητα επί ακινήτου.

- επικαρπία ακινήτου

Είναι δυνατόν να υποθηκευτεί και το δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης του ακινήτου, για όσο διάστημα θα διαρκεί αυτό.

Όπως είναι κατανοητό, η εγγραφή υποθήκης στην ψιλή κυριότητα ή στην επικαρπία κα όχι στην πλήρη κυριότητα του ακινήτου μειώνει κατά πολύ τη διασφαλιστική της αξία και θα πρέπει να αποφεύγεται.

- μεταλλείο

Το μεταλλείο είναι δεκτικό υποθήκευσης, γιατί, αν και κατ' ουσίαν είναι επιχείρηση, είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με συγκεκριμένο χώρο και για το λόγο αυτό αντιμετωπίζεται με ιδιαίτερο καθεστώς.

-πλοία ή αεροσκάφη

Τα πλοία και τα αεροσκάφη, λόγω της μεγάλης συνήθως αξίας τους, αν και κινητά, είναι και δεκτικά υποθήκευσης.

- μηχανικές ή άλλες εγκαταστάσεις

Μηχανικές ή άλλες εγκαταστάσεις που είναι σταθερά συνδεδεμένες με το χώρο όπου λειτουργούν (εμπεπηγμένα μηχανήματα) είναι δυνατόν και αυτές να υποθηκευτούν, πάντα όμως μαζί με το ακίνητο.

Προϋποθέσεις για την απόκτηση υποθήκης

Όπως για την εγγραφή ενεχύρου απαιτείται σύμβαση ενεχύρασης και λήψη βέβαιας χρονολογίας, έτσι και στις υποθήκες απαιτείται:

- Τίτλος
- Εγγραφή στο βιβλίο υποθηκών

* *Τίτλος*, δηλαδή νομικός λόγος που χορηγεί στο δανειστή το δικαίωμα εγγραφής υποθήκης και παρέχεται από:

- Το νόμο
- Δικαστική απόφαση
- Ιδιωτική βούληση

Από το νόμο: Σε ορισμένες περιπτώσεις ο νόμος παρέχει απευθείας το δικαίωμα εγγραφής υποθήκης, όπως είναι το δικαίωμα του δημοσίου επί ακινήτων οφειλετών φόρων ή του συνδίκου πτώχευσης επί ακινήτων του πτωχού και για λογαριασμό της ένωσης των πιστωτών κ.λπ.

Από δικαστική απόφαση: Κάθε τελεσίδικη και εκτελεστική απόφαση δίνει το δικαίωμα εγγραφής υποθήκης. Υποθηκικούς τίτλους της μορφής αυτής έχουμε συνήθως όταν διεκδικούμε με δικαστικά μέτρα την είσπραξη των απαιτήσεών μας.

Από ιδιωτική βούληση: Είναι η πιο συνηθισμένη για τις τράπεζες απόκτηση υποθήκης, όπου πριν από τη χορήγηση του δανείου ο πελάτης συναινεί με συμβολαιογραφική πράξη για την παραχώρηση υποθήκης, χωρίς να απαιτείται η σύμπραξη του δανειστή. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι μέσω ιδιωτικής βούλησης παρέχεται το δικαίωμα εγγραφής υποθήκης σε συγκεκριμένο ακίνητο, που θα πρέπει να περιγράφεται αναλυτικά στο συμβολαιογραφικό έγγραφο, ενώ από το νόμο ή δικαστική απόφαση παρέχεται το δικαίωμα για εγγραφή υποθήκης σε όλα τα ακίνητα του οφειλέτη.

** Εγγραφή στο βιβλίο υποθηκών*

Κάθε ακίνητο εμφανίζεται στη μερίδα του ιδιοκτήτη στα αρχεία του Υποθηκοφυλακείου της περιοχής του ακινήτου. Από τα βιβλία του Υποθηκοφυλακείου προκύπτουν τα βάρη (υποθήκες και προσημειώσεις που εγγράφονται κατά περίπτωση), οι κατασχέσεις, καθώς και οι μεταβιβάσεις και εν γένει μεταβολές στην ιδιοκτησία. Κάθε υποθήκη δεν θα είχε καμία ουσιαστική σημασία, αν δεν αναγραφόταν στο βιβλίο υποθηκών, γιατί μόνο τότε δημοσιοποιείται η δέσμευση του ακινήτου. Από τη στιγμή της απόκτησης του τίτλου δεν υπάρχει κανένας χρονικός περιορισμός για την εγγραφή του τίτλου στο βιβλίο υποθηκών. Ωστόσο, θα πρέπει να επιδιώκεται η εγγραφή αυτή να γίνεται το συντομότερο δυνατόν, γιατί υπάρχει ο κίνδυνος να παρεμβληθούν άλλοι δανειστές, οι οποίοι, αν και απέκτησαν τίτλο μετά από εσάς, θα προηγηθούν στην εγγραφή του.

Πολλαπλή υποθήκη

Είναι δυνατόν μια απαίτηση να ασφαρίζεται με υποθήκες που έχουν εγγραφεί ταυτόχρονα σε περισσότερα ακίνητα του πιστούχου. Στην περίπτωση αυτή η υποθήκη θεωρείται πολλαπλή.

Απόσβεση και εξάλειψη της υποθήκης

Για την απόκτηση της υποθήκης απαιτείται τίτλος και εγγραφή. Για την άρση της υποθήκης απαιτείται απόσβεση, δηλαδή κατάργηση του τίτλου και εξάλειψη, δηλαδή διαγραφή της από το βιβλίο υποθηκών.

Λόγοι απόσβεσης υποθήκης:

- Η με οποιονδήποτε τρόπο απόσβεση της απαίτησης (εξόφληση οφειλής, συμψηφισμός, παραγραφή κ.τ.λ.) συνεπάγεται και την απόσβεση της υποθήκης, δεδομένου ότι η υποθήκη αποτελεί παρεπόμενο δικαίωμα.
- Ολοσχερής εξαφάνιση υλική ή νομική του ενυπόθηκου ακινήτου.
- Παραίτηση του ενυπόθηκου δανειστή με μονομερή σχετική δήλωση του σε συμβολαιογράφο.
- Πλειστηριασμός του ενυπόθηκου ακινήτου. Σε περίπτωση πλειστηριασμού ο πλειοδότης αποκτά το ακίνητο απαλλαγμένο από κάθε βάρος.
- Χρησικτησία του ενυπόθηκου ακινήτου από τρίτον.
- Σύγχυση, η περίπτωση δηλαδή κατά την οποία το ενυπόθηκο ακίνητο περιήλθε στην κυριότητα του δανειστή.

Εξάλειψη υποθήκης:

Η εξάλειψη γίνεται από τον υποθηκοφύλακα της περιοχής, όπου βρίσκεται το ακίνητο. Η εξάλειψη – διαγραφή του βάρους από τον υποθηκοφύλακα της περιοχής μπορεί να γίνει είτε με την προσκόμιση της συμβολαιογραφικής πράξης με την οποία μονομερώς συναινεί ο δανειστής είτε με την τελεσίδικη δικαστική απόφαση για όλες τις άλλες περιπτώσεις απόσβεσης.

Προσημείωση υποθήκης

Η προσημείωση υποθήκης είναι δικαίωμα εγγραφής υποθήκης υπό την αναβλητική αίρεση τελεσίδικης επιδίκασης της απαίτησης.

Τίτλος εγγραφής προσημείωσης υποθήκης παρέχεται μόνο κατόπιν δικαστικής αποφάσεως στην περίπτωση κατά την οποία ο δανειστής έχει αποδείξει ότι διακινδυνεύονται τα συμφέροντα του ή έχει συναινέσει ο οφειλέτης ενώπιον του δικαστηρίου.

Η εγγραφή στο βιβλίο υποθηκών απαιτείται και γίνεται όπως και στην περίπτωση της υποθήκης. Οι υποθήκες και οι προσημείώσεις υποθηκών κατατάσσονται σ' έναν πίνακα προνομιακής ικανοποίησης, ανάλογα με το χρόνο εγγραφής τους.

Η προσημείωση μπορεί να μετατραπεί σε υποθήκη εντός 90 ημερών από την τελεσιδικία της απαίτησης. Στην περίπτωση αυτή διατηρεί τη χρονική σειρά

εγγραφής της. Αλλιώς, κατατάσσεται υπό τον όρο της τελεσίδικης επιδίκασης της απαίτησης.

Συνήθως προτιμάται η προσημείωση υποθήκης, γιατί κοστίζει λιγότερο από την υποθήκη. Η επιλογή ωστόσο της προσημείωσης ή υποθήκης εξαρτάται από τη χρονική στιγμή που θα γίνει αυτό, από τη μορφή της χρηματοδότησης αλλά και από την πολιτική της τράπεζας.

Εξάλειψη προσημείωσης

Η προσημείωση εξαιρείται, διαγράφεται δηλαδή από τα βιβλία του Υποθηκοφυλακείου:

- με τη συναίνεση του δανειστή (που παρέχεται όπως και για την εξάλειψη της υποθήκης).
- με απόφαση που ανακαλεί την απόφαση που είχε διατάξει την εγγραφή της ή που διατάζει την εξάλειψή της και
- αν πέρασαν 90 ημέρες από την τελεσίδικη επιδίκαση της απαίτησης, χωρίς η προσημείωση να τραπεί σε υποθήκη.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

Παραγραφή είναι η εξασθένηση της αξίωσης, λόγω αδράνειας του δικαιούχου να την ασκήσει μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα. Έχει δε σαν αποτέλεσμα την αδυναμία δικαστικής επιδίκασης της απαίτησης.

Οι προϋποθέσεις της παραγράφου είναι η πάροδος ορισμένου χρόνου εντός του οποίου ο δικαιούχος δεν προέβη σε καμία ενέργεια που σύμφωνα με το νόμο θα διέκοπτε την παραγραφή κατά του υποχρέου.

Συνηθέστερες περιπτώσεις παραγραφών είναι:

*** Εικοσαετής παραγραφή**

Στην εικοσαετή προθεσμία παραγραφής εντάσσονται:

- Απαίτηση κεφαλαίου επί απλών δανείων.
- Αξίωση καταλοίπου πίστωσης από ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό.

- Αγωγές αδικαιολόγητου πλουτισμού, πλην των περιπτώσεων συναλ-λαγματικών και επιταγών.
- Κάθε αξίωση που βεβαιώθηκε με τελεσίδικη απόφαση ή με δημόσιο έγγραφο εκτελεστό (π.χ. διαταγή πληρωμής).

*** Πενταετής παραγραφή**

Στην πενταετή προθεσμία παραγραφής εντάσσονται:

- Απαιτήσεις τόκων, μερισμάτων, χρεολυσίων (κάθε τοκοχρεολυτική δόση τοκοχρεολυτικού δανείου), προμήθειες.
- Απαιτήσεις μισθωμάτων κάθε είδους.
- Απαιτήσεις μισθών, συντάξεων και άλλων περιοδικών παροχών.
- Αρκετές από τις αξιώσεις κατά του δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ. (π.χ. ποσό εγγύησης του ελληνικού δημοσίου για βιοτεχνικά δάνεια).
- Αξιώσεις κατά των ομόρρυθμων μελών ή των κληρονόμων τους μετά την αποχώρησή τους, τη λήξη ή τη λύση της εταιρείας.
- Αξιώσεις από αδικαιολόγητο πλουτισμό που αναφέρονται στην συναλλαγματική (από χρονολογία λήξης) ή στην επιταγή (από την ημερομηνία σφράγισης της επιταγής), στην περίπτωση που χάθηκε η προθεσμία για την έκδοση διαταγής πληρωμής.
- Η απαίτηση της τράπεζας κατά του εντολέα και των εγγυητών του σε περίπτωση κατάπτωσης εγγυητικής επιστολής με βάση τη σύμβαση της εγγυητικής επιστολής (στην περίπτωση που δεν έχει αντληθεί κάλυμμα από σύμβαση πίστωσης με ανοικτό λογαριασμό).

*** Τριετής Παραγραφή**

Στην τριετή προθεσμία παραγραφής εντάσσονται:

- Η αξίωση για την έκδοση διαταγής πληρωμής του κομιστή συναλλαγματικής κατά του αποδέκτη ή του τριτεγγυητή του. Η παραγραφή αρχίζει από τη χρονολογία λήξης της συναλλαγματικής.
- Η αγωγή του γραμματίου σε διαταγή (τράπεζας) κατά του εκδότη ή του τριτεγγυητή του.

** Ετήσια παραγραφή*

Στην ετήσια προθεσμίας παραγραφής εντάσσονται:

- Η αξίωση του κομιστή για την έκδοση διαταγής πληρωμής που προέρχεται από συναλλαγματική κατά του εκδότη, των οπισθογράφων και των τριτεγγυητών τους. Η παραγραφή του δικαιώματος αρχίζει από τη χρονολογία εμπρόθεσμης σύνταξης του διαμαρτυρικού ή από τη χρονολογία λήξης της συναλλαγματικής, εφόσον σ' αυτήν έχει τεθεί η ρήτρα «ανέξοδος επιστροφή».

** Εξάμηνη παραγραφή*

Στην εξάμηνη προθεσμία παραγραφής εντάσσονται:

- Η αξίωση για την έκδοση διαταγής πληρωμής κατά του εκδότη, των οπισθογράφων και των τριτεγγυητών τους, η παραγραφή των οποίων αρχίζει από την επομένη της λήξης της προθεσμίας που αφορά την εμφάνιση της επιταγής για πληρωμή (8 ημέρες από την ημέρα που είναι σημειωμένη η χρονολογία έκδοσης της επιταγής).
- Η αξίωση για την έκδοση διαταγής πληρωμής των κομιστών συναλλαγματικής από αναγωγή, δηλαδή, των οπισθογράφων, καθώς και των τριτεγγυητών τους μεταξύ τους και κατά του εκδότη.

** Διακοπή της παραγραφής*

Με τη διακοπή της παραγραφής δεν υπολογίζεται ο χρόνος που πέρασε, μέχρι τότε και αρχίζει να μετράει νέος χρόνος, ίσης διάρκειας, για τη νέα παραγραφή. Αν όμως η απαίτηση βεβαιώθηκε με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή με δημόσιο τίτλο εκτελεστό, ο καινούργιος χρόνος παραγραφής είναι 20 χρόνια, έστω και αν για τη συγκεκριμένη απαίτηση είχε οριστεί μικρότερος χρόνος παραγραφής.

Ως λόγοι διακοπής της παραγραφής θεωρούνται:

- Η αναγνώριση της απαίτησης από τον οφειλέτη.

Η αναγνώριση της απαίτησης μπορεί να γίνει με οποιανδήποτε καταβολή χρημάτων, έγγραφη βεβαίωση, παροχή εξασφαλίσεων κ.τ.λ. Στην περίπτωση καταβολής χρημάτων, θα πρέπει να πάρουμε στο γραμμάτιο εισπράξεως την υπογραφή του οφειλέτη. Σημειώνεται πάντως ότι η παραγραφή διακόπτεται μόνο έναντι εκείνου που κατέβαλε χρήματα ή υπέγραψε δήλωση οφειλής.

- Η έγερση και κοινοποίηση αγωγής από το δικαιούχο κατά όλων των ενεχομένων.

- Η επίδοση επιταγής για πληρωμή από εκτελεστό δικόγραφο (δικαστική απόφαση ή διαταγή πληρωμής).

Εάν έχουμε απαίτηση βάσει τελεσίδικης διαταγής πληρωμής, κάνοντας επιδόσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα, διακόπτουμε την προθεσμία παραγραφής της.

- Η αναγγελία δανειστή για την ικανοποίησή του από την πτωχευτική περιουσία.

- Η αναγγελία προς κατάταξη σε πλειστηριασμό.

Μετά τη διενέργεια του πλειστηριασμού ακινήτου ακολουθεί το στάδιο της αναγγελίας των απαιτήσεων των πιστωτών, προκειμένου να ικανοποιηθούν προνομιακά (αν ήταν προσημειούχοι ή ενυπόθηκοι) ή αναλογικά.

- Η υποβολή ένστασης συμψηφισμού ενώπιον δικαστηρίου.

- Η εγγραφή προσημείωσης ή υποθήκης.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Εισαγωγή

Οι αρμόδιες με τις χρηματοδοτήσεις υπηρεσίες των τραπεζών, πριν ικανοποιήσουν τα αιτήματα των πελατών τους, ακολουθούν μια σειρά από διαδικασίες που έχουν ως αντικείμενο τον έλεγχο της πιστοληπτικής ικανότητας του πελάτη και τη σκοπιμότητα χρηματοδότησής του, τη νομική κάλυψη του δανείου, την εκταμίευση του εγκριθέντος ποσού και την παρακολούθηση της εξυπηρέτησής του.

Ο τρόπος υλοποίησης των διαδικασιών αυτών πιθανόν να διαφοροποιείται από τράπεζα σε τράπεζα, πλην όμως η βασική δομή και φιλοσοφία τους είναι η ίδια.

1) Παραλαβή της αίτησης του δανείου από τον πελάτη

Οι χρηματοδοτήσεις είναι μια εργασία ιδιαίτερα επιθυμητή για τις τράπεζες. Για το λόγο αυτό αναπτύσσεται έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών για την προσέλκυση επιθυμητών πελατών, και όλα τα στελέχη προσανατολίζονται προς αυτή την κατεύθυνση.

Ο διευθυντής της κάθε μονάδας οφείλει να γνωρίζει τις επιχειρήσεις της περιοχής του, να διερευνά τις χρηματοδοτικές τους ανάγκες και το εύρος της συνεργασίας τους με τις άλλες τράπεζες. Χρήσιμες πληροφορίες είναι δυνατόν να αντληθούν από τα επιμελητήρια της περιοχής, από εξειδικευμένες εταιρείες μελετών ή ακόμη και από τον ημερήσιο τύπο. Ταυτόχρονα, θα πρέπει οι υπηρεσίες του καταστήματος να συνεργάζονται μεταξύ τους, ώστε να αξιοποιούνται όλοι οι πελάτες τους. Οι υπηρεσίες με μεγάλη πρόσβαση στο κοινό, όπως π.χ. είναι οι καταθέσεις ή οι εργασίες εξωτερικού, οφείλουν να εντοπίζουν περιπτώσεις πελατών που πιθανόν θα ενδιέφεραν την υπηρεσία χρηματοδοτήσεων. Ακόμη, μέσω των γνωστών και ήδη υπαρχόντων πελατών μας είναι δυνατόν να προσεγγίσουμε νέους.

Μόνο μετά από ανάλογη δραστηριότητα θα είμαστε σε θέση να αυξήσουμε τις χρηματοδοτήσεις μας, προσελκύοντας επιθυμητή και φερέγγυα πελατεία. Είναι γνωστό ότι, εάν περιμένουμε παθητικά νέους πελάτες, κινδυνεύουμε να δεχόμαστε αιτήματα από επιχειρήσεις που δεν κρίθηκαν επιθυμητές από άλλες τράπεζες.

Το διερευνητικό στάδιο που περιγράφηκε θα μας δώσει τη δυνατότητα να εντοπίσουμε επιθυμητούς πελάτες. Στη συνέχεια, θα πρέπει να γίνει μια πρώτη προσέγγιση των καταλληλότερων όρων συνεργασίας τόσο για μας όσο και για τον πελάτη. Το στάδιο αυτό θα πρέπει να προηγείται πάντοτε της υποβολής του γραπτού αιτήματος, προκειμένου να αποφευχθούν παρανοήσεις ή χάσιμο χρόνου.

Η αίτηση εκ μέρους του πελάτη υποβάλλεται εγγράφως και θα πρέπει να περιλαμβάνει το ύψος και τη σκοπιμότητα της χρηματο-δότησης, τις προσφερόμενες εξασφαλίσεις, τα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης κ.τ.λ.

Εξετάζοντας την περίπτωση χρηματοδότησης της εταιρείας ΑΥΡΑ Ε.Ε. θα παρακολουθήσουμε όλα τα στάδια της διαδικασίας, όπως αυτά αναλύονται στα επόμενα κεφάλαια.

Ο πελάτης υποβάλλει το αίτημά του συμπληρώνοντας ειδικό έντυπο της τράπεζας ή το απευθύνει με απλή επιστολή του. Στο αίτημα αυτό θα πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια:

- το αιτούμενο ποσό
- ο σκοπός της χρηματοδότησης (κεφάλαιο κίνησης, επενδυτικό κ.τ.λ.)
- η μορφή χρηματοδότησης (ανοιχτός αλληλόχρεος λογαριασμός, εφ' άπαξ χορήγηση κ.τ.λ.)
- η διάρκεια
- ο τρόπος πληρωμής
- ένα σύντομο ιστορικό που να δικαιολογεί τη σκοπιμότητα της χρηματοδότησης και τις προοπτικές που διαγράφονται
- μια ρεαλιστική πρόβλεψη της αποπληρωμής του δανείου
- τυχόν ευνοϊκοί όροι συνεργασίας (π.χ. έκπτωση προμήθειας, μείωση των τοκοφόρων ημερομηνιών που δίνονται στο προϊόν κατάθεσης επιταγών κ.λπ.).

Εκτός από τα παραπάνω, το αίτημα του πελάτη θα πρέπει να περιλαμβάνει και μια σειρά άλλων οικονομικών στοιχείων που αφορούν τη δραστηριότητα της επιχείρησης. Τα στοιχεία αυτά, που θα πρέπει να επιβεβαιώνονται μέσω συνημμένων δικαιολογητικών, είναι:

- ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης κατά τα τρία τελευταία χρόνια
- η ανάλυση του κόστους παραγωγής και των πωληθέντων προϊόντων
- το συνολικό ύψος των οφειλών, των ορίων και των μορφών χρηματοδότησης ανά τράπεζα.

- το συνολικό ύψος των μεσολαβητικών εργασιών (εισαγωγών / εξαγωγών, εγγυητικών επιστολών κ.λπ.) των τριών τελευταίων ετών
- τυχόν ασφαλιστήρια συμβόλαια
- οι συγκεντρωτικές καταστάσεις Φ.Π.Α. των τριών τελευταίων ετών και περιοδικές καταστάσεις Φ.Π.Α. ανά μήνα από την αρχή του έτους μέχρι και την τελευταία που υποβλήθηκε στην εφορία πριν από το αίτημα (εάν η επιχείρηση τηρεί βιβλία β' κατηγορίας)
- ο ισολογισμός και τα αποτελέσματα χρήσεως των τριών τελευταίων ετών
- πρόσφατο ισοζύγιο και
- ισοζύγιο αντίστοιχου μήνα προηγούμενου έτους (εάν η επιχείρηση τηρεί βιβλία γ' κατηγορίας).

Όλα τα στοιχεία που μας προσκομίζονται θα πρέπει να φέρουν πρωτότυπες υπογραφές των εκπροσώπων των εταιρειών και να επιδιώκεται η επαλήθευσή τους.

2) Έλεγχος Δικαστηριακών Στοιχείων

Η ενίσχυση της αξιοπιστίας των συναλλαγών είναι βασική προϋπόθεση για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς. Για το λόγο αυτό, σε κάθε οργανωμένη οικονομία αναπτύσσεται ένας μηχανισμός, μέσω του οποίου οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προσφύγουν και να αντλήσουν πληροφορίες για ένα πλήθος στοιχείων σχετικών με τη φερεγγυότητα ή την περιουσιακή κατάσταση των προσώπων που πρόκειται να συναλλαγούν. Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να σημειωθεί ότι δεν αντίκεινται στο απόρρητο των τραπεζών ή στην προσωπική ελευθερία των συναλλασσομένων, δεδομένου ότι αφορούν δημοσιοποιημένα στοιχεία.

Στη χώρα μας την κυριότερη πηγή άντλησης πληροφοριών για το τραπεζικό σύστημα αποτελεί η εταιρεία, «ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ «ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ»». Πρόκειται για μια μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εταιρεία που ιδρύθηκε το έτος 1992 με σκοπό να συμβάλει στην εξυγίανση των συναλλαγών, την υποστήριξη του θεσμού της πίστης και τη βελτίωση της λειτουργίας των τραπεζών.

Τα στοιχεία που συγκεντρώνονται μέσω των υποθηκοφυλακείων, των δικαστηρίων και των τραπεζών κωδικοποιούνται και παρέχονται μέσω εντύπων, μικροφισσών ή on-line στις ενδιαφερόμενες τράπεζες.

Στα στοιχεία αυτά είναι σκόπιμο να καταφεύγουμε αμέσως μετά την παραλαβή της αίτησης από τον πελάτη, ώστε σε περίπτωση που υπάρχουν δυσμενείς

πληροφορίες σε βάρος του και ανατρέπουν τη θετική του εικόνα, να αποφύγουμε την περαιτέρω ενασχόλησή μας με το αίτημά του. Εάν, για παράδειγμα, αποδειχθεί ότι η επιχείρηση που υπέβαλε την αίτηση χρηματοδότησης έχει περιέλθει σε πτώχευση, δεν υπάρχει λόγος να συγκεντρώσουμε άλλες πληροφορίες ή να προχωρήσουμε στην ανάλυση των οικονομικών της καταστάσεων.

Από τον έλεγχο των στοιχείων αυτών προκύπτει και άλλη πληροφόρηση, που δεν είναι απαραίτητα δυσμενής αλλά μας δίνει, σε κάποιο βαθμό, τη δυνατότητα να επιβεβαιώσουμε την ειλικρίνεια των στοιχείων που μας υποβλήθηκαν κατά την αίτηση χρηματοδότησης. Για παράδειγμα, είναι δυνατόν να δηλωθεί η ύπαρξη ακίνητης περιουσίας, ενώ από τη σελίδα «πωλήσεις ακινήτων» να προκύπτει ότι η συγκεκριμένη ακίνητη περιουσία πουλήθηκε πρόσφατα, ή, αντίθετα, να δηλώνεται μη ύπαρξη ακίνητης περιουσίας, ενώ από τα αντίστοιχα στοιχεία να προκύπτουν πρόσφατες αγορές. Ακόμη είμαστε σε θέση να διασταυρώσουμε μεταβολές της εταιρικής κατάστασης ή εγγραφές βαρών σε ακίνητα των πελατών, γεγονός που δηλώνει συνεργασία και με άλλες τράπεζες, η οποία τυχόν δεν δηλώθηκε.

Στη συνέχεια παραθέτουμε πίνακα των δικαστηριακών στοιχείων που παρέχονται από την εταιρεία «ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ‘ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ’» στις τράπεζες και τον αντίστοιχο κωδικό που εμφανίζονται:

Αιτήσεις πτωχεύσεων	με τον κωδικό αριθμό	01
Κηρυχθείσες πτωχεύσεις	«	02
Διαταγές πληρωμών	«	03
Αγωγές πιστωτικών τίτλων	«	04
Αποφάσεις πιστωτικών τίτλων	«	05
Πλειστηριασμοί ακινήτων	«	06
Πλειστηριασμοί κινητών	«	07
Πωλήσεις	«	08
Αγορές	«	09
Προσημειώσεις – Υποθήκες	«	10
Κατασχέσεις	«	11
Μεταβολές εταιρειών – δημοσιεύσεις ισολογισμών	«	12
Ακάλυπτες επιταγές	«	13
Απλήρωτες συναλλαγματικές	«	14

Οι κυριότερες καταστάσεις που εκδίδονται είναι οι παρακάτω:

Ημερήσιες δικαστηριακές πληροφορίες: εμφανίζονται σε καθημερινή βάση όλα τα παραπάνω στοιχεία.

Μηνιαία κίνηση δικαστηριακών στοιχείων: περιλαμβάνει συγκεντρωτικά όλα τα δικαστηριακά στοιχεία που εισάγονται κατά τη διάρκεια κάθε μήνα.

Μηνιαία προοδευτική κατάσταση δικαστηριακών στοιχείων: περιλαμβάνει σωρευτικά όλα τα στοιχεία από την αρχή του έτους μέχρι και το μήνα στον οποίο αναφέρεται η συγκεκριμένη κατάσταση.

Πενταετής ανακεφαλαίωση: περιλαμβάνει δικαστηριακά στοιχεία της παρελθούσης πενταετίας.

Κατάσταση μη δικαιουμένων βιβλιαρίου επιταγών: αναφέρει συγκεκριμένο διάστημα, πριν από την παρέλευση του οποίου δεν επιτρέπεται η χορήγηση βιβλιαρίου επιταγών στους δικαιούχους λογαριασμών λόγω προηγούμενων σφραγίσεων επιταγών έκδοσής τους.

Έτσι, μετά την υποβολή του αιτήματος της ΑΥΡΑ Ε.Ε. και δεδομένου ότι κρίθηκε καταρχήν πελάτης επιθυμητός, αρμόδιος υπάλληλος ανέλαβε τον έλεγχο ύπαρξης δυσμενών ή δικαστηριακών γενικότερα στοιχείων που αφορούν την επιχείρηση και τους φορείς της.

Η σελίδα των δικαστηριακών στοιχείων από τα «ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ “ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ”», που είχε στη διάθεσή του το κατάστημα μας πληροφόρησε τα εξής:

- η ΑΥΡΑ Ε.Ε. δεν έχει δυσμενή στοιχεία σε βάρος της
- επιβεβαιώθηκε η πρόσφατη αγορά του ακινήτου επί του οποίου έχει εγγραφεί προσημείωση υποθήκης α΄ σειράς € 200 χιλ. υπέρ της Επενδυτικής Τράπεζας.

3) Επίσκεψη στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης

Τα αποτελέσματα της επίσκεψης συνοψίζονται στα εξής:

- πρόκειται για μια καλά οργανωμένη επιχείρηση, με σταθερό και ευρύ πελατολόγιο.
- οι φορείς της διαθέτουν μεγάλη εμπειρία στο αντικείμενο και οι επιχειρηματικές τους αποφάσεις χαρακτηρίζονται από σύνεση.

- η επιχείρηση έχει χρηματοδοτηθεί με € 180 χιλ. για την αγορά του ακινήτου από τράπεζα του ανταγωνισμού, μέσω της οποίας διενεργεί και τις εισαγωγές της (κατά το έτος 2001 έγιναν εισαγωγές ύψους € 700 χιλ.).
- δεν υπήρχαν αποθέματα εμπορευμάτων σημαντικού ύψους.
- οι απαιτήσεις της προέρχονται κυρίως από επιταγές πελατείας μέχρι 4 μηνών.

Η επίσκεψη στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης είναι ίσως από τα σημαντικότερα βήματα πριν από την έναρξη της συνεργασίας μας αλλά και καθ' όλη τη διάρκειά της.

Το στέλεχος που επισκέπτεται την επιχείρηση έχει διττό στόχο:

- να συμβάλλει στη δημιουργία ενός φιλικού και ευχάριστου κλίματος, που θα προωθήσει την ευόδωση της συνεργασίας.
- να συλλέξει όλες εκείνες τις πληροφορίες που θα το βοηθήσουν να αξιολογήσει σωστά την επιχείρηση, προκειμένου να μεταφέρει στη συνέχεια την εντύπωση που αποκόμισε στα εγκριτικά όργανα της τράπεζας.

Καμία λογιστική κατάσταση δεν έχει τη δυνατότητα να μεταφέρει στο γραφείο μας τον παλμό της επιχείρησης, τις ιδιαιτερότητές της, τα προβλήματα και γενικότερα την όλη εικόνα που παρουσιάζει κατά τη λειτουργία της.

Ενδεικτικά αναφέρουμε σημεία που θα πρέπει να εξεταστούν:

- αν είναι καταρχήν υπαρκτή ή όχι η επιχείρηση
- τα λογιστικά βιβλία, το πελατολόγιο, οι προμηθευτές και όλα εκείνα τα λογιστικά στοιχεία που δεν περιλαμβάνονται στη υποβολή της αίτησης.
- οι χώροι, οι εγκαταστάσεις και ο τρόπος οργάνωσής τους.
- ο μηχανολογικός εξοπλισμός και συγκεκριμένα ποιο μέρος του συμβάλλει στην παραγωγική διαδικασία ή αντίθετα ποιο μέρος του είναι πεπαλαιωμένο και έχει απαξιωθεί.
- τα αποθέματα της επιχείρησης, η κατάσταση στην οποία βρίσκονται, καθώς και η εμπορευσιμότητά τους.
- η στελέχωση της επιχείρησης με έμπυχο δυναμικό (γνώσεις, μορφωτικό επίπεδο, ενδιαφέρον εργαζομένων αλλά και του ίδιου του επιχειρηματία).

4) Έλεγχος των νομιμοποιητικών εγγραφών της εταιρείας

Στην ενότητα «Νομικά θέματα» εξετάσαμε αναλυτικότερα τις μορφές των εταιρειών, τη σημασία του έγκαιρου και έγκυρου ελέγχου της νομιμότητάς του καθώς

και των νόμιμων εκπροσώπων τους. Ακόμη στην ίδια ενότητα παραθέσαμε έναν ενδεικτικό πίνακα των δικαιολογητικών που απαιτούνται κατά εταιρεία από το αρμόδιο νομικό τμήμα της τράπεζας, προκειμένου να προχωρήσει στον απαιτούμενο έλεγχο. Λόγω οικονομίας χρόνου, καλό είναι τα δικαιολογητικά αυτά να ζητούνται το συντομότερο δυνατό από τους φορείς της επιχειρήσεις, ώστε να αποφεύγονται άσκοπες – και αδικαιολόγητες για τους πελάτες μας – καθυστερήσεις στην όλη διαδικασία της χρηματοδότησης.

Όταν το αίτημα χρηματοδότησης προέρχεται από επιχείρηση για την οποία υπάρχει ήδη γνωμάτευση της νομικής υπηρεσίας, τότε θα πρέπει να ζητήσουμε υπεύθυνη δήλωση από τους εκπροσώπους της ότι δεν έχει επέλθει καμία εταιρική τροποποίηση ή σε αντίθετη περίπτωση, να ζητήσουμε τα έγγραφα που αποδεικνύουν τις τροποποιήσεις που έγιναν.

Τα δικαιολογητικά και η αλληλογραφία με το νομικό τμήμα θα πρέπει να φυλάσσονται στο αρχείο του καταστήματος και σε περίπτωση μεταβολών να ενημερώνονται όλες οι υπηρεσίες του.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται, όταν η εκπροσώπηση των εταιρειών γίνεται με ειδικούς όρους. Είναι δυνατόν, για παράδειγμα, να προβλέπεται από το καταστατικό ότι πληρωμές μέχρι € 5 χιλ. μπορεί να διενεργεί με μόνη την υπογραφή του ο πρόεδρος της εταιρείας, ενώ για μεγαλύτερα ποσά απαιτείται η υπογραφή και ενός ακόμη μέλους του διοικητικού συμβουλίου. Το στοιχείο αυτό θα πρέπει να είναι γνωστό σε όλες τις υπηρεσίες του καταστήματος, μαζί με τα υποδείγματα των υπογραφών των μελών του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας, ώστε να γίνεται πριν από κάθε πληρωμή ο κατάλληλος έλεγχος.

Τέλος, θα πρέπει να παρακολουθείται η διάρκεια ισχύος της γνωμάτευσης που δόθηκε από το νομικό τμήμα, ώστε πριν από τη λήξη της να προσκομίζονται έγκαιρα τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την ανανέωσή της.

5) Έλεγχος της διασφαλιστικής αξίας των ακινήτων

Έχουμε ήδη επισημάνει ότι η ύπαρξη ακίνητης περιουσίας των φορέων ή των εγγυητών τους δεν θα πρέπει να είναι ικανή και αναγκαία συνθήκη για τη διενέργεια χρηματοδότησης. Ωστόσο, είναι πιθανό να χρειαστεί, σε περίπτωση που η ρευστοποίηση του δανείου δεν εξελιχθεί ομαλά, η τράπεζα να καταφύγει στην κάλυψή της μέσω της υπάρχουσας ακίνητης περιουσίας. Για το λόγο αυτό αλλά και

προκειμένου να αξιολογηθεί γενικότερα η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, των φορέων της και των εγγυητών, οι τράπεζες συνήθως δεν αρκούνται στην κατά δήλωση ακίνητη περιουσία, αλλά ζητούν τα σχετικά συμβόλαια, πρόσφατα πιστοποιητικά βαρών και διενεργούν ελέγχους μέσω της τεχνικής τους υπηρεσίας για την εκτίμηση της υλικής και εμπορικής αξίας του ακινήτου.

Η υλική αξία του ακινήτου προσδιορίζεται βάσει του κόστους κτήσης του, ενώ η εμπορική αξία προσδιορίζεται από την πιθανή τιμή στην οποία θα ήταν δυνατόν να πουληθεί άμεσα.

Η εμπορική αξία είναι κατά κανόνα χαμηλότερη από την υλική, αλλά είναι αυτή που δηλώνει την πραγματική αξία του ακινήτου. Καλό είναι η εκτίμηση της ακίνητης περιουσίας να επαναλαμβάνεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε να ανταποκρίνεται περισσότερο στην πραγματικότητα.

6) Χρηματοοικονομική ανάλυση

Η χρηματοοικονομική ανάλυση έχει σαν στόχο να διαπιστώσουμε την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, επιβεβαιώνοντας παράλληλα την άποψη που διαμορφώσαμε κατά την επίσκεψη στις εγκαταστάσεις της και στη συνέχεια να προσδιορίσουμε τις πραγματικές της ανάγκες σε κεφάλαια κίνησης και τον τρόπο κάλυψής τους. Τα συμπεράσματα που προέκυψαν είναι βεβαίως χρήσιμα, αλλά δεν αποτελούν το μόνο παράγοντα που θα καθορίσει τη λήψη των τελικών αποφάσεων.

7) Διαπραγμάτευση των όρων του δανείου με τον πελάτη

Το στάδιο της διαπραγμάτευσης με τον πελάτη έχει στόχο αφενός να καθοριστούν όροι σύμφωνοι με τις πραγματικές ανάγκες του πελάτη και αφετέρου να μεγιστοποιηθεί η αποδοτικότητα της συνεργασίας τόσο για τον ίδιο όσο και για την τράπεζα.

Τα αντικείμενα διαπραγμάτευσης είναι:

- το όριο της χρηματοδότησης
- η διάρκεια κάθε χορήγησης
- οι εξασφαλίσεις
- το επιτόκιο και οι λοιπές προμήθειες
- η προσέλκυση λοιπών παραγωγικών εργασιών

8) Σύνταξη της πρότασης προς τα αρμόδια εγκριτικά όργανα

Όπως είναι φυσικό, οι προτάσεις χρηματοδοτήσεων προς τα εγκριτικά όργανα διαφέρουν ως προς τον τύπο σε κάθε τράπεζα. Ωστόσο, είναι σκόπιμο οι προτάσεις χρηματοδοτήσεων να έχουν τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- να διατυπώνονται με ακρίβεια, σαφήνεια και συντομία
- να αναφέρουν συγκεκριμένα όλους τους όρους της προτεινόμενης χρηματοδότησης
- να τεκμηριώνουν τη σκοπιμότητα της προτεινόμενης χρηματοδότησης
- να περιέχουν σχόλια σχετικά με τη δραστηριότητα και τις προοπτικές της επιχείρησης
- να περιέχουν το στοιχείο της προβλεψιμότητας των αναγκών του πελάτη (στο εγκεκριμένο όριο χρηματοδότησης να περιλαμβάνονται και άλλοι κίνδυνοι, όπως π.χ. πρόωρη αποδέσμευση επιταγών άλλων τραπεζών που είχαν ληφθεί με δέσμευση κατά την κατάθεση).
- να περιλαμβάνουν συνημμένα όλα τα στοιχεία του πελάτη (οικονομικές καταστάσεις, συνεργασία με τράπεζες του ανταγωνισμού κ.τ.λ.).
- να διατυπώνεται με σαφήνεια η θέση του εισηγητή.

9) Λήψη εξασφαλίσεων

Οι ενέργειες που σχετίζονται με την λήψη των εξασφαλίσεων, όπως έχει ήδη αναφερθεί στην ενότητα νομικά θέματα, απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή και πρέπει να γίνονται πάντοτε πριν από την αντίστοιχη χρηματοδότηση.

Υπενθυμίζεται ότι η σύναψη της κύριας σύμβασης θα πρέπει να προηγείται των λοιπών συμβάσεων ή εξασφαλίσεων που λαμβάνονται, δεδομένου ότι αποτελούν παρεπόμενα αυτής. Το ποσό της σύμβασης ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού είναι συνήθως 10% μεγαλύτερο του ορίου χρηματοδότησης, ώστε να καλύπτει τυχόν τόκους που θα λογιστούν.

10) Χορήγηση του δανείου και ένταξη του στο λογιστικό σύστημα της τράπεζας, και

11) Παρακολούθηση της αποπληρωμής του δανείου

Μετά τη χρηματοδότηση της επιχείρησης, η υπηρεσία χορηγήσεων είναι επιφορτισμένη με τις εξής ενέργειες:

- να παρακολουθεί την είσπραξη των ενεχυρασμένων επιταγών και σε περίπτωση μη πληρωμής τους να τις σφραγίζει εντός δημέρου και να τις επιστρέφει αντί μετρητών στην πιστούχο.
- να φροντίζει για την εμπρόθεσμη καταβολή των δόσεων, βάσει του αντίστοιχου ληξιαρχείου.
- να φροντίζει να της ανατίθεται ικανό ποσοστό των λοιπών παραγωγικών εργασιών.
- να ελέγχει τις δικαστηριακές πληροφορίες, τόσο ως προς την πιστούχο (ανά τακτά χρονικά διαστήματα) όσο και ως προς τους εκδότες των προσκομιζόμενων επιταγών.
- να παρακολουθεί τη διάρκεια ισχύος των πιστοποιητικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας και να ενημερώνει εμπρόθεσμα τον πελάτη για την έγκαιρη ανανέωσή τους.
- να παρακολουθεί την ανανέωση των ασφαλιστήριων συμβολαίων.
- να παρακολουθεί στενά την πορεία των εργασιών της επιχείρησης καθ' όλη τη διάρκεια της χρηματοδότησης, ζητώντας ανά τακτά χρονικά διαστήματα τα οικονομικά της στοιχεία.

Τέλος, θα πρέπει να παρακολουθείται στενά η εμπρόθεσμη εξόφληση των υποχρεώσεων του πιστούχου απέναντι στην τράπεζα, αφενός γιατί μπορεί να εντοπίσουμε έγκαιρα τυχόν οικονομική αδυναμία της επιχείρησης αφετέρου γιατί η αποδοχή μικρών έστω καθυστερήσεων εκλαμβάνεται από μέρος του πελάτη ως σιωπηρή ανοχή, με αποτέλεσμα πολλές φορές να καταλήγουμε σε όλο και μεγαλύτερη αναβλητικότητα.

Η έγκαιρη εξάλλου επισήμανση οικονομικών αδυναμιών εκ μέρους του τραπεζικού στελέχους μπορεί να επιτρέψει θετική παρέμβαση της τράπεζας με διάφορους τρόπους, όπως είναι η ρύθμιση της οφειλής, η επέκταση ή ο περιορισμός της χρηματοδότησης, προκειμένου και η τράπεζα να διασφαλίσει τα συμφέροντά της και η επιχείρηση να ξεπεράσει τα προβλήματά της.

Αν, παρ' όλες, τις προσπάθειες, η επιχείρηση περιέλθει σε δυσχερή και μη αναστρέψιμη κατάσταση, το στέλεχος που παρακολουθεί την χρηματοδότηση οφείλει

με αποφασιστικότητα να προχωρήσει στο κλείσιμο των λογαριασμών και στην καταγγελία των συμβάσεων το συντομότερο δυνατό.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Κάθε χρηματοδότηση διέπεται από μια συγκεκριμένη λογική και αλληλουχία πράξεων, που ξεκινά από την υποβολή του αιτήματος του πελάτη και ολοκληρώνεται με την ολοσχερή εξόφληση του δανείου.

Ωστόσο, υπάρχουν κάποιες μορφές χρηματοδοτήσεων ή γενικότερα πιστώσεων που, λόγω του χαρακτήρα τους, παρουσιάζουν επιπροσθέτως ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

ΔΑΝΕΙΑ ΣΕ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

Σύμφωνα με την πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΔΤΕ) 1976/1991, επιτρέπεται η χρηματοδότηση σε συνάλλαγμα φυσικών ή νομικών προσώπων κατοίκων εσωτερικού για την κάλυψη των πάσης φύσεως υποχρεώσεών τους στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, αρκεί και η αντίστοιχη χρηματοδότηση σε δραχμές να είναι επιτρεπτή. Με άλλα λόγια, κάθε χρηματοδοτικό αίτημα ελέγχεται με τα ίδια κριτήρια που εξετάζονται και τα δάνεια σε δραχμές, και εναπόκειται στην κρίση του πελάτη εάν επιθυμεί η χορήγηση να γίνει σε δραχμές ή σε συνάλλαγμα.

Τα δάνεια σε συνάλλαγμα δίνουν τη δυνατότητα κυρίως στις εξαγωγικές επιχειρήσεις που προσδοκούν έσοδα σε ξένο νόμισμα να απαλείψουν τον συναλλαγματικό κίνδυνο. Παράλληλα, σε περίπτωση που υπάρχει πρόβλεψη για αλλαγή στις ισοτιμίες των νομισμάτων, είναι δυνατόν, η υποχρέωση σε ξένο νόμισμα να αποφέρει κέρδη (ή και ζημιά) στον δανειολήπτη. Κατά το παρελθόν τα πολύ υψηλά επιτόκια της δραχμής ήταν ένας ακόμη λόγος δανεισμού σε συνάλλαγμα.

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος που διαγράφεται στις περιπτώσεις δανείων σε συνάλλαγμα είναι δυνατόν να αντιμετωπιστεί με χρήση παραγώγων προϊόντων συναλλάγματος, όπως είναι για παράδειγμα το κλείσιμο προθεσμιακής τιμής συναλλάγματος ή η σύναψη συμβολαίων SWAPS. Η χρήση των προϊόντων αυτών αν και συνεπάγεται κόστος, δίνει τη δυνατότητα προσδιορισμού του τελικού κόστους δανεισμού.

Ανεξάρτητα από όσα προαναφέρθηκαν, τα δάνεια σε συνάλλαγμα παρέχουν σημαντικό πλεονέκτημα στις εξαγωγικές επιχειρήσεις που πρόκειται να εξοφλήσουν το δάνειο με συνάλλαγμα, το οποίο θα εισπράξουν από τις εξαγωγές τους.

** Νόμισμα δανείου*

Εξετάζονται αιτήματα χορήγησης δανείων σε όλα τα νομίσματα που διαπραγματεύονται στη διατραπεζική αγορά συναλλάγματος (fixing) Αθηνών.

** Διάρκεια δανείου*

Η διάρκεια των δανείων καθορίζεται ελεύθερα από τους συναλλασσομένους, οι οποίοι μπορούν να συμφωνήσουν είτε την πρόωρη εξόφληση του δανείου, καταβάλλοντας συνήθως κάποιο κόστος, είτε την παράταση της αρχικής λήξης του δανείου.

** Εξόφληση*

Τα δάνεια εξοφλούνται κατά κεφάλαιο και τόκους με πώληση συναλλάγματος, εκτός από τις περιπτώσεις που εξοφλούνται από προϊόν εξαγωγών.

** Μετατροπή νομίσματος*

Είναι δυνατή η μετατροπή του νομίσματος όλου ή μέρους του δανείου με συμφωνία των συναλλασσομένων. Ο πελάτης θα πρέπει να υποβάλει μερικές ημέρες πριν σχετικό αίτημα στην τράπεζα, η οποία και θα καθορίσει το νέο επιτόκιο.

** Επιτόκιο δανεισμού*

Καθορίζεται ελεύθερα από τις τράπεζες και μπορεί να συνομολογηθεί σταθερό ή κυμαινόμενο.

Το προϊόν του δανείου μπορεί να διατεθεί και απευθείας στο εξωτερικό μέσω της δανείστριας τράπεζας για τους σκοπούς που αναφέρονται στη δανειακή σύμβαση ή να κατατεθεί σε λογαριασμό συναλλάγματος στην εν λόγω τράπεζα. Επιτρέπεται η μεταφορά του συναλλάγματος από τη δανείστρια ή τη μεσολαβούσα και η κατάθεσή του σε άλλες τράπεζες καθ' όλη τη διάρκεια του δανείου.

Οι τράπεζες στις οποίες τηρούνται οι παραπάνω λογαριασμοί υποχρεούνται να αναγράφουν στις βεβαιώσεις αγοράς συναλλάγματος που εκδίδουν στις περιπτώσεις ευρωπαϊκής ότι το συνάλλαγμα αφορά το δάνειο που έχει συναφθεί σύμφωνα με την

ΠΑΤΕ 1976/1991, να τις ακυρώνουν και μαζί με τα παραστατικά χορήγησης του δανείου να τις αποστέλλουν στη δανείστρια τράπεζα, η οποία τηρεί το σχετικό φάκελο και έχει την ευθύνη της συναλλαγματικής εξυπηρέτησης του δανείου.

** Συνομολόγηση δανείων*

Η χορήγηση των δανείων γίνεται συνήθως μέσω της σύμβασης ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού, της οποίας οι όροι τροποποιούνται και συμπληρώνονται κατάλληλα, ώστε να περιλαμβάνονται σε αυτήν οι χορηγήσεις σε συνάλλαγμα, καθώς και όλες οι σχετικές πράξεις, όπως συνομολόγησης διάρκειας, καθορισμός επιτοκίου και λοιπών όρων.

Σε περίπτωση που το δάνειο σε συνάλλαγμα χορηγείται μέσω υφιστάμενης σύμβασης που ασφαρίζεται με προσημείωση ή υποθήκη, καλό είναι να ενημερώνεται η αρμόδια νομική υπηρεσία της τράπεζας, προκειμένου να γίνεται σχετική μνεία στο βιβλίο υποθηκών, δηλαδή ότι το συγκεκριμένο βάρος εξασφαλίζει απαιτήσεις σε συνάλλαγμα.

** Διαδικασία χορήγησης*

Προκειμένου να αποφασιστεί χορήγηση δανείου σε συνάλλαγμα, το αίτημα εξετάζεται με τα ίδια κριτήρια και τις διαδικασίες που αναφέρθηκαν για τα δάνεια σε ΕΥΡΩ.

Η επιλογή του δανείου σε συνάλλαγμα θα πρέπει να είναι, όπως προαναφέρθηκε, απόφαση του ίδιου του πελάτη. Η πρόθεσή του για τη λήψη του δανείου γνωστοποιείται εγγράφως, μερικές ημέρες πριν, στην τράπεζα.

Το κατάστημα συναλλαγής οφείλει να επικοινωνήσει εγκαίρως με την αρμόδια υπηρεσία (dealing room) για να προσδιοριστεί η ακριβής ημερομηνία της χορήγησης, να καθοριστεί το επιτόκιο και να της γνωστοποιήσει εάν το προϊόν του δανείου θα ευρωπαϊσθεί και θα χρησιμοποιηθεί στο εσωτερικό ή αντίθετα δεν θα ευρωπαϊσθεί και θα χρησιμοποιηθεί απευθείας στο εξωτερικό.

Το dealing room με τη σειρά του δανείζεται, κατά κανόνα, για όσο χρόνο θα διαρκέσει η περίοδος εντοκισμού από τη διατραπεζική αγορά το συνάλλαγμα που πρόκειται να χορηγηθεί. Σε περίπτωση ευρωπαϊσμού του προϊόντος του δανείου, το κατάστημα επικοινωνεί με το dealing room για τον καθορισμό της τιμής αγοράς του συναλλάγματος.

Κατά την εξόφληση του δανείου, εφόσον ο πελάτης προσκομίσει ΕΥΡΩ, θα πρέπει να αγοράσει από την τράπεζα το συνάλλαγμα που απαιτείται για την εξόφλησή του.

Όλες οι μεταβολές του δανείου: χορήγηση, μετατροπή νομίσματος, λογισμός τόκων, παράταση κ.τ.λ. λειτουργούν με τιμές spot και για το λόγο αυτό θα πρέπει να γνωστοποιούνται τουλάχιστον δύο ημέρες πριν στο dealing room.

FACTORING

Το factoring είναι ένας νέος - τουλάχιστον για τη χώρα μας - χρηματοδοτικός θεσμός, που αφορά την εξαγορά επιχειρηματικών απαιτήσεων μιας εταιρείας με σκοπό τη διαχείριση, την είσπραξη, τη χρηματοδότηση και την ασφαλιστική κάλυψή τους.

Ο όρος αποδίδεται στα ελληνικά «πρακτορείο επιχειρηματικών απαιτήσεων».

Το factoring, να και εισήχθη στη χώρα μας σχετικά πρόσφατα με το Νόμο 1905/90, σε άλλες προηγμένες χώρες του εξωτερικού και είναι καθιερωμένο ως θεσμός πολλές δεκαετίες πριν. Λόγω των πλεονεκτημάτων που παρέχει εκτιμάται ότι θα παρουσιάσει τα επόμενα χρόνια κατακόρυφη άνοδο και στη χώρα μας. Σήμερα δραστηριοποιούνται στο χώρο του factoring τράπεζες καθώς επίσης και αρκετές εξειδικευμένες εταιρείες θυγατρικές τραπεζών.

Για να γίνει κατανοητός ο τρόπος λειτουργίας του factoring, ας εξετάσουμε μια περίπτωση:

«Η 'Π' Α.Ε. σύναψε σύμβαση με την εταιρεία 'F' Α.Ε., σύμφωνα με την οποία η δεύτερη ανέλαβε την εξαγορά επιχειρηματικών απαιτήσεων της πρώτης.

Ο κ. 'Γ' αγόρασε από την 'Π' Α.Ε. με προθεσμιακό διακανονισμό μια εξωλέμβια μηχανή αξίας €1000.

Στη συνέχεια η 'Π' Α.Ε. βάσει της σύμβασης που είχε συνάψει, παρέδωσε το τιμολόγιο στην 'F' Α.Ε. και, αφού η τελευταία έλεγξε τη φερεγγυότητα του κ. 'Γ', της το προεξόφλησε έναντι προμήθειας, αναλαμβάνοντας η ίδια την είσπραξή του από τον κ. 'Γ'.

1) Θεσμικό πλαίσιο

Τα κύρια σημεία του θεσμικού πλαισίου που διέπει τις εργασίες factoring είναι:

- Εργασίες factoring μπορούν να διεκπεραιώνουν τράπεζες ή ανώνυμες εταιρείες που έχουν αποκλειστικό σκοπό την άσκηση της δραστηριότητας αυτής και ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο το μισό εκείνο που απαιτείται για σύσταση τράπεζας.
- Οι εταιρείες factoring μπορούν να διενεργούν εγχώριο και διεθνές factoring π.χ. κάλυψη εξαγωγών.
- Τα συνολικά έσοδα των εταιρειών factoring (τόκοι, προμήθειες, αμοιβές) υπάγονται σε καθεστώς ΦΠΑ με συντελεστή 18%.
- Δεν επιτρέπεται σε εταιρείες factoring να προεξοφλούν απαιτήσεις του ίδιου προμηθευτή σε ποσοστό μεγαλύτερο από το 25% των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας.
- Το ποσό των συνολικών κινδύνων που αναλαμβάνουν οι εταιρίες factoring δεν μπορεί να υπερβεί το δεκαπλάσιο των ιδίων κεφαλαίων τους (συντελεστής φερεγγυότητας).
- Οι σχετικές συμβάσεις πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων καταρτίζονται εγγράφως και είναι δυνατόν να αφορούν και μη γεγενημένες κατά το χρόνο σύναψής τους απαιτήσεις.
- Η ανάληψη των απαιτήσεων θα πρέπει να αναγγέλλεται εγγράφως στον οφειλέτη – πελάτη από την εταιρεία factoring ή τον προμηθευτή.
- Οι συμβάσεις factoring δεν επιβαρύνονται με ειδικό φόρο τραπεζικών εργασιών και την εισφορά του Νόμου 128/75, ακόμη και αν καταρτίζονται από τράπεζες.

2) Υπηρεσίες που προσφέρουν οι εταιρείες factoring

** Χρηματοδότηση*

Γίνεται προεξόφληση τιμολογίων του πελάτη συνήθως σε ποσοστό 75-90% της αξίας του τιμολογίου. Οι προκαταβολές χορηγούνται μέσω ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού. Ο λογαριασμός αυτός χρεώνεται με τους διάφορους τόκους και προμήθειες, πιστώνεται δε με την τελική εκκαθάριση του τιμολογίου. Η προμήθεια χρηματοδότησης εισπράττεται κάθε μήνα και κυμαίνεται συνήθως μεταξύ 0,5 και 2% ετησίως.

Στα πλαίσια του ισχυρού ανταγωνισμού οι εταιρείες factoring προσφέρουν πολλές φορές και προχρηματοδοτήσεις, δηλαδή χρηματο-δοτήσεις για την προετοιμασία παραγγελιών χωρίς την ύπαρξη τιμολογίων. Ωστόσο, δείχνουν ότι δεν επιθυμούν τη συνολική ανάληψη του χρηματοδοτικού κινδύνου, τονίζοντας ότι το factoring δεν αντικαθιστά, αλλά συμπληρώνει τον τραπεζικό δανεισμό.

** Κάλυψη πιστωτικού κινδύνου*

Είναι δυνατόν η ανάληψη των απαιτήσεων του πελάτη να είναι χωρίς αναγωγή, δηλαδή σε περίπτωση που ο πελάτης του πωλητή (αγοραστής) δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του λόγω οικονομικής αδυναμίας, τότε την αξία του τιμολογίου την καλύπτει η εταιρεία factoring (πράκτορας) με δικά της διαθέσιμα. Αυτό βέβαια συνεπάγεται αυστηρότερο έλεγχο και επιβάρυνση του κόστους της συνεργασίας. Στην περίπτωση αυτή ο πράκτορας καλύπτει μόνο τον κίνδυνο που απορρέει από ενδεχόμενη αφερεγγυότητα των αγοραστών των εμπορευμάτων και όχι το νομικό κίνδυνο. Έτσι, αν ο αγοραστής εγείρει ενστάσεις π.χ. για τη κακή ποιότητα των εμπορευμάτων, τότε αίρεται καταρχήν η υποχρέωση του πράκτορα να καταβάλει αυτός την αξία του τιμολογίου.

Ο πράκτορας εξάλλου δεν αναλαμβάνει το λεγόμενο κίνδυνο χώρας (country risk). Δηλαδή, αν κάποιος αγοραστής, π.χ. σε χώρα της Μέσης Ανατολής, εξοφλήσει σε εγχώριο νόμισμα το σχετικό τιμολόγιο, αλλά για συναλλαγματικούς λόγους η κεντρική τράπεζα της χώρας του δεν του επιτρέπει να μεταφέρει στο εξωτερικό σε συνάλλαγμα το ποσό του τιμολογίου, τότε ο πράκτορας δεν επωμίζεται τη σχετική ζημιά που επιβαρύνει τον εξαγωγέα.

** Παροχή πληροφοριών φερεγγυότητας νέων πελατών και προστασία από τον πιστωτικό κίνδυνο*

Οι πωλητές διαφόρων εμπορευμάτων βρίσκονται συχνά σε δίλημμα, όταν δέχονται αιτήματα συμφέρουσας συνεργασίας, με προθεσμιακό διακανονισμό των όρων πληρωμής χωρίς ουσιαστικές εξασφαλίσεις. Ο πωλητής στη συγκεκριμένη περίπτωση πρέπει να αποφασίσει αν θα δεχτεί την πρόταση του πελάτη του, αναλαμβάνοντας ταυτόχρονα και τον πιστωτικό κίνδυνο. Στην περίπτωση αυτή οι δυνατότητες που έχει να συλλέξει πληροφορίες για τη φερεγγυότητα του αγοραστή είναι περιορισμένες.

Η εταιρεία factoring μπορεί να δώσει λύσει στο συγκεκριμένο πρόβλημα. Έχοντας δικό της δίκτυο πληροφοριών αλλά και γενικότερα με τα μέσα που διαθέτει είναι σε θέση να αξιολογήσει τη φερεγγυότητα του συγκεκριμένου αγοραστή και να καθορίσει κάποιο πιστωτικό όριο γι' αυτόν.

Μέσα στο όριο αυτό ο πωλητής θα μπορεί να διαθέτει τα εμπορεύματά του με ανοικτή πίστωση, γνωρίζοντας ότι θα καλυφθεί είτε από τον αγοραστή είτε από την εταιρεία factoring. Ευνόητο είναι ότι η εταιρεία factoring μπορεί να αρνηθεί τον καθορισμό πιστωτικού ορίου, οπότε οι πωλήσεις με προθεσμιακό διακανονισμό εναπόκεινται στην κρίση του πωλητή, ο οποίος αναλαμβάνει ολόκληρη την ευθύνη.

** Διαχείριση απαιτήσεων*

Η εταιρεία factoring στα πλαίσια των υπηρεσιών που παρέχει, είναι δυνατόν να αναλάβει:

- τη λογιστική παρακολούθηση των εκχωρούμενων απαιτήσεων

Αυτό σημαίνει ότι το λογιστήριο του πελάτη αποσυμφoreείται από την παρακολούθηση των πελατών και περιορίζεται στη συνεργασία με την εταιρεία factoring και στον έλεγχο των συμβάσεων που έχει μαζί της..

Είναι δυνατόν ακόμη να αναλάβει, σε συνεννόηση με τον πελάτη, όλη την αλληλογραφία για τα διάφορα θέματα που προκύπτουν και έχουν σχέση με τις εκχωρημένες σ' αυτήν απαιτήσεις.

- την είσπραξη των εκχωρημένων απαιτήσεων

Η εταιρεία factoring αναλαμβάνει την είσπραξη όλων των εκχωρημένων απαιτήσεων. Μπορεί ακόμη σε συνεννόηση πάντα με τον πελάτη της να αναλάβει και όλες τις εξώδικες και δικαστικές ενέργειες, προκειμένου να εισπράξει τις εκχωρημένες σ' αυτήν απαιτήσεις.

Το factoring εκφράζει ουσιαστικά τη νέα αντίληψη συνεργασίας και παροχής υπηρεσιών προς τους χρηματοδοτούμενους πελάτες. Οι τράπεζες ή οι εταιρείες factoring αντιμετωπίζουν τα προβλήματα ρευστότητας και διαχείρισης των επιχειρήσεων, τους παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες, αφήνοντας τους επιχειρηματίες αναπό-σπαστους μέσω του κατάλληλου marketing να προωθούν τα προϊόντα τους.

Για τους λόγους αυτούς εκτιμάται ότι όλο και περισσότερες επιχειρήσεις θα καταφεύγουν στην αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων του νέου αυτού θεσμού.

LEASING

1) Γενικά

Όπως ήδη έχουμε αναφέρει, μέσω των τραπεζικών δανείων οι επιχειρηματίες χρηματοδοτούν στοιχεία του παγίου ή του κυκλοφο-ρούντος ενεργητικού των επιχειρήσεών τους.

Ειδικότερα, οι χρηματοδοτήσεις παγίων στοιχείων γίνονται για την ανανέωση ή την επέκταση του μηχανολογικού τους εξοπλισμού, των εγκαταστάσεών τους κτλ. Η επιχειρηματική απόφαση για την αγορά παγίων στοιχείων είναι ιδιαίτερα κρίσιμη και καθοριστική για την πορεία της επιχείρησης. Οι αγορές παγίων απαιτούν συνήθως σχετικά μεγάλα ποσά, τα οποία καλύπτονται από την ίδια την επιχείρηση εξ ολοκλήρου ή σε συνδυασμό με τραπεζικό δανεισμό. Το κόστος αυτό καλείται να αναλάβει η επιχείρηση κατανέμοντάς το σε τόσα έτη όσα η διάρκεια απόσβεσης του παγίου, πραγματοποιώντας παράλληλα κέρδη που θα δικαιολογήσουν εκ των υστέρων την ορθότητα της συγκεκριμένης απόφασης.

Το leasing (χρηματοδοτική μίσθωση) έρχεται να προτείνει μια εναλλακτική μορφή απόκτησης παγίων στοιχείων, παρέχοντας μια σειρά πλεονεκτημάτων έναντι της παραδοσιακής χρηματοδότησης. Το γεγονός αυτό επέβαλε την αλματώδη ανάπτυξη του θεσμού διεθνώς αλλά και στη χώρα μας.

Το leasing είναι μια συμφωνία κατά την οποία ο ιδιοκτήτης ενός πράγματος, κινητού ή ακίνητου, επιτρέπει σε κάποιον άλλο να το χρησιμοποιεί για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, καταβάλλοντας το συμφωνημένο ενοίκιο.

Το leasing, αν και σχετικά πρόσφατα καθιερώθηκε στη χώρα μας με το Νόμο 165/86, είναι γνωστό από την αρχαιότητα. Τα πλεονεκτήματα που εμφανίζει το καθιστούν ιδιαίτερα ανταγωνιστικό σε σχέση με τα επενδυτικά δάνεια που προσφέρονται από το τραπεζικό σύστημα, με αποτέλεσμα σήμερα το 25-35% των δανείων αυτών στις Ηνωμένες Πολιτείες και το 15-25% στη Δυτική Ευρώπη να έχει υποκατασταθεί από το leasing.

Στη χώρα μας, λόγω της πρόσφατης καθιέρωσής του, αν και τα αντίστοιχα ποσοστά είναι σημαντικά χαμηλότερα, παρατηρείται κάθε χρόνο θεαματική άνοδος των εργασιών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτόν.

ΠΑΡΑΔΕΓΜΑ

Η 'Τ' ΑΕ (μισθωτής) ασχολείται με την ενοικίαση αυτοκινήτων. Ο οξύς ανταγωνισμός της επιβάλλει να ανανεώνει τα αυτοκίνητα που ενοικιάζει κάθε τρία χρόνια. Προκειμένου να προβεί στην εν λόγω ανανέωση, αποφάσισε την αγορά 15 αυτοκινήτων συγκεκριμένου τύπου και μάρκας. Από τον πωλητή των αυτοκινήτων πήρε τη σχετική προσφορά – προτιμολόγιο.

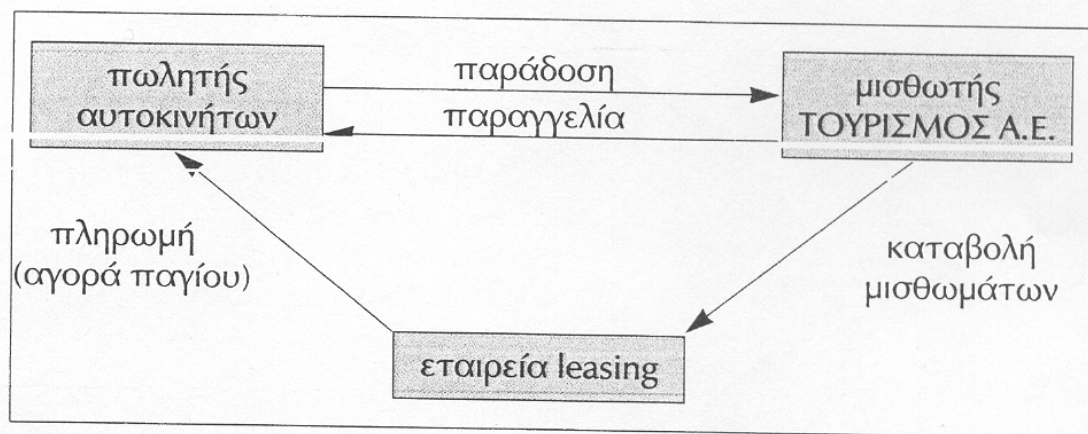
Στη συνέχεια υπέβαλε αίτηση σε εταιρεία leasing, ώστε η απόκτηση των αυτοκινήτων να γίνει μέσω χρηματοδοτικής μίσθωσης. Μαζί με την αίτηση υπέβαλε και την προσφορά – προτιμολόγιο καθώς και μια σειρά οικονομικών στοιχείων, αντίστοιχων προς εκείνα που υποβάλλονται κατά την αίτηση για χορήγηση δανείου.

Η εταιρεία leasing, με τη σειρά της, εξέτασε τη φερεγγυότητα του πελάτη με τον ίδιο γενικά τρόπο και σύμφωνα με τα κριτήρια που θα εξέταζε το αίτημα χρηματοδότησης κάθε τράπεζα. Δεδομένου όμως ότι, για να ικανοποιηθεί το αίτημα του πελάτη, η εταιρεία leasing θα πρέπει να αγοράσει τα αυτοκίνητα, εξέτασε ακόμη και κατά πόσο αυτά είναι εμπορεύσιμα, δηλαδή είναι αποδεκτού κατασκευαστή, αξιόπιστα, είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν και από άλλες επιχειρήσεις και έχουν ικανοποιητικό σύστημα υποστήριξης.

Η 'Τ' Α.Ε. αποδείχτηκε ότι πληρούσε τα τραπεζικά κριτήρια χρηματοδότησης και για το λόγο αυτό εγκρίθηκε το αίτημά της και κλήθηκε να υπογράψει τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης. Η σύμβαση αυτή περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τη διάρκεια της μίσθωσης, το ποσό του μισθώματος, τα διαστήματα καταβολής κ.τ.λ.

Στη συνέχεια η 'Τ' Α.Ε. παράγγειλε τα αυτοκίνητα από τον πωλητή τους και, αφού τα παρέλαβε, έλεγξε αν ανταποκρίνονταν στις προδιαγραφές της παραγγελίας και υπέγραψε το πιστοποιητικό αποδοχής του εξοπλισμού. Το πιστοποιητικό αυτό διαβιβάστηκε στην εταιρεία leasing ενεργοποιώντας έτσι τη σύμβαση της χρηματοδοτικής μίσθωσης και άρχισε η καταβολή των μισθωμάτων. Η εταιρεία leasing με τη σειρά της πλήρωσε στον πωλητή την αξία του τιμολογίου, αποκτώντας έτσι την κυριότητα των αυτοκινήτων.

Όσα αναφέρθηκαν στην εξέταση περίπτωσης μπορεί να παρασταθούν σχηματικά:

2)Θεσμικό πλαίσιο

Το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει σήμερα στη χώρα μας προβλέπει τα παρακάτω:

- Η εταιρεία παραχωρεί τη χρήση του πράγματος που προορίζεται για επαγγελματικό σκοπό στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του αντισυμβαλλομένου (περιλαμβάνονται κινητά ή ακίνητα). Εξαιρούνται πλωτά ναυπηγήματα και οικόπεδα.
- Ο μισθωτής επιλέγει τον προμηθευτή αλλά και το αντικείμενο της μίσθωσης.
- Τα μισθώματα υπολογίζονται σαν να ήταν τοκοχρεολυτικές δόσεις ενός δανείου. Έτσι, με την καταβολή των μισθωμάτων πραγματοποιείται ολική απόσβεση της αξίας του μισθίου.
- Με τη λήξη της μισθωτικής περιόδου και την ολοσχερή εξόφληση των μισθωμάτων εκδίδεται τιμολόγιο και μεταβιβάζεται ο εξοπλισμός στο μισθωτή έναντι ενός συμβολικού τιμήματος. Ο μισθωτής εξάλλου έχει εναλλακτικό δικαίωμα είτε να αγοράσει το μίσθιο είτε να παρατείνει το χρόνο της μίσθωσης (δεύτερη μισθωτική περίοδος).
- Οι εταιρείες leasing ενεργούν αποσβέσεις στα μεν κινητά πράγματα σε ίσα μέρη ανάλογα με τα έτη διάρκειας της σύμβασης, στα δε ακίνητα σύμφωνα με τις εκάστοτε διατάξεις για τις αποσβέσεις ακινήτων (οικόπεδο 0%, κτίρια 5-12%, ανάλογα με τη χρήση τους).
- Οι συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης ακινήτων απαιτούν συμβολαιογραφικό έγγραφο. Τα στοιχεία των συμβάσεων αυτών καταχωρίζονται σε ειδικά βιβλία των κατά τόπους Πρωτοδικείων (βιβλία πλασματικών ενεχύρων). Η καταχώρηση

αυτή, αν και δεν υπάρχει συγκεκριμένη προθεσμία, θα πρέπει να γίνεται αμέσως μετά την υπογραφή της σύμβασης, προκειμένου να ενεργοποιηθούν τα προνόμια που ο νόμος παρέχει στο θεσμό του leasing.

Συγκεκριμένα, για όσα στοιχεία αποκτηθούν μέσω σύμβασης leasing βάσει του Νόμου 1655/86, και σε αντίθεση με όσα ισχύουν γενικώς, ορίζονται ότι:

- σε περίπτωση υποθήκευσης του ακινήτου, η υποθήκη δεν εκτείνεται και στα πράγματα που αποκτήθηκαν με leasing.
- δεν ισχύει η έννοια των εμπετηγμένων μηχανημάτων.
- δεν είναι δυνατή η πώλησή τους από το μισθωτή σε καλόπιστο τρίτο
- σε περίπτωση πτώχευσης του μισθωτή δεν συμπεριλαμβάνεται το μίσθιο στην πτωχευτική περιουσία.

Τα ακίνητα (αντικείμενα) χρηματοδοτικής μίσθωσης απαλλάσσονται από τυχόν φόρο αυτόματης υπερτίμησης που θα επιβληθεί αλλά και από το φόρο μεταβίβασης όταν μεταβιβάζονται από την εκμισθώτρια εταιρεία leasing προς το μισθωτή κατά τη λήξη της μίσθωσης ή και νωρίτερα.

Η ελάχιστη διάρκεια της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 3 χρόνια για τα κινητά, από 5 χρόνια για τα αεροσκάφη και από 10 χρόνια για τα ακίνητα.

Εάν το μίσθιο εξαγοραστεί από το μισθωτή πριν από την πάροδο των 3 χρόνων από την έναρξη της μίσθωσης, τότε ο μισθωτής υποχρεούται να καταβάλλει φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις που θα όφειλε να έχει καταβάλει, εάν κατά το χρόνο σύναψης της χρηματοδοτικής μίσθωσης είχε προβεί σε αγορά του μισθίου.

Σε περίπτωση αποβίωσης του μισθωτή, αυτός υποκαθίσταται από τους καθολικούς διαδόχους του (κληρονόμους), εφόσον όμως συντρέχουν και γι' αυτούς οι προϋποθέσεις σύναψης χρηματοδοτικής μίσθωσης.

3) Είδη leasing

Υπάρχουν πολλές μορφές leasing, από τις οποίες οι συνηθέστερες είναι οι εξής:

** Πώληση και επανεκμίσθωση*

Επιλέγεται από επιχειρήσεις με υπερπαγιοποίηση του ενεργητικού. Οι επιχειρήσεις αυτές συνήθως έχουν χρηματοδοτήσει την αγορά παγίων με

βραχυπρόθεσμο και όχι με μακροπρόθεσμο δανεισμό, όπως ορθολογικά επιβάλλεται. Έχοντας, λοιπόν, πρόβλημα ρευστότητας, επιλέγουν αυτή τη μορφή leasing, υπό τον όρο όμως της επανεκμίσθωσής του στην επιχείρηση, δεδομένου ότι ο συγκεκριμένος εξοπλισμός κρίνεται απαραίτητος για την παραγωγική τους διαδικασία.

** Διασυνοριακό leasing*

Διασυνοριακό leasing πραγματοποιείται όταν τα δύο τουλάχιστον από τα εμπλεκόμενα μέρη εδρεύουν σε διαφορετικές χώρες.

** Μοχλευμένη ή συμμετοχική μίσθωση (leveraged leasing)*

Το είδος αυτό leasing εφαρμόζεται σε αντικείμενα ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, π.χ. τρένα, αεροπλάνα κ.τ.λ. Η εταιρεία leasing απολαμβάνει όλα τα φορολογικά πλεονεκτήματα που πηγάζουν από την κυριότητα του εξοπλισμού (αποσβέσεις), παρόλο ότι συμμετέχει κατά ένα πολύ μικρό ποσοστό στο κόστος απόκτησης αυτού του εξοπλισμού. Αυτό συμβαίνει, διότι αναγκάζεται να χρηματοδοτηθεί από μια τράπεζα και έναντι των οφειλών της, εκχωρεί σ' αυτήν μέρος των μισθωμάτων.

** Πρόγραμμα μίσθωσης – πώλησης (vendorlease program)*

Διάφοροι κατασκευαστές – προμηθευτές και αντιπρόσωποι εξοπλισμού, για να αυξήσουν τις πωλήσεις τους, απευθύνονται σε εταιρείες leasing, προκειμένου να συνάπτουν χρηματοδοτικές μισθώσεις με τους δικούς τους πελάτες, ενώ ταυτόχρονα οι ίδιοι, με μια σύμβαση – πλαίσιο, θέτουν εαυτούς ως εγγυητές στις επιμέρους χρηματοδοτικές μισθώσεις. Συνήθως, υπογράφουν σύμβαση επαναγοράς του προϊόντος.

ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

1) Έννοια

Η εγγυητική επιστολή είναι το ιδιωτικό έγγραφο με το οποίο η τράπεζα, που λειτουργεί ως εγγυητής, υπεισέρχεται στη σχέση δύο άλλων μερών, δικαιούχου (δανειστή) και εντολέα (πρωτοφειλέτη), για να διασφαλίσει τον πρώτο (δανειστή)

έναντι κάποιου επιζήμιου γεγονότος, που πιθανόν να προκύψει λόγω υπαιτιότητας του δευτέρου (πρωτοφειλέτη).

Πρόκειται για μια ιδιαίτερα επιθυμητή εργασία για τις τράπεζες δεδομένου ότι:

- χωρίς εκταμίευση κεφαλαίων, όπως συμβαίνει με τις άμεσες χρηματοδοτήσεις, εξάγονται σημαντικές ωφέλειες.
- μέσω των εγγυητικών επιστολών επιτυγχάνεται, συνήθως, και η προσέλκυση άλλων παραγωγικών εργασιών.

Η εγγυητική επιστολή είναι προϊόν της πρακτικής των συναλλαγών και δεν υπάρχει ειδική νομοθετική ρύθμιση, δεδομένου ότι καλύπτεται από τα άρθρα 847-870 του Αστικού Κώδικα περί εγγύησης.

Η εγγυητική επιστολή είναι, όπως και η εγγύηση, μια ετεροβαρής σύμβαση, προβλέπει δηλαδή μόνο υποχρεώσεις για τον εγγυητή και μόνο δικαιώματα για το δικαιούχο, όμως διαφέρει από αυτήν στα εξής σημεία:

- η υποχρέωση που αναλαμβάνει ο εγγυητής, στην περίπτωσή μας η τράπεζα, είναι πάντα χρηματική, ανεξάρτητα από το είδος της υποχρέωσης που έχει αναλάβει εκείνος υπέρ του οποίου εκδόθηκε (προμήθεια εμπορεύματος, καλή εκτέλεση έργου κ.τ.λ.).
- η εγγυητική επιστολή έχει αφηρημένο χαρακτήρα, δηλαδή ο εκδότης της δεν υποχρεούται να ερευνήσει το έγκυρο ή υπαρκτό της σχέσης δικαιούχου – πρωτοφειλέτη ή ακόμη αν η υποχρέωση του πρωτοφειλέτη δεν εκπληρώθηκε από λόγους ανωτέρας βίας κ.τ.λ.

Δεδομένου ότι οι εγγυητικές επιστολές, από άποψη κινδύνου, εξομοιώνονται προς τις χρηματοδοτήσεις, η έκδοσή τους υπόκειται στους περιορισμούς που ισχύουν γενικά και έχουν ήδη αναφερθεί στην 1^η ενότητα. Εκτός από τις περιπτώσεις αυτές, όμως, δεν επιτρέπεται να εκδοθεί η εγγυητική επιστολή και όταν:

- υπάρχει υπόνοια ότι με την εγγυητική επιστολή καλύπτεται, με οποιονδήποτε τρόπο, συναλλαγή εξωτραπεζικού δανεισμού.
- η έκδοση της έχει στόχο να καλύψει ζημιές που πιθανόν να προκύψουν από συναλλαγματικές διαφορές ή μεταβολές σε διάφορους δείκτες του τιμαρίθμου.

Οι παραπάνω δεσμεύσεις δεν ισχύουν σε περίπτωση που σε εξασφάλιση της αιτούμενης εγγυητικής επιστολής παραχωρηθεί προς ενεχύραση ισόποση κατάθεση σε δραχμές, συνάλλαγμα ή τίτλους του δημοσίου.

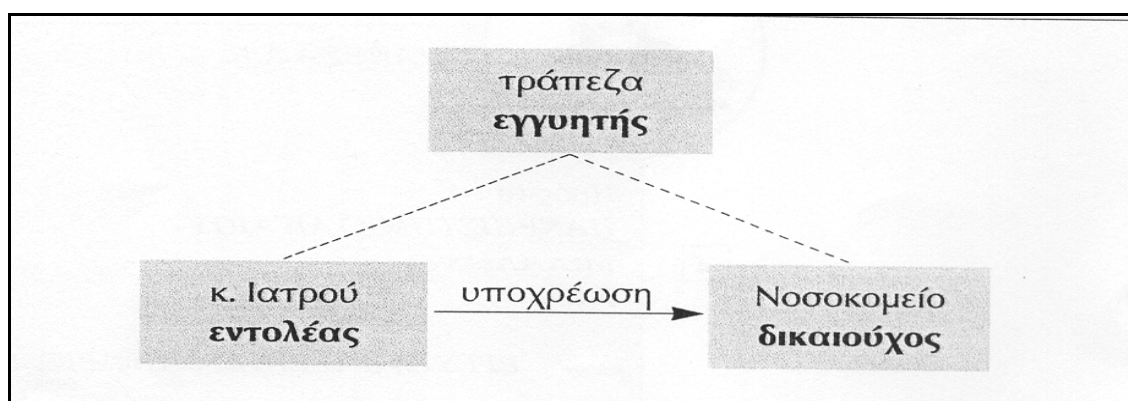
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Εμφανίζεται στην τράπεζα ο πελάτης μας κ. Γ', έμπορος ιατρικών μηχανημάτων και μας δηλώνει ότι ανακηρύχτηκε μειοδότης σε ένα διαγωνισμό που έγινε στις 17-9-1996 για την προμήθεια ενός ακτινολογικού μηχανήματος συγκεκριμένου τύπου. Για το λόγο αυτό το Περιφερειακό Γενικό Νοσοκομείο Βόλου, που είχε προκηρύξει το διαγωνισμό, του ζήτησε, κατά την ημερομηνία που θα υπογραφεί μεταξύ τους η σχετική σύμβαση, να προσκομίσει εγγυητική επιστολή τράπεζας συγκεκριμένου ποσού για την καλή και εμπρόθεσμη εκτέλεση των όρων της εν λόγω συμβάσεως.

Το Νοσοκομείο λοιπόν, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο κ. Γ' θα εκτελέσει την υποχρέωση που ανέλαβε, να τους προμηθεύσει δηλαδή το συγκεκριμένο μηχάνημα σύμφωνα με τους όρους που προέβλεπε η σύμβαση, όπως προθεσμία παράδοσης, επιπλέον εξαρτήματα, τρόπος συντήρησης κ.τ.λ., έθεσε ως όρο συνεργασίας την προσκόμιση εγγυητικής επιστολής από τράπεζα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το ύψος της εγγυητικής επιστολής εκτιμάται από το δικαιούχο (νοσοκομείο) ανάλογα με τη ζημιά που θα υποστεί, εάν ο πελάτης μας κ. Γ' φανεί ασυνεπής στις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει απέναντί του.

Η τράπεζα με τη έκδοση της εγγυητικής επιστολής, ανέλαβε τη δέσμευση, σε περίπτωση μη τήρησης των συμφωνημένων όρων μεταξύ του πελάτη της και του νοσοκομείου, να πληρώσει στο δεύτερο ορισμένο ποσό, αυτό της εγγυητικής επιστολής.

Δημιουργείται, λοιπόν, μια τριμερής σχέση, με εμπλεκόμενα μέρη τα παρακάτω:

όπου:

εγγυητής, είναι η τράπεζα που εκδίδει την εγγυητική επιστολή
εντολέας ή πρωτοφειλέτης, είναι εκείνος υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγυητική
επιστολή. Σημειώνουμε εδώ ότι υπάρχει περίπτωση να είναι άλλος ο πρωτοφειλέτης
και άλλος ο εντολέας και
δικαιούχος ή δανειστής, είναι το πρόσωπο που τελικά διασφαλίζεται με την έκδοση
της εγγυητικής επιστολής.

2) Χαρακτηριστικά στοιχεία της εγγυητικής επιστολής

Προκειμένου να εξετάσουμε τα στοιχεία μιας εγγυητικής επιστολής, ας δούμε
μια μελέτη περίπτωσης όπου κύρια χαρακτηριστικά της είναι:

*** Ημερομηνία έκδοσης**

Καλό είναι να αναγράφεται ολογράφως για την αποφυγή παρερμηνειών,
ειδικά σε σχέση με τον τρόπο που γράφεται στα αγγλικά, π.χ. 12 Φεβρουαρίου 2002
αντί 12.2.2002.

*** Δικαιούχος της εγγυητικής επιστολής**

Είναι το νομικό ή φυσικό πρόσωπο προς το οποίο απευθύνεται η εγγυητική
επιστολή. Αν είναι νομικό πρόσωπο, γράφουμε την πλήρη επωνυμία του καθώς και
τη διεύθυνσή του. Σε περίπτωση που ο δικαιούχος δεν είναι το δημόσιο ή δημόσιος
οργανισμός αλλά ιδιώτης (φυσικό ή νομικό πρόσωπο), ελέγχουμε μήπως η έκδοση
της συγκεκριμένης εγγυητικής επιστολής είναι ανεπίτρεπτη, σύμφωνα με όσα έχουν
προαναφερθεί.

Το δημόσιο και οι δημόσιοι οργανισμοί είναι οι συνηθέστεροι λήπτες
εγγυητικών επιστολών, καθώς και οι βασικοί παράγοντες καθιέρωσής τους ως
τραπεζικού θεσμού. Σε πάρα πολλές περιπτώσεις επιβάλλεται νομοθετικά ότι,
προκειμένου να συμμετάσχει κάποιος σε δημόσιο διαγωνισμό για την προμήθεια
διαφόρων ειδών ή για την εκτέλεση κάποιου δημόσιου έργου, πρέπει η προσφορά του
να συνοδεύεται από εγγυητική επιστολή τράπεζας.

ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.

Αθήνα 20.2.2002

1

Προς το
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

2

ΜΙΛΑΔΑΣΩΝ 8
ΧΙΟΣ

3

ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΡΙΘ. 12345678 ΔΙΑ ΕΥΡΩ 9.700.-

Κύριοι

4

Εχουμε την τιμή να σας γνωστοποιήσουμε με την παρούσα ότι σας εγγυόμαστε ανεπιφύλακτα, παραιτούμενοι από το ενεργέτημα της διζήσεως, υπέρ της ΤΡΟΦΗ Α.Ε. ΛΕΩΦ. ΣΥΓΓΡΟΥ 20 ΑΘΗΝΑ και μέχρι του ποσού των € 9.700.- (ΕΥΡΩ ΕΝΝΙΑ ΧΙΛΙΑΔΩΝ ΕΠΤΑΚΟΣΙΩΝ)

5

6

στο οποίο και μόνο περιορίζεται η εγγυήσή μας, για την καλή εκτέλεση υπογραφομένης συμβάσεως για τη σίτιση των φοιτητών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Αιγαίου στη Χίο. 7

Το παραπάνω ποσό τηρούμε στη διάθεσή σας και θα σας το καταβάλουμε χωρίς αντίρρηση και απροφάσιστα, συνολικά ή μερικά, μέσα σε τρεις ημέρες από την έγγραφη προς εμάς δήλωσή σας σχετικά με τη συνολική ή τη μερική κατάπτωση της παρούσας και με την επιστροφή της σε μας.

8

Η παρούσα ισχύει αποκλειστικά και μόνο μέχρι την 31η Αυγούστου 2002, μετά την πάροδο της οποίας προθεσμίας και εφόσον στο μεταξύ δεν περιέλθει στα χέρια μας έγγραφη αξίωσή σας επί του ποσού της εγγυήσεως, η παρούσα εγγυητική επιστολή θεωρείται αυτοδίκαια άκυρη και ανίσχυρη.

Σημειώστε παρακαλούμε ότι το συνολικό ποσό των Εγγυητικών Επιστολών που χορήγησε η Τράπεζά μας προς το Δημόσιο ή τα Ν.Π.Δ.Δ. και είναι σε ισχύ, συμπεριλαμβανομένης και της παρούσας, δεν υπερβαίνει το καθορισμένο από την Υπουργική Απόφαση 2055300/8438/0025/6.9.95 για την Τράπεζά μας όριο. 9

ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.
(υπογραφές)

No 22-123456

* Αριθμός μητρώου εγγυητικής επιστολής

Είναι ο αύξων αριθμός καταχώρισης της εγγυητικής επιστολής σε ειδικό μητρώο που τηρεί η τράπεζα. Συνήθως, ως μητρώο τα καταστήματα των τραπεζών τηρούν ένα αντίγραφο της εγγυητικής επιστολής. Σε ιδιαίτερο μητρώο και με διαφορετική αύξουσα αρίθμηση τηρούνται εγγυητικές ανάλογα με το λήπτη τους (π.χ. ιδιώτες, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου κ.τ.λ.).

** Ανεπιφύλακτη δήλωση εγγυητή*

Η δήλωση εγγύησης της τράπεζας αναφέρεται συνήθως με τις παρακάτω εκφράσεις:

- «εγγυώμεθα προς υμάς ανεκκλήτως και ανεπιφυλάκτως» (δηλαδή, δεν λαμβάνουμε υπόψη μας τυχόν ενστάσεις ή αντιρρήσεις του εντολέα).
- «παραιτούμεθα από το ευεργέτημα της διζήσεως».
- «παραιτούμεθα από το δικαίωμα της διαιρέσεως».
- επίσης στα κείμενα των εγγυητικών επιστολών οι εκδότριες τράπεζες αναφέρουν ρήτρες όπως: «θα καταβάλουμε το αιτούμενο ποσό εντός τριών ημερών μετά από σχετική έγγραφη ειδοποίησή σας», «χωρίς να εξετάσουμε το βάσιμον ή μη της αιτίας» κ.τ.λ.

Όλες αυτές οι ρήτρες έχουν στόχο την ενίσχυση του κύρους των παρεχόμενων εγγυήσεων, και έτσι ο δικαιούχος εξασφαλίζεται αφενός λόγω του μεγέθους και της φερεγγυότητας της εκδότριας τράπεζας αφετέρου διότι η διαδικασία είσπραξης σε περίπτωση κατάπτωσης είναι άμεση.

** Εντολέας της εγγυητικής επιστολής*

Ο εντολέας μπορεί να είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, αναφέρονται δε τα πλήρη στοιχεία της επωνυμίας του, η διεύθυνση και το αντικείμενο δραστηριότητάς του.

Κατά κανόνα ο εντολέας είναι το ίδιο πρόσωπο με τον πρωτοφειλέτη, είναι δυνατόν όμως να είναι και διαφορετικά πρόσωπα. Ο δικαιούχος, πάντως, μπορεί και να αγνοεί στην περίπτωση αυτή ποιος είναι ο εντολέας, δεδομένου ότι η διασφάλισή του προέρχεται από την εγγυητική επιστολή και την αξιοπιστία της τράπεζας. Αντίθετα, η διασφάλιση της τράπεζας εξαρτάται κυρίως από τη φερεγγυότητα του εντολέα, διότι σε περίπτωση κατάπτωσης αυτή ασκεί το αναγωγικό της δικαίωμα μόνο εναντίον του και όχι εναντίον εκείνου υπέρ του οποίου εκδόθηκε η εγγυητική επιστολή, δηλαδή του πρωτοφειλέτη.

Σε περίπτωση που ο εντολέας είναι νομικό πρόσωπο, θα πρέπει οπωσδήποτε να προηγηθεί γνωμάτευση της νομικής μας υπηρεσίας για τη νομιμοποίηση των εκπροσώπων της εταιρείας και για έκδοση εγγυητικών επιστολών υπέρ τρίτων.

Ειδικά για τις ανώνυμες εταιρίες, και στην περίπτωση που αυτές επιθυμούν να δώσουν εντολή για έκδοση εγγυητικής επιστολής υπέρ κάποιου τρίτου προσώπου, θα πρέπει:

- να προβλέπεται η παροχή εγγυήσεων από το καταστατικό
- να έχει ληφθεί απόφαση του Δ.Σ. της εταιρείας, στην οποία να φαίνεται σαφώς ότι η εγγύηση παρέχεται για σκοπό σύμφωνο με τις επιδιώξεις της και
- να δίνεται ρητή εντολή για την έκδοση της εγγυητικής επιστολής.

Σε πολλές περιπτώσεις οι τράπεζες προκειμένου να εξασφαλιστούν καλύτερα, ζητούν περισσότερους εντολείς. Στην περίπτωση αυτή τίθεται ειδική ρήτρα, σύμφωνα με την οποία αποδέχονται ότι ευθύνονται από κοινού και εις ολόκληρον έκαστος.

** Ποσό της εγγυητικής επιστολής*

Προσδιορίζει το ακριβές ύψος της υποχρέωσης της τράπεζας. Μπορεί να αναφέρεται σε δραχμές ή και σε ξένο νόμισμα, όταν η εγγυητική απευθύνεται σε οίκο του εξωτερικού. Το ποσό αναγράφεται συνήθως αριθμητικώς αλλά και ολογράφως και η τράπεζα δηλώνει ότι εγγυάται μέχρι το ποσό αυτό και «όχι πέραν τούτου».

** Αντικείμενο της εγγυητικής επιστολής*

Είναι ο σκοπός για τον οποίον αυτή εκδόθηκε. Πρέπει να γίνεται σαφής η διατύπωση του αντικειμένου π.χ. «για την πληρωμή των τάδε εμπορευμάτων όπως ακριβώς περιγράφονται στο προτιμολόγιο Νο 23 της 25.2.02».

Έτσι η τράπεζα διευκολύνεται να εξετάσει αν η έκδοση της εγγυητικής αυτής είναι επιτρεπτή αλλά και αποφεύγεται τυχόν παρερμηνείες σε περίπτωση που ζητηθεί η κατάπτωσή της.

Σε ότι αφορά το κείμενο της εγγυητικής, αυτό δεν το επιβάλλει ο εγγυητής (τράπεζα), αλλά διαμορφώνεται από τη συμφωνία των δύο άλλων μερών: δικαιούχου – πρωτοφειλέτη. Οι τράπεζες, πάντως, με τη συνδρομή των νομικών τους υπηρεσιών έχουν καταλήξει σε τυποποιημένα κείμενα που καλύπτουν συνήθεις περιπτώσεις εγγυητικών επιστολών. Τα κείμενα αυτά γίνονται κατά κανόνα δεκτά από τους ενδιαφερομένους, είναι δυνατόν όμως ο δικαιούχος να απαιτήσει ειδικό κείμενο.

** Λήξη της εγγυητικής επιστολής*

Θεωρείται η τελευταία μέρα της ισχύος της. Πάντως το άρθρο 866 του Αστικού Κώδικα ορίζει ότι «εκείνος που εγγυήθηκε για ορισμένο μόνο χρόνο ελευθερώνεται από την εγγύηση, αν ο δανειστής δεν επιδιώξει δικαστικώς την απαίτησή του μέσα σε ένα μήνα από την πάροδο αυτού του χρόνου και δεν συνεχίσει τη σχετική διαδικασία χωρίς υπαίτια καθυστέρηση».

Ανάλογα με το χρόνο λήξης τους οι εγγυητικές επιστολές διακρίνονται σε: τακτής λήξης και αορίστου χρόνου:

τακτής λήξης

Στις εγγυητικές τακτής λήξης αναφέρεται η ρήτρα: «Η παρούσα εγγυητική επιστολή ισχύει μέχρι..... (ημερομηνία αριθμητικώς και ολογράφως) μετά την πάροδο της οποίας προθεσμίας και εφόσον εν των μεταξύ χρόνω δεν ήθελε περιέλθει εις χείρας μας έγγραφος αξίωσίς σας επί του ποσού της εγγυήσεως η παρούσα εγγυητική επιστολή θεωρείται αυτοδικαίως άκυρος και ανίσχυρος, ανεξαρτήτως της επιστροφής η μη εις χείρας μας του πρωτοτύπου αυτής».

αορίστου χρόνου

Στις εγγυητικές αορίστου χρόνου αναφέρεται η ρήτρα: η εγγύηση ισχύει μέχρις επιστροφής της εις χείρας μας ή μέχρι εγγράφου δηλώσεως ορών περί απαλλαγής μας».

Οι τράπεζες, αν και δεν το επιτυγχάνουν πάντα, προσπαθούν να αποφεύγουν έκδοση εγγυητικών επιστολών με αόριστη λήξη. Η διατύπωση αυτή είναι δυσμενής και για την τράπεζα αλλά και για τον εντολέα, ο οποίος εξαρτάται από τη διάθεση του δικαιούχου και πολλές φορές χρεώνεται άσκοπα με προμήθειες.

** Βεβαίωση της τράπεζας ότι το όριό της για έκδοση εγγυητικών επιστολών δεν έχει ξεπεραστεί*

Με υπουργική απόφαση καθορίζεται το ανώτατο όριο στο οποίο μπορεί να φθάσει στο συνολικό ποσό των εγγυητικών επιστολών κάθε τράπεζας.

3) Ακύρωση και κατάπτωση εγγυητικών επιστολών

Η εγγυητική επιστολή παύει να ισχύει στις παρακάτω περιπτώσεις:

- όταν επιστραφεί από τον εντολέα
- όταν επιστραφεί από το δικαιούχο με επιστολή περί απαλλαγής της εγγυήτριας τράπεζας
- όταν δηλωθεί εγγράφως από το δικαιούχο ότι μας απαλλάσσει από κάθε υποχρέωση
- μετά την παρέλευση της ημερομηνίας, που ορίζεται ως τακτή ημερομηνία λήξης

- λόγω παραγραφής του δικαιώματος να απαιτήσει ο δικαιούχος την εγγύηση από τον εγγυητή (εικοσαετής παραγραφή)
- σε περίπτωση κατάπτωσης της

Η κατάπτωση είναι η ενεργοποίηση της εγγυητικής επιστολής, είναι δηλαδή η κατόπιν εγγράφου αιτήματος του δικαιούχου εμπρό-θεσμη απαίτηση του ορισμένου ποσού που αναφέρεται από τον εγγυητή στο σώμα της επιστολής.

Το ποσό αυτό είναι υποχρεωμένος να το πληρώσει ο εγγυητής αμέσως, δεδομένου ότι κατά την έκδοσή της έχει δεσμευτεί ότι δεν θα προβάλει ενστάσεις ή αντιρρήσεις και δεν θα ερευνηθεί το νόμιμο της αξίωσης.

Τα αιτήματα κατάπτωσης θα πρέπει να διαβιβάζονται στις αρμόδιες νομικές υπηρεσίες, ώστε να έχουμε τη σχετική γνωμάτευση και τις οδηγίες τους. Μετά από την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής, η τράπεζα – εγγυητής αποκτά εξ αναγωγής δικαίωμα να απαιτήσει από τον εντολέα το ποσό που κατέβαλε εντόκως με τις διαδικασίες που ακολουθούνται σε όλα τα δάνεια που εμφανίζουν καθυστέρηση στην αποπληρωμή τους.

4) Κατηγορίες εγγυητικών επιστολών

Οι εγγυητικές επιστολές διαφοροποιούνται ως προς τον κίνδυνο που αναλαμβάνει η εγγυήτρια τράπεζα και έτσι διακρίνονται σε εγγυητικές με χαμηλό ή και ανύπαρκτο βαθμό κινδύνου και σε εγγυητικές υψηλού κινδύνου, που εξομοιώνονται με χρηματοδότηση. Έτσι, διακρίνουμε τις εξής κατηγορίες:

- Α' κατηγορίας ή εγγυητική επιστολή συμμετοχής
- Β' κατηγορίας ή εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης και
- Γ' κατηγορίας ή εγγυητική επιστολή πληρωμής

*** Α' κατηγορίας ή εγγυητικές επιστολές συμμετοχής**

Εκδίδονται συνήθως κατ' απαίτηση του δημοσίου και των δημοσίων οργανισμών και προκειμένου να συμμετάσχει κάποιος σε δημόσιο διαγωνισμό. Το δημόσιο απαιτεί την έκδοση εγγυητικών επιστολών αφενός για να λάβει ενδείξεις για τη φερεγγυότητα των συμμετεχόντων αφετέρου επιδιώκοντας να καλύψει τυχόν ζημιά στην περίπτωση που, ενώ κατακυρώθηκε σε κάποιον ο διαγωνισμός, αυτός

υπαναχώρησε και δεν προσήλθε να υπογράψει τη σχετική σύμβαση εντός της προθεσμίας που είχε οριστεί.

Οι εγγυητικές επιστολές αυτού του τύπου ενέχουν χαμηλό βαθμό κινδύνου για τους εγγυητές.

*** Β' κατηγορίας ή εγγυητικές καλής εκτέλεσης**

Εκδίδονται, αφού έχει ανατεθεί σε κάποιον ένα έργο, μια παραγγελία κ.τ.λ., για να καλύψουν την καλή και εμπρόθεσμη εκτέλεση των όρων που έχουν αναληφθεί με τη σύμβαση ανάθεσης.

Οι εγγυητικές επιστολές αυτού του τύπου ενέχουν μεγαλύτερο βαθμό κινδύνου για τους εγγυητές.

*** Γ' κατηγορίας ή εγγυητικές επιστολές πληρωμής**

Είναι οι κατ' εξοχήν υψηλού κινδύνου εγγυητικές επιστολές, διότι, σε αντίθεση με τις παραπάνω, καλύπτουν αποκλειστικά χρηματική συναλλαγή (πληρωμή).

Ενδεικτικές περιπτώσεις εγγυητικών επιστολών Γ' κατηγορίας είναι αυτές που εκδίδονται για:

- αντικατάσταση δεκάτων επί συμβάσεων εκτέλεσης τεχνικών έργων
- την πληρωμή της αξίας επί πιστώσει αγοραζόμενων ειδών από τον ΟΔΔΥ ή άλλους οργανισμούς του δημοσίου.
- την εμπρόθεσμη πληρωμή της αξίας εμπορευμάτων α' υλών εισαγομένων ή αγοραζόμενων γενικά επί πιστώσει.
- την πληρωμή δασμών και φόρων στα τελωνεία
- την ανάληψη προκαταβολών κ.τ.λ.

5) Εξασφαλίσεις εγγυητικών επιστολών

Η έκδοση της εγγυητικής επιστολής συνοδεύεται και από την υπογραφή σύμβασης, η οποία παρέχει το νομικό κάλυμμα της έκδοσης. Εκτός από τη σύμβαση, όπως και στις χρηματοδοτήσεις έτσι και στις εγγυητικές επιστολές είναι δυνατόν να ληφθούν και πρόσθετες εξασφαλίσεις. Συγκεκριμένα, είναι δυνατόν να ληφθεί τριτεγγυητής, να ενεχυραστούν κινητά ή καταθέσεις και να εγγραφούν προσημειώσεις ή υποθήκες σε ακίνητα ιδιοκτησίας των ενεχομένων.

Πέραν όσων ήδη αναπτύχθηκαν στο κεφάλαιο «Εξασφαλίσεις» της 2^{ης} ενότητας, έχουμε να επισημάνουμε τα εξής:

- σε περίπτωση τριτεγγυητής είναι προτιμότερο ο εγγυητής να λαμβάνεται ως συνεντολέας της έκδοσης.
- η ενεχύραση ισόποσης κατάθεσης ως κάλυμμα της εγγυητικής επιστολής είναι η πλέον συνηθισμένη μορφή ενεχύρασης (το επιτόκιο της κατάθεσης είναι αντικείμενο διαπραγμάτευσης).
- η εγγραφή βαρών σε ακίνητα των ενεχομένων ενδείκνυται μόνο όταν προβλέπονται αλληπάλληλες εκδόσεις εγγυητικών επιστολών.
- Τέλος, καλό είναι, η σύμβαση έκδοσης εγγυητικών επιστολών να συνδέεται με σύμβαση ανοιχτού αλληλόχρεου λογαριασμού του πελάτη, ώστε οι ληφθείσες εξασφαλίσεις να καλύπτουν και τις μελλοντικές εκδόσεις εγγυητικών επιστολών.

6) Εγγυητικές επιστολές σε συνάλλαγμα

Η Τράπεζα της Ελλάδος με την Πράξη Διοικητού 1898/18.2.91 καθορίζει όλες τις περιπτώσεις για τις οποίες επιτρέπεται η έκδοση εγγυητικών επιστολών σε συνάλλαγμα και μετατρέψιμες δραχμές με εντολή ελληνικών αλλά και αλλοδαπών επιχειρήσεων.

Οι συνηθέστερες περιπτώσεις είναι οι παρακάτω:

- **Έκδοση εγγυητικών επιστολών με εντολή ελληνικών επιχειρήσεων για τη διευκόλυνση των εξαγωγών ελληνικών προϊόντων** (τέτοιες εγγυητικές επιστολές εκδίδονται για συμμετοχή σε διαγωνισμούς στο εξωτερικό, για καλή εκτέλεση της παραγγελίας των προϊόντων που πρόκειται να εξαχθούν, για τη λήψη προκαταβολών για την προετοιμασία των παραγγελιών κ.τ.λ.).

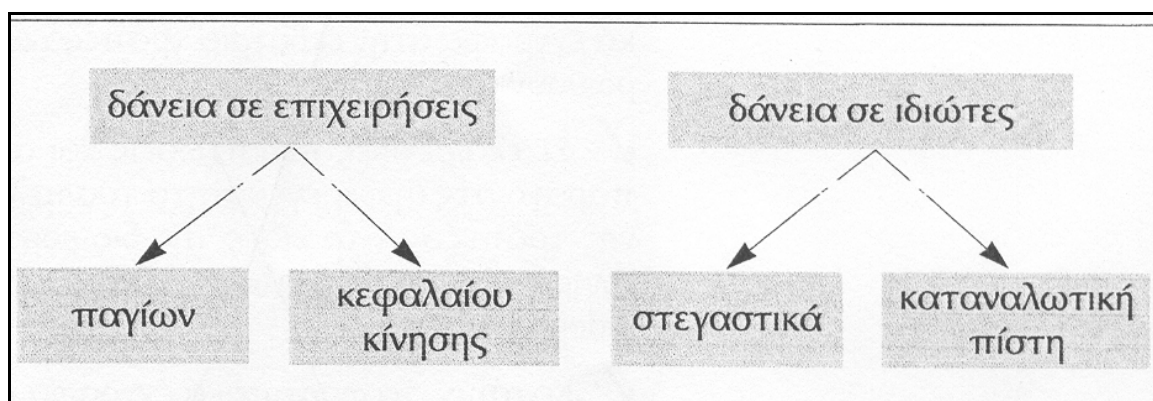
Σε ειδικές περιπτώσεις το νομικό καθεστώς κάποιων κρατών επιτρέπει τη λήψη εγγυητικών επιστολών μόνο από τοπικές τράπεζες. Τέτοιο νομικό καθεστώς έχουν κυρίως οι χώρες της Αφρικής, της Μέσης Ανατολής και της Ασίας. Στις περιπτώσεις αυτές οι ελληνικές τράπεζες δεν έχουν τη δυνατότητα να καλύψουν απευθείας με εγγυητικές επιστολές ελληνικές επιχειρήσεις των οποίων η εξαγωγική δραστηριότητα απευθύνεται στις χώρες αυτές. Έτσι καταφεύγουν στις αντεγγυήσεις. Δίνουν, δηλαδή, εντολή σε τοπικές τράπεζες να εκδώσουν για λογαριασμό τους, έναντι πάντα προμήθειας, τις αντίστοιχες εγγυητικές επιστολές.

Οι εγγυητικές αυτές διέπονται από το τοπικό δίκαιο που είναι δυνατόν να προβλέπει ρυθμίσεις ιδιαίτερα επιβαρυντικές για τον εγγυητή. Έτσι, π.χ. έχει συμβεί κατά καιρούς εγγυητική τακτής λήξεως, βάσει του τοπικού δικαίου, να θεωρείται αόριστης διάρκειας. Απαραίτητο είναι στις περιπτώσεις αυτές να ερχόμαστε σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της τράπεζάς μας (νομικές, διεθνών δραστηριοτήτων), προκειμένου να προστεθούν ορισμένες ρήτρες στα κείμενα των εγγυητικών για πρόσθετη εξασφάλιση του πελάτη μας. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να ενημερώνουμε τον πελάτη μας ότι η έκδοση εγγυητικής με αυτό τον τρόπο εμπεριέχει κινδύνους.

- Έκδοση εγγυητικών επιστολών κατ' εντολήν ελληνικών επιχειρήσεων οι οποίες διενεργούν εισαγωγές προϊόντων στην Ελλάδα. Η καταβολή της αξίας των εισαγόμενων προϊόντων γίνεται κατόπιν συμφωνίας του εισαγωγέα και του ξένου οίκου είτε μετρητοίς (έναντι φορτωτικών εγγράφων) είτε προθεσμακά με διάφορους πιστωτικούς τίτλους π.χ. υποσχετικές, συναλλαγματικές κ.τ.λ. Σε αυτές τις περιπτώσεις, και εφόσον δεν έχει ανοιχτεί ενέγγυα πίστωση, μας ζητούν οι οίκοι του εξωτερικού εγγυητικές επιστολές, προκειμένου να διασφαλιστούν για την εμπρόθεσμη πληρωμή των εισαγόμενων προϊόντων.

ΔΑΝΕΙΑ ΣΕ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΟΥΣ

Οι μορφές χρηματοδοτήσεων που μέχρι τώρα εξετάσαμε αφορούν κάλυψη επιχειρηματικών αναγκών. Ωστόσο, οι τράπεζες καλύπτουν και τις χρηματοδοτικές ανάγκες των ιδιωτών που εμφανίζουν αντιστοιχία προς τις επιχειρηματικές ανάγκες.

1) Καταναλωτική πίστη

Οι καταναλωτικές συνήθειες των ιδιωτών στο τέλος του 20^{ου} αιώνα, με δεδομένα την οικονομική ευημερία και τον πλούτο που επικρατεί, έχουν αλλάξει ριζικά. Έτσι, ο σημερινός καταναλωτής έχει την τάση να καταφεύγει σε δανεισμό όχι μόνο σε περιόδους έκτακτων οικονομικών δυσχερειών αλλά κυρίως για προκαταβολική ικανοποίηση των αναγκών του. Αυτό προϋποθέτει βέβαια ρεαλιστική στάθμιση των οικονομικών του δραστηριοτήτων και σωστή διαχείριση του εισοδήματός του. Οι τράπεζες εξάλλου βρήκαν στο πρόσωπο των ιδιωτών μια μεγάλη και συμφέρουσα αγορά, αφενός γιατί τα επιτόκια αυτών των δανείων είναι σχετικά υψηλά αφετέρου γιατί οι χρηματοδοτήσεις αυτής της μορφής θεωρούνται πιο ασφαλείς, επειδή παρουσιάζουν μικρό συνήθως ύψος δανείων και ταυτόχρονα ευρεία κατανομή κινδύνων.

Μεγάλη επίσης ώθηση σ' αυτή τη μορφή χρηματοδότησης στη χώρα μας έδωσαν και διάφορες αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, με τις οποίες επιτεύχθηκαν σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της πλήρους απελευθέρωσης της καταναλωτικής πίστης, που όμως ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί. Έτσι, καθώς ο τομέας αυτός απέκτησε ιδιαίτερη σημασία για την κερδοφορία των τραπεζών, αναπτύχθηκε εκ παραλλήλου ένας έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών για τη διεύρυνση του μεριδίου τους στην αγορά.

Σύμφωνα με το καθεστώς που ισχύει σήμερα, επιτρέπεται η χρηματοδότηση φυσικών προσώπων.

- για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών έναντι δικαιολογητικών (καταναλωτικά δάνεια) μέχρι του ποσού των € 25.000.
- για την κάλυψη λοιπών προσωπικών αναγκών τους (προσωπικά δάνεια), μέχρι του ποσού των € 3.000.
- μέσω της δημιουργίας χρεωστικού υπολοίπου € 1.500 κατ' ανώτατο όριο σε τρεχούμενο λογαριασμό καταθέσεων.
- μέσω της χρήσης πιστωτικών δελτίων, για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών και την εξόφληση υποχρεώσεων του κατόχου με βάση τα καθοριζόμενα από την τράπεζα κατ' άτομο όρια, στα οποία δεν συμπεριλαμβάνονται οι αγορές που πραγματοποίησε ο κάτοχος κατά τον προηγούμενο της έκδοσης του λογαριασμού μήνα.

Η συνολική πάντως χρηματοδότηση κατ' άτομο δεν θα πρέπει να υπερβαίνει σε καμία περίπτωση αθροιστικά το ποσό των € 25.000 από το ίδιο πιστωτικό ίδρυμα.

Στην καταναλωτική πίστη εντάσσονται τα:

- προσωπικά δάνεια και
- καταναλωτικά δάνεια

** Προσωπικά δάνεια*

Τα δάνεια αυτά χορηγούνται σε φυσικά πρόσωπα για την κάλυψη πάσης φύσεως προσωπικών τους αναγκών, χωρίς να απαιτούνται δικαιολογητικά των διαφόρων δαπανών.

Το ανώτατο ποσό δανείου για την κατηγορία αυτή ανέρχεται στο ποσό των € 3.000 κατ' άτομο.

Επιτρέπεται να χορηγούνται μόνο από ένα πιστωτικό ίδρυμα, και για το λόγο αυτό κατά τη χορήγηση αυτών των δανείων οι τράπεζες πρέπει να απαιτούν από το δανειζόμενο υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Νόμου 1599/86 ότι δεν υφίσταται υπόλοιπο οφειλής του από δάνειο τέτοιας μορφής σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα.

** Καταναλωτικά δάνεια*

Τα καταναλωτικά δάνεια χορηγούνται σε φυσικά πρόσωπα για:

- αγορά ειδών διαρκείας έναντι δικαιολογητικών
- αγορά υπηρεσιών έναντι δικαιολογητικών
- αγορά από τα πιστωτικά ιδρύματα τίτλων κυριότητας ιδιωτών με ταυτόχρονη συμφωνία επαναπώλησης (reverse repos).

Ανώτατο ύψος τέτοιας μορφής δανείων κατ' άτομο ορίζεται το ποσό των € 25.000 ανά τράπεζα. Όμως, η τράπεζα που θα προβεί στη χορήγηση, προκειμένου να καθορίσει το επιτρεπόμενο στη συγκεκριμένη περίπτωση ποσό, θα πρέπει να αφαιρέσει τυχόν υπάρχουσες οφειλές του δανειζομένου από άλλα προσωπικά ή καταναλωτικά δάνεια που η ίδια του χορήγησε, το τυχόν χρεωστικό υπόλοιπο τρεχούμενου λογαριασμού που τηρεί ο πελάτης σε αυτήν, καθώς και το πιστωτικό όριο της κάρτας που του έχει εκδώσει.

Σε περίπτωση που τα αγαθά είναι μεταχειρισμένα, επιτρέπεται η χρηματοδότηση της αγοράς τους μόνο όταν πωλούνται από επιχειρήσεις ή πρόσωπα που ασκούν κατ' επάγγελμα την εν λόγω δραστηριότητα.

Το ύψος των δανείων που χορηγούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα προς φυσικά πρόσωπα για την αγορά ειδών διάρκειας ή υπηρεσιών έναντι δικαιολογητικών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 65% της χρηματοδοτούμενης δαπάνης. Το υπόλοιπο 35% υποχρεούται να καταβάλει ο δανειζόμενος από δικά του διαθέσιμα στη δανείστρια τράπεζα, η οποία στη συνέχεια εκδίδει δίγραμμη τραπεζική επιταγή σε διαταγή του πωλητή ή πιστώνει το λογαριασμό του με τη συνολική αξία του τιμολογίου. Επικυρωμένο αντίγραφο του εξοφλημένου τιμολογίου θα προσκομίζεται στην τράπεζα και θα φυλάσσεται στον τηρούμενο φάκελο δικαιολογητικών της οικείας χρηματοδότησης.

Το επιτόκιο, η διάρκεια και οι λοιποί όροι προσωπικών και καταναλωτικών δανείων καθορίζονται ελεύθερα από τις τράπεζες.

Οι τράπεζες υποχρεώνονται να ενημερώνουν τους πελάτες τους για τους όρους του δανείου, διευκρινίζοντας τους πλην του ονομαστικού επιτοκίου και το ποσοστό της ετήσιας πραγματικής επιβάρυνσης.

Οι τράπεζες στην απόφασή τους για τη χορήγηση ή όχι του δανείου καθώς και για το ύψος του συνεκτιμούν διάφορους παράγοντες. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- η ηλικία (αποφεύγονται άτομα πολύ νεαρής ή πολύ μεγάλης ηλικίας).
- η ύπαρξη ή όχι ιδιόκτητης κατοικίας και γενικά σταθερού τόπου διαμονής
- το είδος και η σταθερότητα της επαγγελματικής απασχόλησης
- το ήθος και η συνέπεια του δανειολήπτη. Ερευνάται η ύπαρξη τυχόν δυσμενών στοιχείων
- η ύπαρξη ή όχι ακίνητης περιουσίας
- το ύψος του καθαρού μηνιαίου εισοδήματος, αφού αφαιρεθούν τυχόν υποχρεώσεις που έχει αναλάβει από άλλα δάνεια, πιστωτικές κάρτες κ.τ.λ.

Δικαιολογητικά που οι τράπεζες ζητούν για τη χορήγηση του δανείου είναι:

- εκκαθαριστικό εφορίας
- πρόσφατη μισθοδοτική απόδειξη
- κατάσταση Ε9 της φορολογικής δήλωσης, όπου φαίνεται η δηλωθείσα ακίνητη περιουσία

Είναι πιθανό οι τράπεζες σε κάποιες περιπτώσεις χορήγησης καταναλωτικών δανείων να απαιτήσουν την ύπαρξη εγγυητή. Εννοείται ότι και αυτός θα προσκομίσει δικαιολογητικά που θα αποδεικνύουν το εισόδημά του και την ακίνητη περιουσία του, αν διαθέτει. Σε άλλες περιπτώσεις και κυρίως κατά τη σύναψη καταναλωτικών δανείων για αγορά ειδών σημαντικής αξίας, π.χ. σκαφών αναψυχής, ιδιωτικών

αυτοκινήτων, οι τράπεζες παρακρατούν κατά κανόνα την κυριότητα μέχρι την τελική αποπληρωμή του τιμήματος.

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ

Η πιστωτική τάση των επιτοκίων και η απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος είχαν σαν αποτέλεσμα να αναθερμανθεί η χορήγηση στεγαστικών δανείων προς ιδιώτες στη χώρα μας. Προηγήθηκε μια περίοδος κατά την οποία τα δάνεια αυτά ήταν σχετικά δύσκολο να εξυπηρετηθούν από τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα, λόγω των επιτοκίων τους. Σήμερα, έχει αναπτυχθεί μεταξύ των τραπεζών έντονος ανταγωνισμός στον τομέα της προσφοράς στεγαστικών δανείων προς ιδιώτες, δεδομένου ότι πρόκειται για μια εργασία που παρέχει ικανοποιητική εξασφάλιση και κερδοφορία από τις τοποθετήσεις των μακροπρόθεσμων κεφαλαίων τους.

Τα στεγαστικά δάνεια προς ιδιώτες έχουν σκοπό να χρηματοδοτήσουν την αγορά, ανέγερση, επισκευή, αποπεράτωση, βελτίωση, συντήρηση κ.τ.λ. ιδιωτικής κατοικίας, κύριας ή εξοχικής. Ακόμη είναι δυνατή η αγορά οικοπέδου, εφόσον πρόκειται να ανεγερθεί εκεί κατοικία. Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί το ακίνητο να ευρίσκεται εντός σχεδίου ή να έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη άδεια οικοδομής από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Στη συνέχεια θα εξετάσουμε τους όρους χορήγησης, τη διαδικασία που ακολουθείται καθώς και τα απαραίτητα δικαιολογητικά που θα πρέπει να προσκομίσει ο δανειοδοτούμενος.

1) Όροι χρηματοδότησης

**** Ύψος δανείων***

Το ύψος του δανείου καθορίζεται ελεύθερα από τις τράπεζες και εξαρτάται κατά κύριο λόγο από το ύψος της επένδυσης και την οικονομική κατάσταση του δανειοδοτούμενου. Συγκεκριμένα, εξετάζεται αν μετά την αφαίρεση από το ετήσιο εισόδημα των τοκοχρεολυτικών δόσεων απομένει ένα ικανοποιητικό ποσό για την κάλυψη των αναγκών διαβίωσής του. Συνήθως χορηγείται ένα ποσοστό 70-80% του ύψους της επένδυσης προκειμένου να συμμετάσχει και ο ιδιώτης στη δαπάνη. Είναι

πάντως δυνατή – εάν το επιθυμεί η τράπεζα – η χρηματοδότηση σε ποσοστό 100% της δαπάνης.

** Διάρκεια*

Η διάρκεια των δανείων καθορίζεται ελεύθερα από τις τράπεζες. Κυμαίνεται συνήθως μεταξύ 15 και 20 ετών. Είναι δυνατόν να δοθεί περίοδος χάριτος 1-2 ετών, ιδιαίτερα αν η χρηματοδότηση αφορά δαπάνη κατασκευής. Οι τόκοι της περιόδου χάριτος είτε εξοφλούνται κανονικά είτε κεφαλαιοποιούνται και εξοφλούνται όπως το κυρίως δάνειο. Στην περίπτωση που επιλέγει η κεφαλαιοποίηση των τόκων, καλό είναι να ενημερωθεί ο πελάτης ότι στο τέλος της περιόδου χάριτος το κεφάλαιο οφειλής του θα είναι μεγαλύτερο από την αρχική χορήγηση.

** Εξασφαλίσεις*

Κατά κανόνα εγγράφεται προσημείωση ή υποθήκη (ανάλογα με την πολιτική της κάθε τράπεζας) στο ακίνητο που χρηματοδοτείται ή σε άλλο, ανάλογης προς το χορηγούμενο δάνειο διασφαλιστικής αξίας.

** Επιτόκιο δανεισμού*

Καθορίζεται ελεύθερα από τις τράπεζες. Το επιτόκιο δανεισμού είναι δυνατόν να συμφωνηθεί κυμαινόμενο ή σταθερό.

Κυμαινόμενο προσφέρεται από όλες τις τράπεζες κι έχει την έννοια ότι θα μεταβάλλεται ακολουθώντας την πορεία των επιτοκίων, με ανάλογη, ταυτόχρονα, αναπροσαρμογή της δόσης.

Σταθερό επιτόκιο έχει την έννοια ότι ανεξάρτητα από την πορεία των επιτοκίων θα παραμείνει το ίδιο, συνήθως για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, και στη συνέχεια θα αναπροσαρμοστεί σύμφωνα με τα ισχύοντα τότε επιτόκια, προκειμένου να παραμείνει αμετάβλητο και πάλι για χρονικό διάστημα ίσο προς το αρχικό.

Το σταθερό επιτόκιο διαφέρει από το κυμαινόμενο ανάλογα με την μεταβολή που προσδοκείται ότι θα επέλθει στα επιτόκια. Έτσι, όταν αναμένεται αύξηση των επιτοκίων τα κυμαινόμενα είναι χαμηλότερα των σταθερών. Ενώ όταν προβλέπεται μείωση των επιτοκίων τα κυμαινόμενα είναι υψηλότερα των σταθερών.

Η επιλογή εξαρτάται από την εκτίμηση της πορείας των επιτοκίων κατά το χρονικό διάστημα που το επιτόκιο θα παραμείνει σταθερό. Η ορθότητα της απόφασης, ωστόσο, θα διαπιστωθεί μόνο εκ των υστέρων. Συγκεκριμένα, αν επιλεγεί σταθερό

επιτόκιο 5% για 5 χρόνια και τα ισχύοντα επιτόκια παρουσιάσουν αύξηση τα επόμενα 2 ή 3 χρόνια, το πιθανότερο είναι ότι η απόφαση του πελάτη θα αποδειχθεί προς όφελός του.

Ακόμη, με συμφωνία των μερών είναι δυνατόν να γίνουν διάφοροι συνδυασμοί επιτοκίων, όπως είναι για παράδειγμα το επιτόκιο χαμηλής εκκίνησης.

Το επιτόκιο υπερημερίας, σε περίπτωση καθυστέρησης της εξόφλησης των δόσεων, καθορίζεται κατά τράπεζα, δεν μπορεί να υπερβαίνει όμως πάνω από 2,5 μονάδες το επιτόκιο ενήμερης οφειλής, σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2393/15.7.96.

Η πρόωρη εξόφληση του δανείου είναι δυνατή, εφόσον ο δανειολήπτης καταβάλει ένα επιπλέον ποσό, το οποίο συνήθως ορίζεται ως ο τόκος επί του κεφαλαίου που εξοφλείται πρόωρα για ένα εξάμηνο.

Ο υπολογισμός των τόκων γίνεται τοκοχρεολυτικά. Ο τρόπος αυτός δίνει τη δυνατότητα να επιμερίζεται σε όλες τις δόσεις τμήμα του κεφαλαίου και των τόκων, ώστε το συνολικό άθροισμα (η δόση του δανείου) να παραμένει σταθερό και να αποφεύγεται έτσι αρχική μεγάλη επιβάρυνση του δανειολήπτη από τόκους (όταν το κεφάλαιο θα είναι υψηλό).

** Διαδικασία χορήγησης*

Η διαδικασία χορήγησης δεν διαφέρει από τα κοινά δάνεια, δηλαδή, μετά την υποβολή έγγραφου αιτήματος εκ μέρους του υποψήφιου δανειολήπτη, η τράπεζα εξετάζει τη φερεγγυότητά του και ιδιαίτερα αν είναι σε θέση με βάση το εισόδημα που δήλωσε στην εφορία να το εξοφλήσει.

Στη συνέχεια, και εφόσον δοθεί η έγκριση, ο πελάτης συνάπτει συμβόλαιο αγοράς ακινήτου ή αναθέτει σε μηχανικό της προτίμησής του την κατασκευή, επισκευή κ.τ.λ.

Στην περίπτωση αγοράς έτοιμης κατοικίας, κατά τη στιγμή σύναψης του σχετικού συμβολαίου ο πελάτης καταβάλλει στον πωλητή τη δικιά του συμμετοχή σε μετρητά και αναφέρεται στο συμβόλαιο ότι το υπόλοιπο της οφειλής θα καταβληθεί σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα π.χ. 3 μήνες μετά τη χορήγηση του στεγαστικού δανείου από την τράπεζα. Το συμβόλαιο αυτό προσκομίζεται στην τράπεζα προκειμένου να ελεγχθούν από μεν το νομικό της τμήμα οι τίτλοι κυριότητας του πωλητή, από δε τις τεχνικές της υπηρεσίες η αξία του ακινήτου και στη συνέχεια, αφού καταρτιστεί η σύμβαση του δανείου, εγγράφεται το βάρος (υποθήκη ή προσημείωση) που θα εξασφαλίζει τη χορήγηση.

Μετά τη λήψη των σχετικών πιστοποιητικών από το υποθηκοφυλακείο της περιοχής του ακινήτου, εκδίδεται επιταγή κατά κανόνα υπέρ του πωλητή, βάσει της οποίας καταρτίζεται η εξοφλητική πράξη του αρχικού συμβολαίου.

Αν πρόκειται για αγορά οικοπέδου, ακολουθείται η ίδια διαδικασία αλλά επιπροσθέτως ο δανειολήπτης αναλαμβάνει την υποχρέωση εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος π.χ. 6 μηνών, να έχει εκδώσει οικοδομική άδεια και να έχει προχωρήσει στην ανέγερση κατοικίας.

Στην περίπτωση επισκευής ή επέκτασης κ.τ.λ. η τράπεζα εγκρίνει ένα ποσοστό χρηματοδότησης της προϋπολογιζόμενης δαπάνης. Αμέσως μετά καταρτίζεται η σύμβαση δανείου και βάσει αυτής εγγράφεται το σχετικό βάρος. Στη συνέχεια και ανάλογα με την πάροδο του έργου, η οποία πιστοποιείται από μηχανικό της τράπεζας, καταβάλλονται τμηματικά ποσά του δανείου, μέχρι να εξαντληθεί το εγκεκριμένο ποσό χορήγησης.

2) Στεγαστικά δάνεια με επιτόκιο επιδοτούμενο από το ελληνικό δημόσιο

Σύμφωνα με τις Υπουργικές Αποφάσεις 2032215/24.6.1991 και 65156/1366/9.9.93 προβλέπεται από το ελληνικό δημόσιο η χορήγηση στεγαστικών δανείων σε φυσικά πρόσωπα για την απόκτηση πρώτης κατοικίας με επιδοτούμενο, κατά ένα ποσοστό, επιτόκιο.

Δεδομένου ότι τα δάνεια αυτά έχουν στόχο να βοηθήσουν τις οικονομικές ασθενέστερες τάξεις, για να χορηγηθούν θα πρέπει να συντρέχουν για το δανειολήπτη συνδυαστικά οι εξής προϋποθέσεις.

Το ετήσιο δηλωθέν εισόδημα δεν θα πρέπει να ξεπερνά τα:

€ 13.206,16 εάν είναι άγαμος

€ 23.477,62 εάν είναι έγγαμος

€ 28.466,62 εάν είναι έγγαμος με ένα παιδί

€ 32.868,67 εάν είναι έγγαμος με δύο παιδιά

€ 36.977,26 εάν είναι έγγαμος με τρία παιδιά

€ 39.618,49 εάν είναι έγγαμος με τέσσερα παιδιά και άνω

Η αγοραία αξία της κατοικίας να μην υπερβαίνει τα:

€ 77.769,63 για τον άγαμο και έγγαμο

€ 108.584,01 για τον έγγαμο με ένα παιδί

€ 129.126,93 για τον έγγαμο με δύο παιδιά και άνω

Η τοκοχρεολυτική δόση του δανείου σε ετήσια βάση δεν μπορεί να ξεπερνά το 50% του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος μέχρι € 11.738,81 και το 30% για το τμήμα από € 11.738,81 μέχρι το εκάστοτε ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εισοδήματος.

Οι δικαιούχοι οι σύζυγοί τους ή τα ανήλικα τέκνα τους, δεν θα πρέπει να έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας ή οικήσεως ή νομής σε άλλη οικία σε πόλη με πληθυσμό άνω των 3.000 κατοίκων που να πληροί τις στεγαστικές τους ανάγκες (70 τμ. για το ζεύγος και 15 τμ. επιπλέον για κάθε από τα δύο πρώτα τέκνα και 25 τμ. για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα).

Η επιδότηση του επιτοκίου, που παρέχεται για διάστημα ίσο προς το ½ της διάρκειας του δανείου και μέχρι 8 χρόνια κατ' ανώτατο, συσχετίζεται ποσοστιαία με τα σταθερά και κυμαινόμενα επιτόκια των στεγαστικών δανείων, (κατά την επιλογή του δανειοδοτούμενου), στρογγυλοποιούμενη στο πλησιέστερο τέταρτο της μονάδας.

Συγκεκριμένα, η επιδότηση του επιτοκίου που παρέχεται είναι κατά περίπτωση:

οικογενειακή κατάσταση	σε σταθερό επιτόκιο	σε κυμαινόμενο επιτόκιο
Άγαμος	17%	18%
Έγγαμος	21%	22%
έγγαμος με ένα παιδί	29%	31%
έγγαμος με δύο παιδιά	33%	36%
έγγαμος με τρία παιδιά	38%	40%
έγγαμος με τέσσερα παιδιά και άνω	42%	44%

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΠΗΓΕΣ

1. “ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ-ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ”
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΔΕΜΙΡΗΣ-ΕΚΔ. ΕΕΤ 1993
2. “Η ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ” ΕΚΔ. ΕΕΤ 1992
3. “ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ”- ΕΚΔ. ΕΕΤ 1998
4. “ΔΙΕΘΝΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ”
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α. ΓΕΡΜΙΔΗΣ
5. “Η ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ
ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ” ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ
ΠΕΤΡΑΚΗ
6. “Η ΘΕΣΜΙΚΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ
ΑΓΟΡΑΣ:Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΟΔΗΓΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ
ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΗΣ ΕΟΚ” ΤΡΑΓΑΚΗΣ Γ.
7. “ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ” ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΤΖΩΑΝΝΟΥ-
ΕΚΔ. ΣΜΠΛΙΑΣ «ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ» ΑΘΗΝΑ 1993
8. “ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ”
ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ Γ.-ΕΚΔ.Λ.ΜΑΡΑΘΙΑΣ ΑΘΗΝΑ 1985
9. “ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ» Θ.ΛΙΑΝΟΣ/Γ. ΧΡΗΣΤΟΥ-
ΟΕΔΒ1997
10. ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΤΗΣ «ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ»
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ “ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ”

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να ευχαριστήσω την ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ η οποία μου έδωσε πολύτιμο υλικό σχετικά με το αντικείμενο της εργασίας μου. Επίσης το πανεπιστήμιο του Ρεθύμνου που μου έδωσε τη άδεια να εισέλθω στο χώρο της βιβλιοθήκης του ώστε να μαζέψω αρκετές πληροφορίες και δεν με δυσκόλεψε ούτε μια στιγμή στην περάτωση αυτής της εργασίας.

Επίσης ευχαριστώ την καθηγήτρια μου κυρία Χαριτάκη Χαρά η οποία ήταν δίπλα μου καθ' όλη την διάρκεια της προσπάθειας αυτής και με τη βοήθεια της έφτασε στο τέλος της η εργασία μου.

Με τιμή Σταρράς Γεώργιος.